

Uvodnik

Jurij Paljk

Dosežen dogovor o pokojninski reformi

Vlada italijanskega premiera Romana Prodi je pred dnevi potrdila dogovor o sporni pokojninski reformi. Dogovor predvideva postopno zviševanje minimalne starosti. Leta 2008 se bodo tako Italijani lahko upokojili pri 58 letih, leta 2009 pri 59, leta 2011 pri 60 letih, še dve leti kasneje pa pri 61 letih. Dogovor, ki je bil dosežen po večmesečnih pogajanjih, predvideva, da morajo biti tisti, ki se bodo upokojevali pri minimalni starosti, pred tem pokojninsko zavarovani najmanj 35 let.

“Uspelo nam je oblikovati predlog, ki zadovoljuje nas, sindikate in bo zadovoljil tudi vse Italijane, ob tem pa smo strogo spoštovali okvir fiksnih izdatkov,” je dogovor pozdravil Prodi. Načrtovano reformo čaka jeseni sicer še potrditev v parlamentu, ki bo težavna, saj ji nasprotujejo ne le opozicija, ampak tudi najbolj levi del Prodijeve koalicije. Vodja Stranke komunistične prenove Giordano je že po koncu seje vlade izjavil, da je njegova ocena dogovora “močno kritična, negativna”, da so potrebna posvetovanja z delavci in da je zadeva še vedno “odprta”. Z novim dogovorom želi Prodijska vlada omiliti pokojninsko reformo, ki jo je sprejela Berlusconijska vlada in ki predvideva takojšen dvig minimalne starosti za upokojitev z letom 2008 s 57 na 60 let. Italija, ki se lahko “pohvali” z najstarejšo populacijo v Evropi, bo sicer tudi po uresničitvi dogovora ostala članica Evropske unije z eno najnižjih zakonsko določenih starostnih mej za upokojitev. Državo naj bi dogovor po poročanju ŠTA v naslednjih desetih letih stal dodatnih deset milijard evrov, vendar pa je italijanski minister za gospodarstvo Tommaso Padoa-Schioppa že zagotovil, da se bo reforma plačevala sama. Kot je še dodal minister, pričakujejo zeleno luč tudi od Evropske unije, saj bodo omenjene stroške nadomestili s prihranki na drugih področjih.

Ocene pokojninske reforme so deljene. Še najbolj je zadel neki opazovalec, ki je dejal, da se v Italiji “kaj več v danem trenutku ni moglo narediti”. Gre za znano stalnico italijanske politike, ki se sicer zaveda težav pokojninskega sistema in skuša zato stvari vedno urejati tako, da jih ne ureja. Še bolj preprosto: Vsakdo, ki bo v Italiji resno zagrizel v kisljo jabolko pokojninskega sistema, bo gotovo politične volitve izgubil! Tega se zavedajo vsi politiki in se tako tudi obnašajo. Dejstvo pa je, da položaj tako imenovanega “welfare state”, preprosto: sociale, v Italiji izjemno slab. Povedanemu dodajmo še dejstvo, da je populacija v Italiji zelo stara, še bolj preprosto: ne ve se, kako bo čez nekaj let, ko bo več upokojev kot delavcev, in kje se bo takrat vzel denar za pokojnine in za socialne storitve. Prodijev poizkus, da bi zadovoljil volka in rešil kozo, je vsaj poizkus, ki pa ga lahko stane zelo drago, saj se polemike nadaljujejo, marsikdo obljublja celo padec vlade, v kar pa ne verjame, in to zaradi preprostega dejstva, da poslanci in senatorji vseh barv (!) še niso dosegli določenega časovnega roka sedanje legislature, ki bi jim zagotovil tri tisoč petsto vredno mesečno pokojnino...

Dodajmo še težave, ki jih ima Prodi z največjim italijanskim izgubarjem, z letalsko družbo Alitalia, ki je nihče noče kupiti iz preprostega razloga, ker ima vsaj 7000 zaposlenih preveč, ker vsak dan (!!!) “pridelava” več kot dva milijona evrov izgube, a imajo zaposleni v njej zato največje sindikalne postavke za plače v Evropi, in je slika kaj klavrna.

Nekaj je jasno: Nikdar več ne bo tako, kot je bilo doslej, za pokojninski sistem je to jasno že dolgo. Na žalost pa se vse italijanske vlade vedno vedejo po znanem neapeljskem načelu: “Kdor je dal, je dal in kdor je dobil, je pač dobil.” In ostali?

Foto DPD

Ljubljana Mednarodni biblični kongres

V nedeljo, 15. julija, je na Pogačarjevem trgu ob ljubljanski stolnici v čudovito zvezdno noč izzvenela Beethovnova 9. simfonija in slovesno zaznamovala začetek svetovnega bibličnega kongresa v slovenski prestolnici. Pobudnik in glavni organizator tega srečanja je bibličist svetovnega ugleda prof. dr. Jože Krašovec Mednarodna organizacija za študij Stare zaveze IOSOT (International Organisation for the Study of Old Testament), ki ji trenutno predseduje dr. Krašovec (za predsednika je bil izvoljen na zadnjem kongresu pred tremi leti na Nizozemskem), organizira svetovne biblične kongrese že od leta 1953. Prelomnico pa pomeni prav letošnji kongres, 19. po vrsti, ki je prvič v eni izmed držav nekdanje Vzhodne Evrope. Med kongresom IOSOT se je zvrstilo še šest kongresov drugih mednarodnih ustanov za proučevanje Sv. pisma: IOSQ (za študij kumranskih rokopisov), IOTS (za targumske študije), ISCS (za študije Septuaginte), IOMS (za masoretske študije), ISLP (za sirske prevode) in BEP (za project Edessa Biblija za pesito). S tem so bile po besedah dr. Krašovca zajete vse glavne veje raziskovanja zgodovine nastajanja Sv. pisma od prazgodovine dalje in proučevanja in razlaganja bibličnih besedil od začetkov do današnjih dni. Kongres je pomenil tudi vrhunec dogajanj v letu Sv. pisma, ki ga letos praznuje Cerkev na Slovenskem. V širši sklop spremljevalnih dogodkov pa se uvrščata tudi izid faksimilov najstarejših prevodov Sv. pisma v slovenščino v zbirki Biblia Slavica, ki izhaja v Nemčiji, in razstava o Sv. pismu Živa beseda, ki je na ogled do 31. julija v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani in predstavlja štiri vsebinske sklope: Besedila Sv. pisma in njihovi prevodi, Liturgični predmeti in knjige, Likovna umetnost in Natečaj Moč žive besede.

Na kongresu v Ljubljani - predavanja so bila na Teološki in Pravni fakulteti - se je zvrstilo nad tristo vrhunskih strokovnjakov Sv. pisma z vsega sveta; prvič pa so bili poleg Judov, protestantov in katoličanov povabljeni tudi pravoslavni, kar še povečuje pomembnost in edinstvenost ljubljanskega, izrazito ekumenško usmerjenega srečanja. Po prepričanju dr. Krašovca bo kongres vsebinsko zaznamoval tudi priprave Slovenije na bližnje predsedovanje Evropski zvezi.

V času kongresa se je zvrstilo več spremljevalnih, v širši javnosti zelo odmevnih prireditvev. Na že omenjeni slavnostni prireditvi na Pogačarjevem trgu so z nagovori sodelovali predsednik vlade RS Janez Janša, predsednik SAZU prof. dr. Boštjan Žekš, rektorica Univerze v Ljubljani prof. dr. Andreja Kocjančič, ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran, župan mesta Ljubljane Zoran Jankovič, nekdanji predsednik Society of Biblical Literature iz Atlante (ZDA) prof. dr. David L. Petersen, povzetek svojega uvodnega predavanja pa je prebral dr. Jože Krašovec. Glasbeni del so oblikovali Deški zbor M. I. Glinka iz St. Peterburga (dir. Vladimir Beglecov), Trobilni ansambel Slovenske filharmonije, Pritrkovalci iz Slovenije (vodja Marko Cesen) in združena orkestra Orkester Slovenske filharmonije in Simfonični orkester Radiotelevizije Srbija (dir. George Pehlivanian) in združeni zbori: New Israel Vocal Ensemble (Izrael), Deški zbor M. I. Glinka iz St. Peterburga (Rusija), Coro del Friuli Venezia

Giulia (Italija), Komorni zbor RTV Srbija (Srbija), Komorni zbor Zinka (Hrvaška), Slovenski komorni zbor (Slovenija), Consortium musicum (Slovenija), Komorni zbor Ave (Slovenija) in solisti Ana Elmgren (Svedska), sopran, Mirjam Kalin (Slovenija), mezzosopran, Branko Robinšak (Slovenija), tenor, in Luciano Batinić (Hrvaška), bas. V ponedeljek, 2. julija, je v ljubljanski stolnici nastopil Komorni zbor Ave (dir. Andraž Hauptman, orgle Polona Gantar) z deli J. Gallusa, T.L. de Victoria, J. Domingueza, H. Sattnerja in F. Mendelssohna; med koncertom so bila na programu še tri predavanja. V torek, 17. julija, se je, prav tako v ljubljanski stolnici, s samostojnim koncertom predstavil Deški zbor M. I. Glinka iz St. Peterburga, ki je bil ustanovljen že leta 1479 po ukazu kneza Ivana III., od leta 1703, ko je sodeloval na praznovanjih ob razglasitvi St. Peterburga za novo rusko prestolnico, pa tesno povezan s kulturnim in glasbenim življenjem tega mesta; izredno dovršeno je izvedel dela ruskih skladateljev, nekaj ruskih narodnih pesmi, za konec so dodali še slovensko Pa se sliš'. V sredo, 18. julija, pa je v atriju Teološke fakultete nastopila skupina Il Fondaco dei Suoni iz Padove z judovskimi plesi in glasbo. Kongres in spremljevalne prireditve s skupnim naslovom Biblični festival so bili za Ljubljano in celotno Slovenijo edinstvena priložnost za srečanje s svetovno elito bibličistov, obenem pa odlična promocija Slovenije in njenih vrhunskih strokovnjakov v mednarodni javnosti.

Verena Koršič

Pogovor

Ravnatelj SCGV
Emil Komel prof.
Silvan Kerševan
o Snovanjih,
uspeh in
težavah
glasbene šole

3

Uredništvo obvešča

Zaradi hudih tehničnih težav, ki jih imamo z elektronsko pošto, prosimo, da v naslednjih tednih pošiljate katerokoli sporočilo, članek ali druge prispevke izključno na te naslove:

noviglas@gmail.com,
jurij.paljk@gmail.com,
devetak@gmail.com,
igorgregori@gmail.com

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu Štoka in Pavšič pri Zorku Pelikanu

Na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu pri Vladi Republike Slovenije je bilo 16. julija srečanje med Državnim sekretarjem Zorkom Pelikanom in predsednikoma obeh krovnih organizacij Dragom Štoko in Rudijem Pavšičem. Predsednika SSO in SKGZ sta Državnega sekretarja Pelikana podrobneje seznanila z razgovori, ki sta jih imela v zadnjem času na raznih rimskih ministrstvih v zvezi s celotno problematiko slovenske skupnosti v Italiji. Posebej sta predsednika Pavšič in Štoka seznanila Državnega sekretarja Pelikana o svojih prizadevanjih v Rimu v zvezi z ustreznimi rešitvijo odprtih vprašanj slovenskih šol v Italiji, predvsem v zvezi z odprtjem nižje srednje šole v

Špetru v Benečiji, z nujno ločitvijo organikov in ohranitvijo števila stolic na slovenskih šolah. Nadalje sta Pavšič in Štoka govorila o prizadevanjih za povišanje prispevkov italijanske vlade oz. dežele Furlanije Julijske krajine, ki so že skoro 15 let nespremenjeni, kar zelo otežkoča delovanje slovenskih društev in organizacij. Bil je nadalje govor o delovanju Paritetnega odbora, ki je sedaj pod predsedstvom Bojana Brezigarja končno začel normalno delovati, potem ko mu je bilo zadnjih pet let delo dejansko onemogočeno. Državni sekretar Pelikan je poudaril dobre odnose med Slovenijo in Italijo, ki morajo stremeti za vedno boljše uveljavljanje pravic, tako slovenske skupnosti v Italiji kot

italijanske skupnosti v Sloveniji, ker je čas Evrope tudi čas uveljavljanja vseh tistih pravic, za katere si manjšine tudi na podlagi mednarodnih sporazumov prizadevajo v okviru obstoječih zakonov in norm v Ustavah zainteresiranih držav. Predsednika SSO in SKGZ sta poudarila tudi pozitivno dejstvo izglasovanja v slovenskem Državnem zboru zakona za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil sprejet lani pomladi, na podlagi katerega sta začela svoje delo tako Svet za Slovence v zamejstvu kot tudi Svet za Slovence po svetu, kar odpira nove pozitivne premike in perspektive v odnosih matične države s svojimi narodnimi skupnostmi izven meja Republike Slovenije. Predsednika SKGZ in SSO sta Državnemu sekretarju izrazila željo, da bi do takih medsebojnih razgovorov prišlo vselej, ko so v ospredju aktualni problemi. S tem predlogom se je Državni sekretar Pelikan strinjal in zagotovil svoje nadaljnje zanimanje za ureditev vseh vprašanj, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v Italiji.

Svet slovenskih organizacij Zasedanje Izvršnega odbora

Na zasedanju izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij, ki je bilo 18. julija v Gorici, je predsednik dr. Drago Štoka izpostavil nekaj dejavnikov, ki so pomembni za našo narodno skupnost v Italiji. V začetku je bilo podano poročilo o poteku 7. vseslovenskega srečanja v Državnem zboru Republike Slovenije, ki je bilo množično obiskano. Primeren je bil tudi govor pisatelja Borisa Pahorja, ki je izpostavil temeljno vrednoto slovenske samobitnosti, ki zadeva širši aspekt narodne identitete in ne zgolj jezikovno plat. Predsednik Štoka je pri tem še naglasil dejstvo, da bi bilo, v prihodnje, to pobudo potrebno izkoristiti za srečanje med Slovenci, ki živijo v zamejstvu, in Slovenci po svetu.

zadnjem obisku v Rimu. Predsednika Štoka in Pavšič sta se srečala s poslancem Siegfriedom Bruggerjem (SVP) in Robertom Nicom (neodvisni predstavnik v Dolini Aosta), katerima je bila

Foto JMP

Pomembno vlogo sta odigrala predsednika obeh krovnih organizacij, SSO in SKGZ, na prikazano potrebo za zagotovitev predstavnika slovenske

manjšine v italijanskem parlamentu. Sedaj je primeren trenutek, saj se pripravljata novi volilni zakon. V popoldanskem času je potekalo še srečanje s podtajnikoma Rosatom in Budinom, kjer je bila izpostavljena šolska problematika, predvsem potreba po odprtju nižje srednje šole v Špetru in po zagotovitvi stolic ter ločitve organikov. Oba predsednika sta še podčrta potrebo po zvišanju finančnih sredstev za slovensko manjšino, ki jih italijanska država že petnajst let ni spremenila. Izvršni odbor SSO je z zadovoljstvom tudi sprejel odobritev 3. deželne komisije besedila deželnega zakona za Slovence v FJK. Ostaja seveda nedorečeno poglavje, ki se tiče jezikovnih narečij in ki v glavnem zadeva Režijo. Mnenje je, da je zadeva le preveč politično instrumentalizirana in se z njo skuša zanikati slovenska prisotnost v Režiji. Navsezadnje to dokazujejo tudi številne študije, mimo katerih politika ne more iti. Po drugi strani je pomembno dejstvo, da sta se župana iz Podbonesca in Sovodenj odločila, da podpreta zahtevno staršev po odprtju

nižje srednje šole v Špetru. Žal je tudi tukaj potrebno zabeležiti podtikovanje proti naravni pravici Slovencev in v prid političnim interesom, ki dosegajo sam vrh deželnega šolskega sistema. Pomembna pobuda bo v naslednjih mesecih vseslovenski slavistični kongres, ki bo potekal letos v Trstu in bo v organizaciji tržaškega slavističnega društva. Kongres bo imel rdečo nit »Živeti mejo« in bo v Trst pripeljal najvišje predstavnike slovenske besede.

Med razpravo je bil tudi govor o načrtovanju megazabavišča v bližini Nove Gorice. Ugotovljeno je bilo, da je podatkov v javnosti sicer precej malo. Ljudje in javni upravitelji pa so zaskrbljeni, ker je kljub pozitivnemu ekonomskemu vidiku vprašljiv vpliv take strukture na teritorij, ki zahteva velike razlastitve zemljišč in lahko negativno vpliva na socialno tkivo, s porastom negativnih dejavnikov, kot so odurovanje, prostitucija in ma-

Ob zadnjih potezah predsednika Putina

Rusija postaja vse glasnejša

Nedavna odločitev ruskega predsednika Putina, da začasno prekine uredničenje pogodbe o omejitvi konvencionalnih vojaških sil v Evropi (CFE), ki so jo leta 1990 podpisale v Parizu države članice zveze Nato in države Varšavskega pakta, se je v zahodnem svetu vzbudilo vprašanje, kakšne cilje Putin s tem zasle-

govora v Carigradu iz leta 1999 o umiku ruskih čet iz Moldavije in Gruzije.

Gre, kot vidimo, za obnovitev polemike v slogu nekdanje hladne vojne. Mnogi se celo sprašujejo, ali je bila "hladna vojna" sploh odpravljena oziroma izkoreninjena iz sklopa mednarodnih odnosov zlasti med velesilami. Z razpadom Sovjet-

duje na ravni predvsem mednarodnih odnosov. Po navedbah Kremlja naj bi odločitev bila posledica "izrednih okoliščin, ki vplivajo na varnost Ruske federacije in zahtevajo takojšnje ukrepanje." Pri tem ima Moskva v mislih predvsem načrte ZDA za postavitve delov protiraketnega ščita na Poljskem in na Češkem, ki so jo močno vznemirili tudi zato, ker ZDA niso doslej podale utemeljene razlage za omenjeni strateški poseg tako rekoč pred ruskim pragom in v katerega sta direktno vpleteni nekdanji članici Varšavskega pakta, to se pravi Češka in Poljska. Ruska diplomacija formalno utemeljuje svoj ukrep z očitkom, da države Nata še niso ratificirale omenjene pogodbe o konvencionalnih vojaških silah v Evropi. Članice Nata na to odgovarjajo, da pogodbe niso še ratificirale, ker Rusija ne izpolnjuje obljube iz do-

ske zveze in komunističnega sistema se je obnovljena Rusija znašla v povsem obrambnem položaju, kar so politično izkoristile predvsem ZDA, ki so tako lahko uveljavile svoj monopolistični položaj velesile, zaradi česar so se skrhalo tudi njeni odnosi do evropskih zaveznikov. Toda v zadnjem desetletju je Rusija znatno utrdila svoj položaj tako v notranjem kot zunanem pogledu. Predvsem se je uveljavila kot glavna dobaviteljica zemeljskega plina Evropi in ta svoj položaj še naprej utrjuje z načrtovano gradnjo novih plinovodov za evropski trg. Prav v minulih dneh je, recimo, podpisala dogovor o gradnji plinovoda od Črnega morja preko Bolgarije, Srbije, Hrvaške, Slovenije in Italije do Trsta.

Nedavna odločitev Rusije, da začasno zamrzne izvajanje dogovora o zmanjševanju vojaških sil

v Evropi, ni prišla nepričakovano, temveč je dozorevala že nekaj časa, kot dokazujejo razne izjave ruske diplomacije. Tako je letošnjega februarja predsednik Putin na varnostni konferenci v Münchnu (pridrelo jo je neko zasebno nemško založniško podjetje) bral levite Zahodu, češ da razglša plemenita načela o demokraciji in varnosti, dejansko pa se obnaša tako, kot da ga omenjena načela zavezujejo le do neke mere. Že na začetku svojega uro in pol dolgega nastopa se je takole spraševal: Priča smo vse večjemu in večjemu omalovaževanju temeljnih mednarodnega prava. Hkrati pa so določene norme, da ne rečemo cel pravni sistem ene države, zlasti ZDA, prestopile svoje nacionalne meje v vseh sferah: v gospodarstvu, politiki in humanitarni sferi - in te so vsiljene drugim državam. No, komu je to všeč?"

Ta odmevni Putinov nastop so v svetu različno ocenjevali. Ocenjevalci so se v osnovi strinjali s tem, da država Rusija, ki je bila po razpadu Sovjetske zveze skoraj na psu, je s petrodolarji (t.j. prodajo plina Zahodu) obogatela, postala samozavestna in zdaj jasno sporoča, da noče biti več odrinjena na rob dogajanja. V tem pogledu jo moti zlasti načrtovana namestitve protiraketne obrambe ZDA na Poljskem in Češkem, to se pravi na ozemlju dveh članic nekdanjega Varšavskega pakta, danes pa članic Nata. Posredna in neposredna vojaška prisotnost ZDA v Srednji in Vzhodni Evropi spreminja vojaško ravnotežje na tem regionalnem območju. Tudi na drugih področjih mednarodne politike Rusija že nekaj časa hodi svoja pota, kar povzroča Evropi in ZDA nemajhne politične težave. To se dogaja v primeru Irana in njegovega jedrskega programa. Prav v tem času Rusija močno podpira Srbijo, ki nasprotuje politični osamosvojitvi Kosova in zavrača predlog, ki ga je po naročilu OZN oblikoval finski diplomat Achtiari in s katerim se strinjajo ZDA in še druge članice Varnostnega sveta. V Varnostnem svetu OZN pa ima Rusija kot stalna članica pravico veta. Zato rešitev kosovskega vprašanja ostaja trd oreh za politike in diplomate.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Rusija ostro stopa v igro

Kdor je mislil, da je Rusija enkrat za vselej stopila s svetovnega prizorišča in prepustila odločanje drugim, se je v dobri veri vsekakor motil. Dogodki zadnjega časa pričajo, da se naslednika nekdanje Sovjetske zveze z močnim glasom vrača, ker je prepričana, da so se strateška ravnotežja porušila in je zato treba pokazati zobe. V kolikor pustimo ob strani zaradi umora agenta Aleksandra Litvinenka obojestransko izganjanje diplomatov v odnosu z Veliko Britanijo, v kolikor prezremo ostrejša stališča Moskve do Kosova, potem je daleč najmočnejša poteza Putinov sklep, da začasno prekine Pogodbo o konvencionalnih silah v Evropi. To praktično pomeni, da želi Rusija brez obveščanja drugih premikati dober milijon in pol vojakov po svojem ozemlju, ne nazadnje ob meji z Evropo, simbolično pa je na ta način ogrožen sporazum iz leta 1990 v Parizu, ko sta Nato in tedanji Varšavski pakt po padcu berlinskega zidu pokazala vso dobro voljo in razbremenila Evropo dolgotrajnih napetosti hladne vojne. Očitno se proces globalizacije pričinja nagibati v drugo, zagotovo dosti manj prijetno obdobje, ki ga je bilo seveda mogoče pričakovati. Samo vprašanje časa je namreč bilo, kdaj se bo Rusija ob prodoru Združenih držav Amerike in njenih zaveznikov čutila ogroženo. Obvladovanje Iraka in Afganistana ni majhna stvar, ne glede na tamkajšnje teroristične akcije je vojaška navzočnost sil razvitega sveta velikanska. Ameriški vojaki

so navzoči v kar enajstih pretežno muslimanskih državah, ki so praktično vse bolj ali manj blizu ruskih meja. Še več, ameriška vojska je celo v Uzbekistanu, Kirgizistanu ter Tadžikistanu, kjer je pred 11. septembrom 2001 ni bilo. V takšni situaciji so Združene države Amerike predlagale postavitev protiraketnih radarskih postaj na Poljskem in na Češkem. Če vzamemo v poštev še dejstvo, da v sedanjih globalizaciji pridobivajo predvsem zahodni razviti svet, Kitajska in Indija, potem je jasno, da se je Rusija znašla ali je bila potisnjena v dokaj neugoden in verjetno tudi neugleden položaj. V sedanjih delitvi sveta, kar med drugim globalizacija je, pomeni drugo oziroma izrazito neprijetno obdobje kratek stik med velesilami. Muslimanska nevarnost je sedaj sicer v ospredju, toda resni problemi bodo izbruhnili, ko bo imela katera od velesil premalo prostora, tedaj bodo muslimani bolj žrtev kot grožnja, saj se bodo zaostriale napetosti med največjimi, med katerimi je zagotovo Rusija. Žal gre vse v smer zaostrovanja in bo šlo ves čas, dokler bomo vsi skupaj sledili logiki kapitala in kopicenju materialnih dobrin. Kaj boljša smer res ne obstaja? Se ne zavedamo, kakšni prihodnosti gremo naproti? Visoka politika seveda vse točno ve in potiska stvari po utirjeni poti naprej ne glede na posledice. Še bolj žalostno pa je to, da so pridobitve in smisel padca berlinskega zidu docela zbledeli, v kolikor niso sploh povsem pozabljeni.

Na dnu

GORICA Glasbena srečanja Snovanja 2007

Ustvarjalni in poustvarjalni naboj Centra Komel

Od prvih dni meseca marca do konca junija se je na raznih goriških odrih zvrstilo 12 raznobarnih in raznolikih glasbenih srečanj v posrečenem nizu Snovanj, ki sta jih letos že drugič priredila Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in ArsAtelier samostojno oz. v sodelovanju z drugimi glasbenimi ustanovami, pod pokroviteljstvom

dokazala nedvomne kvalitete, ki narekujejo nadaljnjo uspešno pot. Lepa tradicija ob koncu sezone je nastop gojencev klavirskega oddelka, ki ga vodi prof. Sijavuš Gadžijev. Tudi tokrat so 10. maja v avditoriju furlanske kulture bolj ali manj mladi pianisti, gojenci klavirskega oddelka Centra Komel in gostje, ki študirajo s prof. Gadžijevom na drugih ustanovah ali zasebno, očarali občinstvo. Nastopili so Simone Peraz, Matej Hlede, Alexandra Tofful, Alessandro Villalva, Zarja Vatovec, Neva Klanjšček, Alexander Gadžijev, Anže Vrabec in Giuseppe Guarrera. Dne 24. maja je imel samostojni klavirski recital pordenonsko-goriški pianist Simone Peraz v dvorani Pokrajinskega muzeja v grajskem naselju. Odlikuje ga poglobljeno iskanje vsebinskih prvin, ki je iskreno, zato je tudi glasba, ki prihaja izpod njegovih prstov, iskrena, s srcem na dlan. Zaigrajmo in zapojmo je bil naslov zaključne prireditve, ki je potekala v KC Bratuž 26. maja.

Posvečena je bila mlajšim gojencem Centra Komel, sodeloval pa je tudi Otroški pevski zbor OŠ Oton Župančič, ki ga je pripravila prof. Michela De Castro. Poseben večer - Romantične pripovedi s Severa - je bil 1. junija posvečen norveškemu skladatelju Griegu ob stoletnici njegove smrti. Njegove skladbe so se prepletale ob pripovedi Fanike Klanjšček in slikovnem gradivu. Nastopili so mali šolski orkester, orkester ArsAteliera in nekaj pianistov. Drugačnja je bila prireditev Harmonika, petje in ples, kjer so mladi harmonikarji, pevci in plesalke 8. junija živahno preplavili oder Kulturnega doma v Gorici. Nastopili so doberdobski Veseljaki in Mali veseljaki. Prefinjeno je bil tudi nastop plesnega oddelka, največ prostora pa je prireditev namenila harmonikarjem; kot gostje so nastopili harmonikarji iz Špetra. Tankočuten klavirski recital s skladbami Haydna, Schumann, Chopina in Debussyja je 12. junija v Pokrajinskem muzeju poklonila občinstvu Neva Klanjšček, ki je v zadnjih letih doživela pravi razcvet. Prav lep koncert je Center Komel skupno z ZCPZ priredil ob praznovanju farnega zavetnika duhovnjak sv. Ilnava 23. junija, ko so Podcerkvenimi oboki zadoneli trobila in orgle. Zadnje srečanje v okviru Snovanj pa je nosilo naslov Zapiski na črtovju. Dne 28. junija so namreč starejši gojenci in člani ArsAteliera ter sodelavci v dvorani Pokrajinskega muzeja zaigrali nekaj skladb glasbenikov, ki živijo med nami, zreljših, pa tudi mlajših.

Slike, od zgoraj: Aleš Lavrenčič, Alexander Gadžijev, Matej Santi, Giuseppe Guarrera

tal pordenonsko-goriški pianist Simone Peraz v dvorani Pokrajinskega muzeja v grajskem naselju. Odlikuje ga poglobljeno iskanje vsebinskih prvin, ki je iskreno, zato je tudi glasba, ki prihaja izpod njegovih prstov, iskrena, s srcem na dlan. Zaigrajmo in zapojmo je bil naslov zaključne prireditve, ki je potekala v KC Bratuž 26. maja.

Posvečena je bila mlajšim gojencem Centra Komel, sodeloval pa je tudi Otroški pevski zbor OŠ Oton Župančič, ki ga je pripravila prof. Michela De Castro. Poseben večer - Romantične pripovedi s Severa - je bil 1. junija posvečen norveškemu skladatelju Griegu ob stoletnici njegove smrti. Njegove skladbe so se prepletale ob pripovedi Fanike Klanjšček in slikovnem gradivu. Nastopili so mali šolski orkester, orkester ArsAteliera in nekaj pianistov. Drugačnja je bila prireditev Harmonika, petje in ples, kjer so mladi harmonikarji, pevci in plesalke 8. junija živahno preplavili oder Kulturnega doma v Gorici. Nastopili so doberdobski Veseljaki in Mali veseljaki. Prefinjeno je bil tudi nastop plesnega oddelka, največ prostora pa je prireditev namenila harmonikarjem; kot gostje so nastopili harmonikarji iz Špetra. Tankočuten klavirski recital s skladbami Haydna, Schumann, Chopina in Debussyja je 12. junija v Pokrajinskem muzeju poklonila občinstvu Neva Klanjšček, ki je v zadnjih letih doživela pravi razcvet. Prav lep koncert je Center Komel skupno z ZCPZ priredil ob praznovanju farnega zavetnika duhovnjak sv. Ilnava 23. junija, ko so Podcerkvenimi oboki zadoneli trobila in orgle. Zadnje srečanje v okviru Snovanj pa je nosilo naslov Zapiski na črtovju. Dne 28. junija so namreč starejši gojenci in člani ArsAteliera ter sodelavci v dvorani Pokrajinskega muzeja zaigrali nekaj skladb glasbenikov, ki živijo med nami, zreljših, pa tudi mlajših.

Slike, od zgoraj: Aleš Lavrenčič, Alexander Gadžijev, Matej Santi, Giuseppe Guarrera

POGOVOR Prof. Silvan Kerševan, ravnatelj SCGV Emil Komel

"Tudi prihodnje leto bo za našo šolo leto preizkušeni"

Ste zadovoljni z letošnjimi Snovanji?

Uresničili smo to, kar smo želeli. Snovanja so prikaz dela na naši šoli. Naš osnovni namen je kulturizacija prostora. V okolju, ki nas obdaja, je namreč vse več psevdokulturnih pobud. Zato se nam zdi pomembno še naprej razvijati kulturo, ki je naša last in tradicija, hkrati pa iskati nove poti. To skušamo uresničevati s Snovanji, ki pomenijo obnem osmišljanje dela na šoli in dopolnjevanje izobraževalnega procesa. Šola ne more biti tržno blago, kar vse bolj postaja, kjer velja načelo dašdam, ampak mora biti po mojem mnenju skupnost, v kateri naj družine, učenci in sodelavci čutijo, da ji pripadajo. Vse to pa se v naši družbi na splošno krha. Torej ali se spustimo na ta nivo ali pa vztrajamo pri svojih prepričanjih.

Ni vedno lahko pluti proti toku...

Da, večkrat imam občutek, da plujemo proti toku. Danes se veliko ljudi zanima za glasbeno vzgojo, prevladuje pa površinska miselnost, ko naj bi vsakdo prišel do hitrih rezultatov s čim manjšim trudom. Na pohodu sta egocentrižem in individualizem. V taki družbi tudi glasba izgublja svojo lepoto...

Ste bili zadovoljni z odzivom občinstva na Snovanja?

Snovanja so namenjena predvsem učencem in njihovim družinam ter profesorjem. Na vseh so bili ti poslušalci reprezentančno prisotni, ni se pa drlo ljudi. O njih so poročali slovenski časopisi (italijanski so jih v glavnem prezrili), včasih so nas najavili na tržaškem radiu, ki je tudi posnel eno od 12 prireditev. Tržaška ekipa je letos vandrala drugod. Bolj naklonjen nam je bil koprski radio.

Problem publike je danes splošen pojav. Goriška je kar poplavljena s prireditvami, tako da lahko izbiraš. Redke so prireditve, ki pritegujejo številno publiko. Tista generacija, ki je obiskovala slovenske prireditve iz nekega moralnega občutka dolžnosti, se vse bolj redči. Kar se tiče specifično Snovanj, pa bi seveda imel več pripomb. Ko nastopa uspešen učenec, bi pričakoval, da ga počastijo z obiskom njegovi vrstniki. Tega ni. Ko nastopa naš profesor, bi pričakoval, da ga poslušajo njegovi kolegi in učenci. Pa jih ni. To je tisto, čemur pravim poplavitvev odnosov oz. pomanjkanje srčne kulture in tiste solidarnosti, ki bi morala krepiti vsako skupnost.

Omenili ste uspešnost šole...

Didaktični uspehi so na dlan. Opravljenih je bilo nekaj dobrih in odličnih izpitov na tržaškem in videmskem konservatoriju, nekaj jih bo še jeseni. Tudi nekateri profesorji so se izkazali z diplomami, tudi drugimi in tretjimi. Krasna darila nam je poklonil mali Alexander Gadžijev, ki se je res odlikoval na tekmovalju Temsig v Ljubljani in si prislužil samostojni koncert na ljubljanskem gradu, kjer je navdušil tamkajšnje publiko. To je vsestransko izreden otrok. Še bolj navdušujoč je bil njegov samostojni koncert v okviru Glasbe z vrto sv. Frančiška na Kostanjevici. Na programu ima še druge koncerte. Za nas je razlog velikega veselja, da v našem krogu zraste kaj takega. Sicer so se na tekmovaljih izkazali tudi drugi učenci, kot npr. Alexandra

Tofful in Alessia Fantini. Na Snovanjih pa so itak mrgoleli številni uspešni učenci.

Rad bi poudaril uspešnost številnega godalnega oddelka, kjer nas je še posebej presenetil mali devetletni Aleš Lavrenčič, ki nam je ponudil odlični samostojni violinski recital.

Sploh pa bi poudaril predvsem odlične uspehe pianističnega oddelka, ki mu je glava naš prof. Sijavuš Gadžijev, ob njem pa še cela vrsta mlajših moči, ki so zrastle ob njem. Naša Šola postaja kakovosten pianistični center, zanimiv tudi za širši krog. Delo tega oddelka nima kaj zavidati raznim pianističnim ustanovam po svetu. To mi potrjujejo tudi drugi, ki dobro poznajo delo raznih tovrstnih akademij in seminarjev. Zdi se mi, da se naš ambience tega žal ne zaveda. Namesto skupno podpirati ta prizadevanja, problematiziramo. V tem vidim ozkost našega prostora.

Kako je s prispevki za delovanje šole?

Že lani smo se ob koncu delovnega leta znanli s problemom, ki ga nihče ni znal rešiti. Pomagali smo si s časovno redukcijo pouka. Problem nastaja, ko šola številčno raste in so prostori vedno tesnejši, sredstva pa ostajajo enaka kot pred 15 leti! Vzporedno je še bolj prisoten problem z njeno strukturo. Naš Center pač deluje na osnovi statuta, ki po svojih paragrafih lahko urejuje delovanje pevskega zbora ali skromnega društva. S takim statutom, ki temelji na ljubiteljskem pristopu, pa ne moreš reševati problemov, ki nastajajo v ustanovi, kjer imaš zaposlene ljudi in nad 30 sodelavcev. Danes bi bil tu potreben nov profesionalen profil. Potrebna bi bila strokovna pomoč, potreben bi bil manager oz. človek z ustreznimi kompetencami in poznanji, ki bi Didaktični uspehi so na dlan. Opravljenih je bilo nekaj dobrih in odličnih izpitov na tržaškem in videmskem konservatoriju, nekaj jih bo še jeseni. Tudi nekateri profesorji so se izkazali z diplomami, tudi drugimi in tretjimi. Krasna darila nam je poklonil mali Alexander Gadžijev, ki se je res odlikoval na tekmovalju Temsig v Ljubljani in si prislužil samostojni koncert na ljubljanskem gradu, kjer je navdušil tamkajšnje publiko. To je vsestransko izreden otrok. Še bolj navdušujoč je bil njegov samostojni koncert v okviru Glasbe z vrto sv. Frančiška na Kostanjevici. Na programu ima še druge koncerte. Za nas je razlog velikega veselja, da v našem krogu zraste kaj takega. Sicer so se na tekmovaljih izkazali tudi drugi učenci, kot npr. Alexandra

Tudi v našem ožjem krogu je šola Komel še vedno na nekih negotovih tleh. Obstajajo zadržki, ki jih nekateri žal ne utesijo premostiti. Pred časom me je presenetil osemletni učenec z živimi očmi, ki me je na hodniku

mimogrede vprašal: "Ravnatelj, zakaj v spominskem parku ob šoli ni kipa Emila Komela?" Jaz sem kar obstal, ker od takega otroka nisem pričakoval takega vprašanja. Nisem mu znal odgovoriti. Nasmehnil sem se, ga potrpljal po glavi in mu rekel: "Ti bom že kdaj povedal..." Seveda, Komela ni in ga verjetno tudi nikoli ne bo. Sam točno ne vem, zakaj. To pa je stvarnost. Naša šola je del nekega kompleksa, pravijo, da smo pomembni, in vendar se vsako leto ukvarjamo z istimi problemi, ki se jih ne da ali noče rešiti. Vsako leto se sestajamo, razpravljamo in problemiziramo, v bistvu pa vse ostaja na mrtvem tiru.

Kaj pa z vašim zgodovinskim sedežem oz. stavbo na Placuti?

Katoliško tiskovno društvo, ki je lastnik naših in drugih nepremičnin v Gorici, nam je pred leti ponudilo možnost, da se preselelimo v stavbo na Placuti pod pogojem, da si jo sami obnovimo. Jaz sem to z veseljem sprejel in takoj začel iskati stike, saj bi šola v novih pogojih gotovo bolje delovala. Šli smo v akcijo, ki je tudi nekaj obrodila, v bistvu pa je zadeva spet padla na stranski tir, ker ni prave politične volje in v naši skupnosti ni zadostnih energij, ki bi ta sicer vabljeni projekt uresničile.

In konservatorij Tartini?

To je drug problem, ki se leta in leta zavlačuje, razpleta in spet zapleta, zaradi česar mu ne utesimo več slediti. Gre za specifično področje, ki mu lahko sledi strokovnjak. Sicer pa vidim v tem le delno rešitev za naše glasbeno šolstvo. Tržaški konservatorij, ki ima vedno več učencev iz Slovenije, Hrvaške in drugih vzhodnih držav, bi lahko imel slovenski oddelek, ki bi bil odprt vsem, tudi Italijanom, in bi jim nudil upogled v premalo poznani slovenski glasbeni svet. To pa je vse.

Po mojem bi morali nekatere naše vzgojne ustanove institucionalizirati v povezavi s Slovenijo. Naša šola, ki deluje v Italiji, je društvo in Slovenija jo zato obravnava kot društvo. Vemo pa, da je to šola, ki deluje na nekem nivoju in se lahko vzporedno uvršča v slovenski šolski sistem. Zame je zato npr. nerazumljivo, da ne sodelujemo z ministrstvom za šolstvo. Če bi bila naša šola, narodnostno povezana z matico, institucionalizirana kot šola, bi gotovo imela drugačno mesto in boljše perspektive.

Kako torej naprej?

Kot vedno, tudi tokrat pričakujem vročo jesen. Učenec je toliko kot lani in doslej se jim je pridružilo nad 40 novih vpisov. Hvala Bogu pa nosim v sebi še veliko dozo upanja in vere v dobroto. Ko bi se odločili za selekcijo učencev, bi bil problem rešen. V selekcijo po zmožnostih ne verjamem. Otroci ne more v 10 minutah testiranja dokazati, kaj je in kaj zna. Glasbena vzgoja je počasen proces, odvisen ne samo od glasbenega poslušalca, ampak od otrokovega psihološkega ustroja, družine, okolja. Selekcija najboljših učencev se bide z našim osnovnim načelom, da posredujemo osnovno glasbeno vzgojo čim večjemu številu otrok.

Namige, naj zapremo vrata italijansko govorečim otrokom in tistim, ki sicer govorijo slovensko, a prihajajo z onkraj meje, pa

se mi zdi absurd. Kaj pomenijo potem besede sodelovanje, odprtost, graditev skupnega kulturnega prostora? Po tej logiki bi potem lahko šli še v druge selekcije, ki jih je poznala polpretekla zgodovina: vera, rasa, spol...! Da, zakaj bi ne sprejemali v šolo samo deklice, dečke pa bi poslali brcat žogo? Lahko bi tudi starše ob vpisu vprašali, kako so volili pri zadnjih občinskih volitvah v Gorici in Devinu! Podatke bi potem na skrivaj posredovali raznim strankam in mogoče iz tega kaj iztržili. Čudovito!

Tudi prihodnje leto bo leto preizkušeni. O tem sem prepričan.

Ko razmišljam o šoli Komel, se večkrat spominjam na podobno, pravzaprav vzporedno izkušnjo izpred 40 let, ko smo imeli Slovensko katoliško akademsko društvo - SKAD. To je bila zelo živa prisotnost na Goriškem, ki je povezala slovenske katoliške študente in nekatere intelektualce v skupni želji po dodatni informaciji in formaciji sebe in družbe. Prirejali smo zanimiva srečanja, ki so meni in marsikomu ogromno dala. To so bili vroči časi, ko je še stala železna zavesa in je bil svet v obeh marsikoga črno-bel.

Tvegali smo in verjeli, da se meje lahko premestijo, da se črno-belo včasih lahko obarva tudi drugače. Vabili smo osebnosti, ki so bile na valovni dolžini našega prostora, pa tudi take, ki so stale na drugačnih okopih. Imeli smo Kocbeka, Janžekoviča, Trstenjaka, Truhlarja, Zidarja, Grmiča, Ambrožiča, celo vrsto umetnostnih zgodovinarjev, poleg njih zamejske ustvarjalce, kot npr. Rebulo, Pahorja in Beličiča, pa še goriške izobražence, kot npr. Rada Bednarika, Rudolfa Klineca, Avgusta Sfiligoja, Oskarja Simičiča in druge. Vse to je tedaj za Gorico pomenilo prevetritev; naše delovanje je imelo velik odmev, saj se je na srečanjih zbiralo od 80 do 100 ljudi, kar bi bilo danes nepojmljivo. To so bila živa predavanja z dolgimi razpravami, kjer so se kresale misli različnih ljudi. Ko je bila naša dejavnost na višku, je kar naenkrat začela umirati, ker so bili v Gorici prisotni neki "stražarji" prave vere, ki so v delovanju SKAD-a videli neke strahove. Nekaj podobnega se v naši sredi dogaja tudi danes. Nekateri se tudi danes zapirajo v neke rigidne oklepe in s sumničanjem gledajo na vse tiste, ki si teh oklepov ne želijo. Vemo pa, da ima krščanstvo različne duše, hvala Bogu. To ni nič novega, saj so prisotne v samih duhovniških vrstah. Okrog SKAD-a se je začelo sumničati, nekateri so sprožili akcijo proti njemu, dokler ni vse zamrlo in so "stražarji" lahko spet mirno spali.

Center Komel je atipična organizacija, ki pa je živo posegla v naš prostor. To ji priznavajo nekateri Goričani, predvsem pa tisti, ki prihajajo od zunaj. Če Center Komel nima poti naprej, je to zato, ker nekdo v njem še vidi strahove, "neortodoksnost" in neskladnost z zamejskim političnim ustrojem. Meni je ta šola ogromno dala, ker tu lahko sprostiš to, kar nosiš v sebi. Mi je pa tudi veliko vzela, tudi neprespane noči. Moram pa reči, da mi ni žal, da sem pred več kot 30 leti - sicer slučajno - šel v to. Z začetne, ljubiteljske stopnje smo se lahko povzpeli na višjo tudi zaradi spleta srečnih okoliščin, ki so jih predstavljali prispevki iz deželnega zakona, osamosvojitve Slovenije idr. Tudi danes si marsikdo prizadeva za to šolo; tako Svet slovenskih organizacij in nekateri izvoljeni politiki. V osnovi pa se problem ne rešuje. V naš zamejski prostor moras biti prav besno zaljubljen, da tu vztrajaš...

Danijel Devetak

O knjigi vseh knjig

Sklepno poročilo s svetovnega bibličnega kongresa v Ljubljani

V petek, 20. julija 2007, se je končal 19. svetovni kongres bibličistov, ki je potekal v prostorih Pravne fakultete v Ljubljani. Sam dogodek je izrednega pomena z več vidikov. Na kongresih so se srečali vrhunski strokovnjaki s področja bibličnih in sorodnih znanosti in si izmenjevali svoje poglede in dognanja, do katerih so prišli med raziskovalnim procesom. V sklopu predavanj in seminarjev so diskutirali o aktualnih vprašanjih, novih teorijah in sodobnih projektih. Kongres predstavlja pomembno mesto strokovne diskusije, ki omogoča profesorjem in raziskovalcem, da ostajajo v koraku s časom in jim pomaga pri njihovem nadaljnjem delu, hkrati pa pomeni tudi družabni dogodek in srečanje s pogledi različnih veroizpovedi, ki priznavajo Sveto pismo. Na kongresih so sodelovali predstavniki štirih različnih veroizpovedi: judovske, katoliške, pravoslavne in protestantske. Kongres je letos prvič potekal v Ljubljani, kar je za Slovenijo velikega pomena. V okviru dogajanja so poleg glavne organizacije IOSOT (International Organization for the Study of the Old Testament), zasedale

tudi pridružene organizacije: IOTS (International Organization for Tagmumic Studies), IOSCS (International Organization for Septuagint and Cognate Studies), IOQS (International Organization for Qumran Studies), IOMS (International Organization for Masoretic Studies), BEP (The Bible of Edessa Project) in ISLP (International Syriac Language Project). Predstavniki teh organizacij so prihajali iz celega sveta.

Lea Jensterle

Svetovni kongres bibličistov s pridruženimi kongresi, ki je od 12. do 20. julija 2007 potekal v Ljubljani, je bil manifestacija edinosti človeškega duha, ki jo ustvarja in vzdržuje navdih Svetega pisma. S svojim večno aktualnim sporočilom je v teh dneh povezovalo človeštvo v globalno vas preko mož in žena, ki svoje življenje posvečajo spoznavanju njegovga nastajanja in sprejemanja v izraelski skupnosti in kasneje tudi pri narodih, ki so ga sprejeli za temelj svoje kulture in posebej religije. Raziskovalci in raziskovalke predajanja izvirnega hebrejskega besedila in najstarejših prevodov v aramejsko in grščino so posredovali

svoja zadnja odkritja v zgodovini besedila od antike preko srednjega veka do novejših časov. Njihovi pozornosti ne uide najmanjša sprememba posamezne besede - pogosto je odločilna za ugotovitev, katero besedilo je bližje izvirniku. Med njimi je bil tudi profesor Emanuel Tov iz Jeruzalema. Drugi predavatelji so predstavili svoje predloge za drugačno razumevanje posameznega pojma ali pojava iz Svetega pisma, kot je morda prevladovalo v razlagi doslej. Tako npr. Silvia Schroer iz Švice v dojemanju stvarstva v starem Izraelu, ki ima svoj pomen tudi za današnji medreligijski dialog. Poseben dosežek kongresa IOSOT je bil vsekakor prispevek raziskovalcev iz vzhodne, pravoslavne tradicije, ki jo zaznamujejo drugačna hermenevtična načela kot zahodno, t. j. judovsko, katoliško in protestantsko interpretacijo Svetega pisma, in so bili na tovrstnem kongresu navzoči prvič. V pra-

voslavskih Cerkvah večinoma uporabljajo grški prevod Svetega pisma, Septuaginto, oz. pre-

vode iz nje, medtem ko je v zahodni tradiciji izhodišče raziskave hebrejsko biblično besedilo. Zelo močno je bila prisotna tudi skupina znanstvenikov, ki raziskujejo kumranske rokopise in jih izdajajo z natančnimi spremnimi komentarji. Profesorica iz Hamiltona, Eileen Schuller, je podala pregled tega raziskovanja od njihovega začetka sredi druge polovice 20. stoletja. Profesor David J. A. Clines iz Sheffielda je odkrival dileme izdajateljev novega hebrejsko-angleškega slovarja ob velikanškem sodobnem razvoju poznavanja semitskih jezikov. Prof. Seizo iz Tokya je razkrival filozofske dileme Abrahamove daritve Izaka, ki priteguje pozornost mislecev danes enako močno kot v preteklosti. Udeleženci so spoznavali nove metode, nove vpoglede in sado zavzetega poglabljanja v svetopisemsko besedilo. Kongres, ki se je odvijal v prostorih Pravne fakultete z vsemi možnostmi za gostovanje tako eminentne skupnosti, je potekal po skrbno pripravljenem programu, ki ga je zasnoval Organizacijski odbor pod predstvom predsednika IOSOT,

akad. prof. Jožeta Krašovca. Izreden prispevek tokratnega kongresa je bil tudi spremljajoči kulturni program, začeni s slovesno otvoritvijo v nedeljo, 15. julija 2007, zvečer v okviru bibličnega festivala na Pogačarjevem trgu ter v naslednjih večerih v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja. Tudi kulturni program je zaznamovala ekumenska razsežnost - nastopali so zbori in solisti iz sedmih držav, med njimi tudi profesorica iz St. Peterburga. Po besedah organizatorja je bila Slovenija primeren kongresni kraj iz več razlogov - ptujski škof Viktorin je bil razlagalec Svetega pisma v latinškem jeziku v 3. stoletju in Hieronim, prevajalec Svetega pisma v latinščino, pa je bil rojen na Krasu. Slovenija kot dežela na križišču Zahoda in Vzhoda ter dežela nekdanjega totalitarnega državnega sistema je bila zares bleščeča gostiteljica vrhunskega mednarodnega znanstvenega zbora na pragu njenega predsedovanja Evropski uniji. Udeleženci so bili z organizacijo kongresa izredno zadovoljni. Pravoslavni teologi so izražali veliko hvaležnost, da so se lahko udeležili kongresa in da so se lahko srečali s strokovnjaki s področja Stare zaveze. Na kongresu je prevladovalo prijetno vzdušje, prežeto s toplino in domačnostjo. Sveto pismo je različnost kultur in veroizpovedi povezovalo v eno.

dr. Terezija Snežna Večko
OSU

Izjava Komisije Pravičnost in mir

Poziv slovenskim članom Amnesty International

Z obžalovanjem sprejemamo dejstvo, da je Izvršni svet Amnesty International (AI) pred kratkim sprejela svoje, do sedaj nevtralnno, stališče in se zavzel za politiko aktivne podpore t. i. "pravici do splava". Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci poziva slovenske člane AI, naj na bližnjem srečanju mednarodnega sveta AI, ki se bo sestel avgusta letos, odločno zavrnejo omenjeno odločitev. Odločitev izvršnega sveta AI, da aktivno podpre izvajanje splava po vsem svetu, postavlja pod vprašaj njeno moralno verodostojnost in njeno poslanstvo. Poleg tega tako ločuje tudi člane - večinoma so to katoličani, oz. tisti, ki se zavzemajo za pravice nerojenih otrok - ter postavlja pod vprašaj podporo ljudi različnih kultur, narodnosti

in verskih prepričanij. V tem smislu je kardinal Renato Martino, predsednik Papeškega sveta za Pravičnost in mir, pred kratkim izrekel naslednje: "V kolikor bo gibanje Amnesty International pri svoji odločitvi vztrajalo, so mu katoličani in katoliške organizacije dolžne odtegniti svojo podporo. Z odločitvijo, da se bo AI zavzemal za pravico do splava, se v bistvu izneverja svojem temeljnemu poslanstvu." Katoličani v Cerkvi na Slovenskem in po svetu že dolga leta podpiramo in sodelujemo z AI pri zavzemanju za človekove pravice. Omenjena organizacija in njen ustanovitelj Peter Benenson, po verskem prepričanju katoličan, sta bila dolga leta vir upanja za tisoče zapornikov z ugovorom vesti in žrtev zlorab ter mučenja. V tem

smislu sta bila navdih tudi za milijone, ki podpirajo delovanje gibanja in med katerimi so tudi številni katoličani, zato smo prepričani, da je pred AI še veliko nujnega dela na področju varovanja človekovih pravic, ki pa je zaradi odločitve, da v prihodnje aktivno podpre t. i. "pravico do splava", ogroženo. Čeprav se zdi, da omenjeno dejanje AI želi podpreti svobodo žensk ter ženskam, ki se zaradi nosečnosti znajdejo v težkih situacijah, zagotoviti pomoč, pa splav vedno prizadene zdravje in dostojanstvo ženske, kot tudi zaključki življenja njenega nerojenega otroka. Po našem mnenju bi bila zato primernejša podpora nosečim ženskam na ekonomskem in izobraževalnem področju ter zagotavljanje trajnega odpora do vseh oblik nasilja in stigmatizacije takšnih žena. Katoliška Cerkve ž mnogo let številnim nosečim ženskam po vsem svetu zagotavlja tovrstno pomoč in jo želi še razširiti. Ne glede na to, da AI želi v prihodnje podpirati t. i. "pravi-

co do splava", se Cerkev pridružuje pobudam, ki nasprotujejo kaznovanju tistih žensk, ki so naredile splav, saj bolj kot slednje potrebujejo sočutje, podporo in pomoč. S stališča, da se AI zavzema za t. i. »pravico do splava«, ne da bi natančno opredelila obdobje nosečnosti, v katerem bi bilo splav mogoče izvajati, se da sklepati, da AI podpira splav v vsakem obdobju in s tem tudi t. i. "pravico do delnega rojstva otroka", kar pa je za moralnega, socialnega in zdravstvenega vidika še posebej škodljivo in zaskrbljujoče. Vse slovenske člane in člane mednarodnega sveta AI pozivamo, naj na mednarodnem srečanju AI, ki bo avgusta 2007 v Mehiki, še enkrat premislijo in spremenijo svojo odločitev. Nikoli ni namreč prepozno poiskati pravico za vse ranjene in zatirane člane človeške družine, tako za noseče ženske kakor tudi za najbolj nemočne in tihe, t. j. nerojene otroke.

Msgr. dr. Anton Stres,
celjski škof in
predsednik KPM pri SŠK

Romanje UNITALSI v Lurd

Odmevi na letošnje božjepotno doživetje

Dragi bralci Novega glasa! V petek, 20. julija, smo se lurški romarji vrnili domov. Ob 16.15 se je vlak ustavil v Gorici. Toplota, ki nas je spremljala od Milana naprej, nas je v Gorici prav lepo objela. Sorodniki, znanci in prijatelji so nas z veseljem sprejeli, saj smo prinesli s seboj Marijin blagoslov. Čeprav utrujeni, smo se vrnili nasmehani v naše župnije in na domove. Slovence iz Ljubljane je čakal avtobus UNITALSI, ki jih je odpeljal domov. Ajdovci in romarje iz bližnjih vasi so čakali sorodniki in bili veseli, da lahko spet objamejo svoje domače. Slovenci smo se na romanju večkrat izkazali z našimi lepimi pesmimi,

pri maši ali pa na zabavnem večeru za bolnike. Letošnje sporočilo je bilo Spravite se z Bogom. Naš škof Dino De Antoni je večkrat pri homiliji povedal, da moramo odpreti naše srce Bogu, ljudem in samim sebi. Če smo zakrknjeni, sploh ne vidimo bližnjega. V spomin in opomin smo vsi romarji dobili majhen ključek, prav zato, da bi znali najprej odpreti naše srce. Slovencev nas je bilo 130. Tudi prihodnje leto bomo romali v istem času, to je od 14. do 20. julija. Že sedaj vas vabim na to romanje, saj bomo obhajali 150-letnico prikazovanja, ko je Bernardka prvič videla Lepo Gospo.

Joana

17. NAVADNA NEDELJA

1 Mz 18, 20-21. 23.32; Ps 138; Kol 2, 12-14; Lk 11, 1-13

Tudi molitev, ne samo zapoved ljubezni do Boga in bližnjega ter zapoved poslušanja Božje besede, spada bistveno h krščanski življenju.

Evangelist Luka podaja Kristusov nauk v očenašu, v priliki o nadležnem prijatelju ter v vztrajni molitvi (Lk 11, 1-13). Čeprav se Lukovo besedilo očenaša lahko razlikuje od Matejevega, ohranja bistveno enost v vsem. Vsak velik učitelj postave je po navadi sestavil molitev, ki je strnjeno povzemala vse nauk in bistvo tega, kar je učil in razlagal. Zato je bila molitev sad dolgega procesa. Jezusov učenec se je približal Jezusu s prošnjo, naj bi ljudi naučil moliti tako, kakor je bil Janez Krstnik naučil svoje. Tedaj je Jezus molil. Ni bil torej samo učitelj molitve, pač pa predvsem zgled moža mo-

litve. Z očenašem povzame pomen svojega poslanstva v svetu. Očeta naziva z domačim "očca, tata moj", s čimer poudari srž razodetja evangelija. Jezusovi učenci so z Jezusom tesno povezani kakor bratje. Zato so se lahko obračali do Očeta z isto njegovo sinovsko zaupnostjo, ker so ga klicali kot Očeta.

"Posvečeno bodi tvoje ime", želimo namreč, naj razodene svojo svetost in najvišjo dobroto, ko dopolnjuje svoj načrt odrešenja in uresničiti popolnost kraljestva.

"Pridi tvoje kraljestvo". Prihod kraljestva je cilj Jezusovega oznanjevanja.

Suverenost Boga se je začela razodevati po njegovih odrešitvenih dejanjih: z ozdravljenji, z eksorcizmi ter z oznanjevanjem Besede. Moči kraljestva so že bile na delu v svetu, toda ne še dokončno. Kajti zlo nadaljuje s svojim hudičevskim razdiralnim delom tudi v naših dneh. Toda tudi verni nadaljujejo s prošnjo, naj pride kraljestvo, ko bo Bog na koncu uničil smrt in hudo bijo, ko se bo prikazal Kristus, njegov Sin.

"Zgodi se tvoja volja". Tega pri Luku ni. Naslednje tri prošnje se nanašajo na materialne dobrine: na hrano, na odpuščanje, na varstvo pred hudim. Je prošnja za kruh danes in za vsak dan. Učenci se bodo znašli v vsakršni potrebi, v svetu, ki jim bo tudi nehvaležen in sovražen.

"Odpusti nam naše dolge ali grehe", kakor tudi mi odpuščamo, saj smo potrebni odpuščanja vsak dan. Učenci se bodo znašli v preizkušnjah življenja, v trpljenju, ki bi nas lahko premagalo. Smo namreč krhki, potrebujemo Božjo, Očetovo moč, zato prosimo: "Ne vpelji nas v skušnjava". Za to pomoč nenehno prosimo, da bi vztrajali namreč v veri.

Evangelist Luka piše, da ima molitev še dve lastnosti, to sta: zaupanje in vztrajnost. V priliki o nadležnem prijatelju razberemo, kakšno naj bo naše zaupanje: brezmejno naj bo! Tako zaupanje ne odneha v težavah, v neuspehu (Vse po Poppi, nav. d., 416-418).

Jezus pravi o molitvi takole: "Prosite in vam bo dano! Išcite in boste našli! Trkajte in se

vam bo odprlo! Kajti vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo" (Lk 11, 9-10).

Prvo današnje berilo je zgled zaupne in vztrajne molitve-prošnje. Abraham nekako baranta z Bogom. Ne odneha. Bog pa posluša. Pripravljen je tudi vedno uslišati. Tudi psalmist se zahvaljuje Bogu, ker ga je uslišal.

Hvaležnost ne sme nikoli manjkati, zato ker vse dobro prejemamo le od Boga (Ps 138).

Pismo Kološanom pa usmerja vse v Veliko noč, v Jezusovo križanje in vstajenje. Spominja nas, da smo bili vsi krščeni in po krstu pokopani skupaj s Kristusom, v njem smo bili tudi obujeni. Mrtvi smo bili zaradi grehov. Odpustil nam je vse grehe in izbrisal zadolžnico, ki jo je pribil na Križ (Kol 2, 12-14).

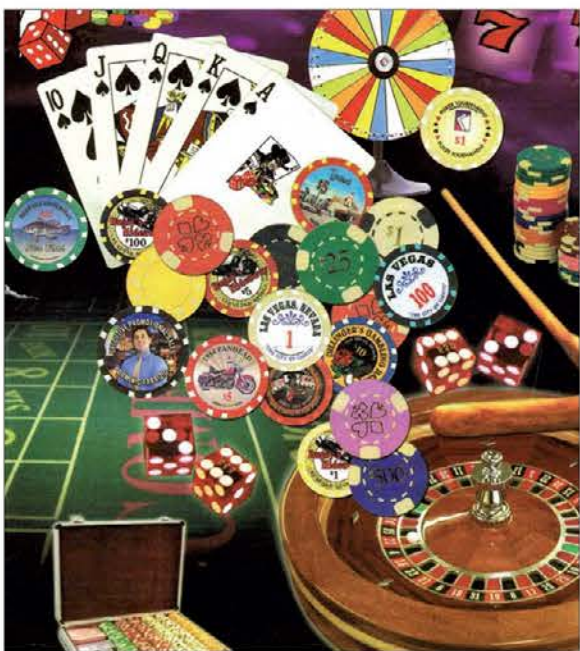
Posebno sv. Jakob se je za to nenehno zahvaljeval in molil. Zaradi klečanja sta mu kolena postala kakor hrustanec kamele. Tudi mi še naprej prosimo, iščimo, trkajmo za milost Svetega Duha.

Igre na srečo

Med naključnim in "nedolžnim" tveganjem

S amostalnik "hazard" pomeni v angleščini naključje, za pridevnik "hazardous" pa slovarji navajajo besedo "nevaren". Tako nas ta sicer neljuba izposojenka na zanimiv in nenavaden način opozarja na razpon iger na srečo med naključnim in "nedolžnim" tveganjem in hazardnim, torej nevarnim igralništvom. Na povsem sprejemljivi ravni tveganja imamo npr. zmerno, razvedrilno igranje kart ali kupovanje srečel za dobrodelni srečelov ali tombolo, na negativni skrajnosti pa hitro in nepremišljeno tveganje visokih zneskov ali dolgotrajno strastno in zasvojevo igro odvisnika, navadno v profitnem lokalu kazina. Tam bogatijo marsikaj nepošteni in do žrtev domala vedno brezobzirni lastniki (caveat emptor!), medtem ko odvisnik zapravlja

čas in denar in se pogreza v dolge, ko se mu prej ali slej zruši vse. Sociologi včasih vzporejajo neproblematično igranje na srečo z zmernim, treznim pitjem alkohola; problematično igranje je problematičnim pitjem, kjer nebrzdana razvada povzroča slabšanje osebnosti in značaja in začenja razkrajati odnose z zakonskim drugom, otroki in družbo; in končno, igralniško zasvojenost, ko hazardni igralec podobno kot alkoholik postane odvisnik, ki povsem izgubi moč razumnega presojanja in odločanja ter postane pravi bol-

nik, česar se navadno tako eden kot drugi med vsemi zadnji zave(da). Zdi se, da so ljudje vedno iskali srečo tudi v igrar na srečo. Uporabniška družba, ki pretirano poudarja važnost denarja in finančne uspešnosti, pa ustvarja posebno ugodna tla za hazardne igre. Mar-

več odstotkov zabrede v odvisnost alkoholikov. Podobno je tudi pri igrar na srečo: večina ostane na neproblematični ravni. V Ameriki se npr. nekateri predvsem starejši slovenski rojaki vozijo z avtobusi na kratke izlete v razna igralniška središča, kjer so hotelski stroški razmeroma nižji, da tako privabijo verjetne igralce. Vendar med temi rojaki, če sploh igrajo, niso znani primeri resnejših problemov ali igralniške zasvojenosti. Večina si določi zgornjo mejo, koliko je pripravljena tvegati in zapraviti in je običajno dovolj disciplinirana, da je ne prekorači. Poznam pa primer rojaka, ki je poleg vsega drugega premoženja podedoval dve veliki, zelo uspešni tovarni, a je z igranjem v manj kot dveh letih zapravlil vse, kar so starši in sorodniki vse življenje gradili. Kako žalosten padec!

Strokovnjaki ocenjujejo, da so približno trije odstotki hazardnih igralcev v Ameriki doslej padli na raven odvisnikov. Le-ti marsikaj končajo svojo nesrečno pot v novi zasvojenosti z drogami, v brezdomstvu, v zločinstvu ali s samomori. Srečnejši od teh življenjskih poražencev pa se skušajo ozdraviti v večkrat težko dostopnih in dragih rehabilitacijskih programih po bolnišnicah in klinikah ali v "samopomočnih" združenjih, kot so Anonimni igralci (Gamblers Anonymous), ki delujejo po vzoru Anonimnih alkoholikov (Alcoholics Anonymous). Skratka, hazardno

čas in denar in se pogreza v dolge, ko se mu prej ali slej zruši vse. Sociologi včasih vzporejajo neproblematično igranje na srečo z zmernim, treznim pitjem alkohola; problematično igranje je problematičnim pitjem, kjer nebrzdana razvada povzroča slabšanje osebnosti in značaja in začenja razkrajati odnose z zakonskim drugom, otroki in družbo; in končno, igralniško zasvojenost, ko hazardni igralec podobno kot alkoholik postane odvisnik, ki povsem izgubi moč razumnega presojanja in odločanja ter postane pravi bol-

sikdo upa, da bo po srečnem naključju ali celo z goljufijami na hitro obogatel, pri tem pa ga povsem prevzame in premaga igra sama - potek tveganja s povezano psihološko napetostjo, vmesnimi dobitki kot "nagrada" s kratko sprostitvijo napetosti, in upanje na tisti odrešilni visoki zadetek, ki ga ogromna večina nikdar ne doživi. Študije v raznih državah kažejo, da večina pivcev alkoholnih pijač navadno pije trezno in neproblematično, kaka četrtnina ali tretjina doživlja s pitjem resnejše probleme in približno dva do deset ali

Aj dovščina / Sporočilo prvega občana

Župan Marjan Poljšak odločno proti megazabavišču

I z Ajdovščine so nam 18. t.m. poslali sporočilo župana Marjana Poljšaka, v katerem "v imenu interesov slovenskega naroda in slovenske države ter obstoja slovenstva na območju osrednje Primorske" poziva ministrstvu RS za gospodarstvo in za finance, da umakneta predlagane spremembe Zakona o igrar na srečo in Zakona o davku od iger na srečo. "To, da se na Goriškem in sploh v Sloveniji ustavi namera širjenja igralniške dejavnosti po ameriški tehnologiji," se nadaljuje pismo, "je tudi v interesu sosednjih narodov, ki naj bi jih po izkazanih namerah to širjenje zajelo." Sporočilo se nadaljuje z utemeljitvijo poziva za umik predlaganih sprememb igralniške zakonodaje: "1. Proti širjenju igralništva Vsem nam je znano, da igralništvo izkorišča premožne zasvojenosti z igralništvom, ki imajo iluzijo, da bodo na hitro obogateli, potem pa lastnik igralnice na hitro zelo obogati na njihov račun. Pri mnogih od njih potem sledijo hude, pogosto tudi tragične posledice. Američani bi s spretnostjo njihove propagande več kot podeseterili krog zasvojenosti z igralništvom v Sloveniji in okoliških državah EU. S kakšno moralno pravico želita Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za finance pomagati ustvarjati pogoje za širjenje za-

svojenosti z igralništvom v Sloveniji in sosednjih državah EU?!" 2. Proti ameriškim interesom na račun slovenskih Iz doslej znanih dokumentov in potez v zvezi z Megazabaviščem na Goriškem je očitna namera, da Američani postopoma prevzamejo igralniško dejavnost na Goriškem, jo izredno povečajo tako, da bi zajeli goste iz držav območja srednje Evrope. Večina novih zaposlenih bi bili tujci. Američani bi, tudi zaradi znižanja obdavčitve, iz tega kovali izredne dobičke. Po drugi strani bi se kljub temu zmanjšala vsota celotnega davka za slovenski proračun, sorazmerno bi se zmanjšali posebni dohodki vpletenih občin, donacije sedanjem prejemnikom donacij HIT-a bi se bistveno zmanjšale, zmanjšale bi se plače zaposlenih v igralništvu. Občinam in prebivalstvu bi ostale predvsem negativne posledice. Nerazumljivo je, kako si upata gospodarsko in finančno ministrstvo predlagati zmanjšanje interesov Slovenske države, prizadetih občin in državljanov, zato da se Američanom nudijo možnosti izrednih zaslužkov!

3. Proti ameriški tehnologiji zabave Ameriško igralništvo in spremljajoča zabava je tehnologija, ki vara in okrade udeleženca ter siromaši njegovo dušo in kulturo; ničesar pa ne doprinese k izboljšanju stanja njegovega telesa in duha. Kako zgrešeno je pomagati pri prodaji tujih neakovostnih turističnih produktov, namesto da bi ponujali svoje! Ali je bilo zaman tolikokrat poudarjeno, da naj bi v Sloveniji turistom po-

Foto DPD

naravi, itd?! To tehnologijo v veliki meri že imamo, še več pa je lahko zelo hitro razvijejo naše univerze v sodelovanju s turističnimi organizacijami - na prvem mestu s HIT-om.

igralništvo postaja zelo resen problem moderne družbe!

Študije potrjujejo, da v zadnjih dveh desetletjih igralništvo izredno naglo narašča, saj gre za dobičkonosno izkoriščanje želja po hitrem uspehu in bogastvu, kar spodbuja za višje, plemeniteje ideale nedovzetna uporabniška družba z obiljem medijskih in internetnih reklam. Slednje vse bolj brezvestno uvajajo v igralništvo tudi dovtetne in še povsem nerazsodne otroke. Strašljivo je, da marsikje hazardna igralniška "mrzlca" narašča najhitreje prav med otroki in najstniki, ki bi se morali resno pripravljati na odgovorno življenje v globalno tekmovalni družbi.

Kaj storiti? Medtem ko ni razloga za obsojanje zmernih razvedrilnih in dobredelnih iger na srečo, se moramo zavedati, da so zlasti velike ali "mega" igralnice dosti bolj vprašljive, čeprav so na zunaj povezane z vabljenim bliščem, bogatimi palačami in seveda z ogromnimi dobički za lastnike. Jasno je, da ti dobički izvirajo predvsem iz izgub problematičnih ali zasvojenih igralcev in iz njihovih osebnih in družinskih tragedij, ki so velik kulturni in tudi finančni problem za vso družbo. Zunanji blišč skriva tudi družbeni razkroj: "kulturo" uživaštva, ki postaja sama sebi namen, podkupovanja neetičnih politikov, njihovih "klanov", tajnih skladov in propagandnih aparatov in vse bolj pogoste vrtince s hazardnim igralništvom povezanega moralnega propadanja, prostitucije in zločinstva - problemov, ki zanje plačujejo vsi davkoplačevalci in ki prizadenejo vso družbo.

Mar ni bolje iskati srečo v zdravih družinah, poštenem delu, ki je vsak lahko nanj ponosen, v zdravem razvedrilu v prelepi naravi in ustvarjanju lepše bodočnosti predolgo trpečega in vse premnogokrat prevaranega slovenskega naroda?

Dr. Edi Gobec, zaslužni profesor sociologije na Kentski univerzi v Ohlu, ZDA, in ravnatelj Slovenskega ameriškega raziskovalnega središča

Torej ne potrebujemo ameriške tehnologije, razvijajmo našo tehnologijo, naše pakete in postopke turistične ponudbe, v kateri je igralništvo le ena od možnosti. Ta tehnologija bo naši družbi in občanom neprimerno bolj prijazna in sprejemljiva ter bo sprejeta!

4. Ne potrebujemo ameriškega denarja, angažirajmo slovenskega Ni potrebno, da vlada zmanjšuje davek od iger na srečo, naj del tega davka investira v razvoj megazabavišča z našo tehnologijo. Bančni krediti so gotovo na voljo, pa tudi slovenski državljani in pravne osebe bi lahko kupovali delnice megazabavišča.

Nepojmljivo je, da finančno ministrstvo ne vzpodbuja angažiranja slovenskega kapitala!

5. Ne dovolimo večanja ameriškega vpliva v Sloveniji Lastnik v ozadju Megazabavišča bo na znane načine lahko iz dela ogromnih dobičkov vplival na politiko v Sloveniji in sosednjih državah. V Sloveniji bodo v medijih posebno v predvolilni kampanji podpirali tiste politične sile, ki bodo zastopale njihove interese!

Te zgodbe poznamo in tem metodam politike se moramo upreti!"

Kratke

"Romanje treh Slovenij" na Svete Višarje

V nedeljo, 5. avgusta, bomo zopet romali na Svete Višarje. Ob 8.00 začnemo pešpot ob vznožju gore nad Žabnicami, od

koder se bomo ob premišljevanju križevega pota skupaj povzpeli k Višarski Gospe. Kdor želi, ima za vzpon na vrh na voljo žičnico. Ob 10.30 bomo prisluhnili predavanju ge. Berte Golob z naslovom "IN NE VPELJI NAS V SKUŠNJAVA" (Premislek o odnosu do materinščine). Ob 12. bo slovesna sveta maša, ki jo bo ob somaševanju izseljenskih in drugih duhovnikov daroval škof dr. Peter Štumpf, narodni ravnatelj za Slovence po svetu. Ob 13. bo na ploščadi za cerkvijo kratek kulturni program z nagovorom člana komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu v državnem zboru Draga Korena. Sledilo bo družabno srečanje.

Prisrčno vabljeni rojaki iz zamejstva, zdomstva in domovine! / Rafaelova družba in Zveza evropskih izseljenskih duhovnikov

Širitev igralniške dejavnosti v Sloveniji: opozorila varuhinje človekovih pravic

V javnih občinah v Sloveniji se nadaljujejo razmišljanja, tudi polemična, o projektu za zgraditev velikega igralniško-zabavišnega centra na Goriškem. Odzvala se je tudi Varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek-Travnik. Prepričana je, "da takšno početje lahko ogrozi človekove pravice velikega števila prebivalstva. Širitev igralništva bi lahko ogrozila pravico lokalnega prebivalstva do zdravega življenjskega okolja ter do svobode in varnosti. Dokazano je, da določeno število oseb, ki se udeležujejo iger na srečo, razvije duševno motnjo, z nastankom patološkega hazardiranja, ki lahko prizadene duševno, ekonomsko in socialno blagostanje igralca." Varuhinja človekovih pravic je v izjavi glede zgraditve igralniško-zabavišnega centra na Goriškem tudi opozorila, "da v Sloveniji doslej ni bilo raziskav, ki bi ocenile ogroženost z igrami na srečo, in tudi ne ustanov, ki bi nudile pomoč patološkim hazarderjem in njihovim svojcem."

Letošnje jubilatke Šolskih sester v Trstu

Dne 10. julija smo Šolske sestre v Trstu imele zaključek šestdnevni duhovni vaji, ki jih je vodil Koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak in nas mojstrsko popeljal v skrivnostno globino psalmov.

Pri zaključni sv. maši so letošnje jubilatke slavile svoje redovne jubileje: s. M. Amalija Zupanc železnega, s. M. Maristela Tul in s. M. Amabilis Štranj pa zlatega. To so dolga leta zvestega služenja Bogu, ki jih je nekoč poklical v svojo bližino.

O življenjski poti s. M. Amalije Zupanc smo poročali že zadnjič, zato bi danes predstavili obe zlati jubilatki. Obe sta doma iz Mačkovej. Po zaslugi dobrih duhovnikov, ki so tam delovali in vodili Marijino družbo, Marijino legijo, misijonski odsek, cerkveni pevski zbor... je ta župnija še vedno ena izmed najboljših v Tržaškem Bregu. Cerkvi je dala štiri redovnice in veliko dobrih laikov. V prejšnjih časih pa nepozabnega g. dr. Ivana Tula.

V tem okolju je njun poklic dozorel in leta 1956 sta zaposlili za vstop k Šolskim sestram. Naslednje leto sta opravili novicati in po prvih zaobljubah začeli delovati na raznih postojankah. S. M. Maristela Tul, poklicna šivilja, je pozneje napravila še tečaj bolničark Rdečega križa. Večkrat ji je bila naložena dolžnost hišne predstojnice, tako v provincialnem domu, kot v Dolini. Poleg tega je njen apostolat bil vedno tudi duhoven. Z molitvijo in žrtvijo spremlja duhovnike, misijonarje in bolnike. S. M. Amabilis Štranj je najprej delovala kot vzgojiteljica v našem Goriškem zavodu. Nato je bila nekaj let pomočnica v otroških vrtcih v Bregu. Ko je končala vzgojiteljsko šolo, je poučevala v otroških vrtcih: Števerjan, Trebče, Ricmanje, Dolina in dolga leta vodila otroški vrtec v Borštu.

Še vedno živi v Borštu, obiskuje bolnike, pomaga v cerkvi in goreče moli za nove duhovne poklice.

Naše slavljence se s hvaležnostjo ozirajo na prehojeno pot in slavijo Boga za Njegove dobrote.

Vsem trem naše prisrčne čestitke! / Sosestra

Razstava o Sv. pismu v cerkvi sv. Jožefa

Rektor cerkve sv. Jožefa v Ljubljani p. Silvo Šinkovec vabi v cerkev sv. Jožefa, kjer imajo razstavo o Svetem pismu. Prejšnji teden je izšel tudi katalog o razstavi (dobite ga v kiosku na Mačkovi, pri franciškanih na Tromostovju, v stolnici ali v Salve). Možni so tudi vodeni ogledi. Vodenje si skupina lahko tudi naroči - po telefonu ali preko e-pošte, preko spleta. Razstava zelo lepo prikazuje, kako je Sveto pismo nastajalo in se prevajalo v različne jezike in kulture: iz hebrejščine v aramejščino in grščino, druge stare jezike (koptski, sirski, etiopski, arabski...), latinski in potem v sodobne jezike. In kje znotraj vseh jezikov je slovenski jezik? Beseda postane živa v bogoslužju (ponazarjajo bogoslužni predmeti - judovskega, grškokatoliškega in katoliškega bogoslužja), osebnem branju (Sveta pisma v različnih svetovnih jezikih) ter v umetnosti (slikarska in kiparska dela). Posebno pozornost pritegnejo otroška likovna dela. Razstavo bodo predvidoma zaprli 31. julija 2007.

Kratke

Župani o megazabavišču in Goriški pokrajini

V torek, 17. julija, so se na povabilo župana Mestne občine Nova Gorica Mirka Brulca na Mestni občini Nova Gorica srečali župani Občine Brda, Franc Mužič, Občine Kanal ob Soči, Andrej Maffi, Občine Miren - Kostanjevica, Zlatko Martin Marušič, Občine Renče - Vogrsko, Aleš Bucik, in župan Občine Šempeter - Vrtojba Dragan Valenčič. Na srečanju so med drugim spregovorili o morebitni gradnji megazabavišča na Goriškem, o bodoči Goriški pokrajini, opredelili pa so se tudi do ideje o ustanovitvi goriške banke.

Župani so uvodoma spregovorili o trenutno zelo aktualni temi - morebitni gradnji megazabavišča na Goriškem. Ponovno so izpostavili problematiko vplivov na okolje v primeru gradnje megazabavišča. Vse prisotne župane tudi moti dejstvo, da se od prvotnih informacij s strani investitorjev spreminjajo podatki o številu sob oziroma ležišč v bodočem centru, vse pa skrbijo morebitne posledice, ki bi jih imela gradnja zabavišča na družbo Hit, zlasti so skeptični do trenutnega predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od iger na srečo. Vsi župani poudarjajo, da bo vsekakor potrebno dobiti dodatne informacije v zvezi z megazabaviščem, zato so tudi pripravljene na pogovore z investitorji.

Kot so na sestanku poročali župani, v vseh šestih občinah obstaja enotno mnenje glede bodoče pokrajine na severnem Primorskem s središčem v Novi Gorici. Temu v prid, po mnenju županov, nesporno dokazujejo vsi ekonomski, sociološki, zgodovinski in družbeni vidiki.

Glede ideje o ustanovitvi goriške banke, ki se je nedavno tega pojavil v javnosti, so župani zavzeli stališče, da vsekakor podpirajo vsako pobudo v tej smeri.

Donato Manca poslal pismo predstavnikom SSK v zvezi z odlikovanjem Lojzeta Bratuža

Generalni tajnik Predsedstva Republike Italije, gospod Donato Manca, je deželnemu tajniku Slovenske skupnosti Damijanu Terpinu in deželnemu svetniku iste stranke Mirku Špacapanu poslal pismo, v katerem ju seznaja z zadnjimi novostmi glede odlikovanja prof. Lojzeta Bratuža.

V njem se nanaša na dokument, ki sta ga slovenska politična predstavnik poslala predsedniku italijanske republike glede odlikovanja Lojzeta Bratuža, ki je preminul leta 1937 za posledicami fašističnega napada.

Glede tega vprašanja gospod Manca sporoča, da je tajništvo opravilo ustrezne preiskave in da je zadevo zdaj dalo v presojo Komisiji za odlikovanja Ministrstva za notranje zadeve.

To skratka pomeni, pravita Terpin in Špacapan, da je iter za podelitev odlikovanja končan in da je tudi po zaslugi Slovenske skupnosti blizu dan, ko se bo republika Italija oddolžila Bratužu in njegovi družini za prizadeto gorje.

Prodajna razstava Stampantica

V goriški posoški knjižnici in v knjigarni Libreria editrice goriziana na korzu Verdi bo do 5. avgusta odprta prodajna razstava Stampantica. Namenjena je izvedencem pa tudi ljubiteljem in radovednežem, saj ponuja bogat vpogled v antikvariat, ki ga predstavljajo dragocene knjižne izdaje, zemljepisne karte, rokopisi, pa tudi slike in vedute.

Gre za sedmo poletno srečanje s knjižnimi starinami, ki je v prejšnjih letih želo dobre uspehe, saj gre v veliki večini razstavljenih del za antikvariat, ki je neposredno povezan z našim širšim območjem. Letošnja novost predstavlja sodelovanje s koroškim galeristom iz Pliberka, ki v Gorici ponuja slike avstrijskih mojstrov 20. stoletja, med temi so tudi štiri umetnine goriškega slikarja Zorana Mušiča. Prava zanimivost za vse nostalgike starega imperija pa je skrinjica s trinajstimi manjšimi slikami, ki so jih avstrijski umetniki poklonili priljubljeni Sissi ob obisku kraljevega para v Trstu leta 1856.

Med razstavljenimi deli je tudi 42 mestnih vedut, ki prihajajo iz Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske in ki so sprejemljive tudi za manj težke žepe.

Nova cestna povezava za Gradež

Nova cestna povezava bo stala 14 milijonov evrov, za njeno uresničitev pa bosta potrebni dve leti. Z avtocestnega odcepa v Sredipolju po državni cesti 14 do pokrajinske ceste 19, ki pelje v Gradež, ciljno točko poletnih letoviščarjev. Rešila bo turističnega prometa tržiško mesto in pa Ronke, saj bo povezala avtocesto A4 s pokrajinsko cesto, po kateri vozijo vsi tisti, ki se iz Trsta peljejo v Gradež. Poleg turistov se je bodo posluževali tudi tovornjaki, kar ni tako zanemarljivo, predstavljala bo torej alternativno povezavo z industrijskimi in obrtnimi conami tržiškega območja, čeprav bo to prineslo še naknadne posege. Proceduralna, upravna in birokatska pot, ki je omogočila slovesnost ob začetku del, je trajala več kot desetletje, sam načrt pa predvideva tri krožišča in podvoz pod železniško progo Trst-Benetke. Nevšečnosti za krajevno prebivalstvo zelo verjetno ne bo, saj bo nova cesta tekla po poljih in zelenih površinah. Vzporedno s cesto bo speljana tudi kolesarska steza.

KD Skala / 21. poletni moški in ženski nogometni turnir

Kulturno društvo Skala iz Gabrij prireja že 21. leto zapored poletni moški in ženski nogometni turnir. Na obnovljenem nogometnem igrišču za sedežem društva se bo od 19. ure do 23.00 pomerilo vseh enaindvajset ekip, ki so se prijavile na priljubljeno pobudo. Tako bo do 27. Julija, ko bo manifestacija objel rock koncert skupine The maff show.

Letošnje povpraševanje je bilo veliko, moških šestčlanskih ekip je letos petnajst, ženskih sedemčlanskih pa šest. Igralci prihajajo iz Števerjana do Doberdoba, Štandreža in Sovodnjanskega pa še iz Ločnika, Martinščine, Tržiča, Gorice, da omenimo le nekatere.

Ženski finale bo 26. julija, moški pa naslednji dan, ko bo tudi vse pripravljeno za nagrajevanje in veselico. Gabrski turnir je priljubljen in pričakovan, saj je napisan na kožo toplim julijskim dnevom, ko v večernih urah sopara nekoliko poleže in veselo vzdušje privabi tudi tiste, ki niso največji privrženci nogometa. / Igor Florenin

Skavtski tabor goriške veje volčičev in volkuljic

Kako lahko je vstopiti v Narnijo...

Narnijske nižine in zasnežene pokrajine, kralj Aslan, velik in močan lev, čudežna in ogromna lesena omara ter hudobna Bela kraljica in njeni pajdaši volkodlaki so se čarobno pričarali na kraški gmajni v Dragi pri Bazovici. V čudežni svet, ki ga od našega ločuje le mogočna lesena omara, so prejšnji teden, od sobote, 14. julija, do sobote, 21. julija, vstopili volčiči in volkuljice krdela Seonee iz Doberdoba in Sambhur iz Gorice. Vejo volčičev in volkuljic, najmlajšo vejo v Slovenski zamejski skavtski organizaciji, sestavljajo otroci od osmega do enajstega leta starosti, na poletni tabor v Narnijo pa so prišli iz domala celotne goriške pokrajine, vse od Romjana in Doberdoba ter Sovodenj do Gorice in vse tja do Števerjana. Malčkov, ki so uspešno vstopili v Narnijsko kraljestvo, je bilo 32: najprej so morali sicer dokazati, da so dovolj igrivi in da jim domišljije ne primanjkuje. Brez teh sestavin je bil namreč dostop v svet Narnije nemogoč.

Otroci so svet Narnije in dostop do njega spoznavali postopoma. Najprej jim je o tem čudežnem svetu pripovedovala Lucy, najmlajša od štirih sester in bratov, ki so v Narnijo

vstopili najprej. Sami so tudi postavili zgradbe in jambor, ki naj bi čimbolj spominjal na čudoviti novi svet. Po nekaj poskusih so končno tudi vsi otroci našli čudežno Lucyino omaro in začeli na lastni koži spoznavati Narnijo. Večkrat se jim je oglašal in jih hrabil kralj Aslan, pošten in močan lev, ki mu je Bela kraljica z zvijačo odvzela prestol. Tudi Bela kraljica se je nekajkrat oglasila in želela tako prestrašiti otroke. Kljub temu, da je ugrabila enega od bratov, Edmunda, ji ni uspelo, ravno

nasprotno. Otroci so s pomočjo ostalih narnijskih prebivalcev zbrali dovolj poguma in kraljici uspešno kljubovali. Spoznali so lepote Narnijskega kraljestva in se sprehodili po Dolini Glinščice ter se kopali v morju pod ribiško potjo v Nabrežini. Obiskal jih je tudi božiček, ki jim je prinesel ustrezno orožje za boj proti Beli kraljici.

Do odločilnega boja je prišlo v petek, 20. julija, le dan pred vrnitvijo skozi omaro v realni svet. Kraljica se je namreč dan pred tem oglasila in napoveda-

la napad na Aslana in na otroke. Otroci so se morali v petek najprej soočiti s kraljicini volkodlaki, ki so ubogega Edmunda zavezali za drevo. Z igro skalpiranja so jih premagali in ubogega Edmunda rešili. Sledil je še zadnji in najpomembnejši del, pravi pravcati boj s Kraljico. Otroci so se morali ponovno soočiti z volkodlaki in pri tem najti eliksir življenja, brez katerega Kraljica ne more preživeti. Po dolgem iskanju so otroci uspešno opravili tudi to nalogo in končno spet Aslanu priborili Narnijsko kraljestvo. Aslan je v zahvalo in upoštevanje starodavno prerokbo imenoval Petra, Suzano, Edmunda in Lucy, štiri brate in sestre, ki so prvi vstopili v Narnijo, v nove narnijske kraje. Pred odhodom domov so kralja in kraljici med otroki imenovali pet vitezov. Otroci so nato še zadnjič prisluhnili Aslanu, ki jim je svetoval, naj s seboj odnesejo domov tudi košček Narnije. Z obljubo volkuljice Štefanije, pesmijo slovesa in podiranjem jambora se je tabor tudi uradno sklenil. Otroci so se tako skupaj s starši spet znašli pred čudežno omaro, ki jih je ponovno pripeljala v resnični svet vsakdanjosti, Narnija pa se je otrokom vtisnila v spomin kot lepa in prijetna dogodivščina.

Navihani tiger

Doberdobski župnik Ambrož Kodelja, ki je tudi naš cenjeni sodelavec, je pred dnevi skromno obeležil 40-letnico mašniškega posvečenja z nedeljskim bogoslužjem, po katerem so mu domači farani zaželeli veliko dobrega, se mu zahvalili za pastirsko delo v župniji in mu voščili še veliko zdravih in plodnih let v Doberdolu. V imenu bralcev in seveda našega uredništva želimo g. Ambrožu Kodelji še veliko dobrega, predvsem pa, da bi tudi v prihodnje ostal zvest našemu tedniku.

V organizaciji Sklada Mitja Čuk

V doberdobskem vrtcu poletno središče Kratkočasnik

V Doberdobskem vrtcu je tudi letos v tem poletnem mesecu živahno, saj že od 2. julija poteka tu poletno središče "KRATKOČASNIK", ki ga je tudi tokrat priredil Sklad Mitja Čuk. Center deluje ob delavnikih med 7.45 in 13.30, večina njegovih obiskovalcev je stara med ... skoraj 3. in 10. letom, razdeljeni pa so v štiri starostne skupine. Največ je doberdobskih otrok, precej pa jih prihaja tudi iz

Romjana in Tržiča. V središču imajo cel kup dejavnosti: precejšnjo pozornost namenjajo športu, igri in pa likovnim in ročnim izdelkom. Za najmlajše obiskovalce središča pa deluje posebna

delavnica z vsemi zgoraj navedenimi dejavnostmi, prirejenimi za njihovo starost in zmogljivost. Koordinator "Kratkočasnika" je Damijana Češčut, z njo skrbijo za prijetno počutje in razne dejavnosti še tri animatorke, vse iz telovadnih krogov ŠŽ Olympia iz Gorice, ki s Skladom uspešno sodelujejo že kako desetletje. To so Veronika Vizintin, Maja Devetak in Marija Jussa. Poletno središče "KRATKOČASNIK" bo svoja vrata zaprlo v petek, 27. julija. Ta dan je na programu tudi kratka zaključna prireditev in pa seveda razstava izdelkov štirih tednov "trdega" poletnega dela.

Žabnice / Počitniški utrinek iz kočice sv. Jožefa

Svež oddih v vročem poletju

Tudi letos je kočica sv. Jožefa na Kozarenci sprejela v svojo prijetno domačnost otroke, mlade in odrasle iz raznih društev, ki so se od-

tarja, kateremu je pokojni msgr. Močnik l. 1975 zaupal skrbništvo.

V tej pasji vročini je hribovski zrak zvalil v Žabnice tudi sku-

stoletnici junaške obrambe Koroške l. 1809. Spomenik so postavili na ravnini Rovt pri Trbižu, zdaj imenovani Bosco verde (Zeleni gozd), nad globeljo reke Ziljice, na cesti proti novi trbiški železniški postaji. Stal je 60.000 kron, izdelal ga je kipar Kassina in stoji na šest metrov visokem podstavku, v več kot dvojni višini človeka. Predstavlja lik bojvnika - grenadirja v uniformi iz leta 1809. Nadrobno ga popisuje Vasja Klavora v svoji knji-

gi Predel 1809, ki obravnava avstrijsko-francoske spopade na slovenskem narodnostnem ozemlju. Klavora pravi, da je to pravzaprav edini spomenik slovenskim vojakom iz obdobja pred skoraj dvesto leti, kajti v pehotnem polku Reisky, omenjenem na bronasti plošči, so bili slovenski vojaki. Spomenik je nedvomno vreden spoštljivega postanka, poleg tega se pod njim spuša zavarovana, str-

ma, slikovita pot v globel Ziljice.

Iz kočice sv. Jožefa je čudovit pogled na Sv. Višarje in zato je romarski klic pevke zvalil k Mariji. Vztrajne pohodnice so se k Marijinemu svetišču odpravile peš, ostale pa so se peljale z žičnico. Iz višarske cerkve neomajno seva romarski žar, čeprav so okoliške hišice in tudi prostorno župnišče spremenili nekdanji videz, saj so doživeli ali še doživljajo temeljito prenovu.

Sproščeno vzdušje v koči se je podvojilo, ko so se pevkam, ki pojejo v cerkvi sv. Ignacija pri nedeljski slovenski maši ob devetih, pridružili še živahni mladi člani in članice PD Štandrež. Zaslišali so se smeh, pesem in vesel klepet. Obiskovalci kočice se pač v njej čutijo kot doma in marsikoga vežejo nanjo čudoviti spomini. Če bo šlo vse po sreči, bodo v jeseni stekla popravila prvega nadstropja kočice, v katerem so nameščena ležišča, in ostrešja. Tramove in zunanjo leseno oblogo je namreč resno načel neizprosni zob časa.

Iva Koršič

ločili preživeti nekaj dni v miru gorskega sveta. Sodeč po dnevnih zapisih spominke knjige, so se v njenem zavetju na robu gozda vsi lepo imeli. Msgr. Franc Močnik bi v daljnjih letih 50. prejšnjega stoletja ne mogel najti lepšega kraja za gradnjo tega počitniškega doma. Koča že več kot pol stoletja ohranja svoje poslanstvo, v zadnjih 32 letih ob pikolovsko natančnem delu skrbnika Danila Čo-

pinico travniških pevk, ki so v prijetnem ozračju preživele nekaj nepozabnih dni. Čeprav se je v zadnjih letih okolje kočice spremenilo ob izgradnji novih hiš, so uživale v šepetajočem objemu smrekovega gozda. Poleg počitka v koči so si privoščile krajše izlete. Po Čotarjevem nasvetu so šle najprej na ogled spomenika avstrijskemu vojakom iz leta 1909, za postavitev katerega je dal pobudo poseben odbor ob

SSk / Goriško pokrajinsko tajništvo Aktualna vprašanja

Zadnje zasedanje goriškega pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti je imelo pester dnevni red, v katerem so bile teme, ki zadevajo celoten pokrajinski teritorij. Zasedanja sta se udeležila tudi deželni tajnik Damijan Terpin in deželni svetnik Mirko Špacapan. Najprej so obravnavali ustanavljanje Demokratske stranke na pokrajinski ravni, kjer SSK aktivno sodeluje in je njena prisotnost tudi zaželjena in cenjena. Gre za pomemben političen proces, ki naj bi na državni in lokalni ravni prinesel marsikatero novost. Zaradi tega je pomembno, da je narodna stranka Slovencev v Italiji aktivno prisotna, kot je bila svojčas tudi prisotna pri ustanavljanju Marjetice, ne da bi pri tem žrtvovala svojo identiteto, specifičnost in neodvisnost.

Tajništvo je pozitivno ocenilo imenovanje Božidarja Tabaja za načelnika svetnikov Oljke, ki je najmočnejša opozicijska skupina v goriškem občinskem svetu, kar je tako za slovensko narodno skupnost kot za SSK zgodovinski dogodek. Tabaj je tudi poročal o porazdelitvi svetnikov Oljke po ko-

misijah. Poročal je o prvih zasedanjih občinskega sveta in poudaril, naj se v občinskem svetu čim več uporablja slovensčina, čeprav ni predvidena po statutu.

Pokrajinska odbornica Mara Černic je poročala o delu na pokrajini. Njeno poročilo se je dotikalo občin Sovodnje in Doberdob. Obe se srečujeta z nelahkimi težavami, ki se tičejo okolja in uprave s teritorijem. Černičeva je povedala, da je pokrajina pripravljena pri tem vsestransko pomagati, kot je to že naredila za sovedenjsko občino glede odlagalnišča na Malnišču, kjer se odpira možnost rešitve. Nato je še napovedala nadaljnje postopke glede komisije, ki obravnava emisije solkanske Livarne ter bližnjo spremembo pokrajinskega načrta za mestne odpadke, ki ga pokrajinska uprava namerava posodobiti in iz njega izključiti možnost odprtja odlagalnišča in upeljevalnikov. Podani pa sta še bili poročila glede delovanja sovedenjske in doberdobske sekcije SSK ter njenih predstavnikov v občinskih svetih. Dario Bertinazzi je izpostavil dejstvo, da je s sedanjem doberdobsko občinsko upravo težko komunicirati.

Priprava na zakon v Ligu pri Marijinem Celju Pet parov poglobljalo življenje v dvoje

V teh vročih poletnih dneh se je skupina desetih zaročencev podala v Lig nad Kanalom. V miru male vasice stoji staro župnišče, ki je za konec tedna postalo naš dom. Tu smo pod vodstvom kaplana goriške duhovnije Alessia Stasija opravili pripravo na zakon. V treh dneh smo imeli priložnost pozabiti in vsakdanje skrbi in se nemoteno

poglobiti: pogovori, branje Svetega pisma, razmišljanje o odnosu in dvoje so nam napolnili dneve in obogatili naša srca. Gospodu Alessiu se iskreno zahvaljujemo za njegove jasne in globoke misli, ki nam bodo v našem nadaljnjem zakonskem življenju vedno ostale kot varen pristan v trenutkih stiske in negotovosti. Udeleženci

Obvestila

Goriški sedež SSO bo od 1. julija do 31. avgusta odprt samo dopoldne, in sicer od 9.00 do 12.30.

V petek, 27. julija, bo v župni cerkvi na Trbižu koncert ob tisočletnici trbiškega gozda. Nastopili bodo Mateja Bajt, Lia Levi Minzi, Alexander Gadžijev, Greenwich Trio (Lana Trovovšek, Stjepan Hauser, Zoko Misurmi) in Adams Quartett (Claudia Schwarzl, Lukas Minura, Anna Dekan, Jakob Gisler). Predstavljeni bodo instrumenti, zgrajeni iz resonančnega lesa Kanalske doline in mnogo več.

Vodstvo Mladinskega doma obvešča, da bo urad zaprt od 23. julija do 31. avgusta. V ponedeljek, 3. septembra, se bo - kot napovedano - začel tečaj za petošolce. Za katerokoli informacijo kličite na sedež Sveta slovenskih organizacij v Gorici (med 9. in 12.30), in sicer na tel. št. 0481 536455.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da bo na izlet v Kranj in Radovljico odpeljal prvi avtobus v soboto, 4. avgusta, ob 5.45 iz Jamelj s postanki v Doberdolu, na Poljanah, Vrhu, v Sovodnjah in v Štandrežu. Drugi avtobus pa bo odpeljal ob 6. uri iz Gorice izpred gostilne Primožič, nato izpred Pevskega mosta (pri vagi), iz Podgore (pred spomenikom in telovadnico) ter iz Štandreža (pri cerkvi). Udeleženci so naprošeni, da čim prej poravnajo akontacijo 20,00 evrov. Vsak mora imeti veljavno osebno izkaznico ali potni list. **V Gnidovčevem domu** na Mirenskem Gradu se nadaljuje razstava ilustracij Paole Bertolini Grudina in Walterja Grudine.

Katoliško tiskovno društvo išče uslužbenca za delo v Katoliški knjigarni. Zaželjena sta znanje uporabe računalnika, slovenskega in italijanskega jezika ter vozniško dovoljenje. Za dodatne informacije lahko pokličete na tel. 0418/531407. Prošnjo je treba predstaviti do 31. avgusta 2007 v pisni obliki na naslov: Katoliška knjigarna, Piazza Vittoria - Travnik 25, 34170 Gorica / Gorizia.

Darovi

Ob 28. obletnici smrti

predrage mame Angele Kacin roj. Tušar darujeta Marija in Metka 100,00 evrov za Kulturni center Lojze Bratuž.

Cestitke

Katrin Komjanc Skorjanc iz Števerjana za odlično stotico na Istituto europeo del design v Milanu čestitajo vsi, ki jo imajo radi. Nečaki Sara, Janez, Mose, Alesja in Petra ter Gaja iz nebes ji pošiljajo poljubčke za skorajšnji 22. rojstni dan. Ob rojstvu malega **Nikolaja** čestita Lilijani in Ediju SKPD F.B. Sedej iz Števerjana. Andreja je Boštjanu povila malega **Ludvika**. Srečni družini iskreno čestita dramski odsek PD Štandrež.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 27.07. do 02.08.2007)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 27. julija (v studiu Andrej Baucon): Čez poletje z narodno-zabavno in dalmatinsko glasbo - Zanimivosti in humor.

Ponedeljek, 30. julija (v studiu Andrej Baucon): Pop poletje z najlepšo glasbo 80. let - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti.

Torek, 31. julija (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 01. avgusta (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Skalni plezalček je gorski lepoteč - Izbor melodij.

Četrtek, 02. avgusta (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

Naš cenjeni sodelavec

DAVID BANDELJ

je dosegel, da ima slovenski priimek, zato mu izrekamo naše iskrene čestitke

UREDNIŠTVO NOVEGA GLASA

Vsem, ki ste se pridružili žalovanju ob smrti našega dragega

DUŠANA ŽERJALA

se najprisrčneje zahvaljujemo.

Posebna zahvala naj gre svetoivanskemu cerkvenemu pevskemu zboru, zboru Rupa-Peč, vsem župljanom iz Rupe/Peči, Gabrij/Vrha sv. Mihaela, župnijskim svetom, prijateljem ter vsem, ki ste zanj molili.

Hvaležni: žena Erminia, sinova Danjel in Ervin z družinama, sestre in brat ter vsi sorodniki.

Trst/Sv. Ivan, 22.7.2007

KD Sabotin, Krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje, KŠD Naš prapor Sv. Ana - Vaški praznik

petek, 27. julija 2007, ob 20.30, OŠ v Pevmi: predstavitev knjige Drobčinice iz goriških šeg in navad avtorja Zdenka Vogriča; dramski odsek PD Štandrež: Kdo je zadnji?; razstava slik V domačem vrtu cvetijo...

sobota, 28. julija 2007, ob 21.00, OŠ v Pevmi:

Rock koncert

nedelja, 29. julija 2007, ob 9.00:

sv. maša s procesijo

Lonjer / Arteden

Končala se je mednarodna likovna in ustvarjalna delavnica

Tudi letošnji Arteden je uspel. To lahko trdimo po sklepnem večeru, ki je potekal v soboto, 14. julija, v lonjerski telovadnici.

V skrbno pripravljeni režiji je večer potekal ob glasbi, plesu in predvsem v sproščenem duhu: menda je neposrednost, ki prežema odnose med umetniki in prebivalci vasi ter obiskovalci Artedna, postala in tudi ostala prepoznaven znak umetniško ustvarjalne delavnice, katere program je bil tudi letos raznolik in inovativen, kar je bilo očitno po ogledu razstave. Poleg umetnikov, ki so ustvarjali vsak v svojem kotičku vaškega športnega centra, so lonjersko pisano vzdušje soustvarjali tudi otroci, ki so se udeležili likovne delavnice pod vodstvom Jasne Merku', Luise Tomasetig in Žive Pahor, plesne delavnice, ki jo je vodila Raffaella Petronio, glasbeniki ter ostali umetniki, ki so nastopali na večernih prireditvah.

K uspehu Artedna pa so pripomogli vaščani, predvsem tisti, ki so umetnike gostili na svojih domovih. Vsem se je koordinatorka Artedna Jana Pečar iz srca zahvalila na sobotnem sklepnem večeru, na katerem je bil prisoten tudi predsednik vsedržavnega združenja manjšin Domenico Morelli, ki je poudaril, kako je Arteden postal primer pozitivnega razvoja neke manjšine: nadvse navdušujoče je namreč dejstvo, da se preko lonjerske likovne in ustvarjalne delavnice krepijo stiki med umetniki in posledično z drugimi evropskimi manjšinami ravno v času padanja mej. Na globalizacijsko dimenzijo Artedna je v soboto opozoril Klavdij Palčič, ki je med drugim razmišljal tudi o dejstvu, da se nad prijetno lonjersko oazo

temveč jo skušate udejanjati na najboljši način in z drznimi poskusi, kakršen Arteden je."

Dodati gre, da so pri letošnji izvedbi Artedna sodelovali tudi ZŠSDI, društvo Kons, Fotovideo Trst 80, Ad Informandum-SDZPI, Mc Podlaga iz Sežane, Gruppo

Foto IG

78, Mladinsko združenje Lonjer-Katinara. Za koordinacijo Artedna pa skrbi že od samega začetka Slovensko kulturno društvo Lonjer - Katinara.

Viktor Randjelović

Izredna tehnična podkovanost omogoča umetniku spretno črpanje tematskih elementov baročno-renesančne zakladnice. Tovrstno snov nadgrajuje s čiš-

tičju v Lonjerju pa smo zasledili tudi kopico modnih revij, iz katerih je umetnik izbral podobe sodobnega blestečega sveta maneken in jih vstavil v svoj snovalni postopek. Srbski umetnik nam je razložil, da je v začetni fazi svojega ustvarjanja osnoval dela na mešanici slikarskih in papirnatih kompozicij po postopku kolaža; v času pa je prestopil k čistemu slikarstvu.

Anna Pontel in Fabiola Faidiga (Skupina 78)

Anna Pontel je svojo izobraževalno pot začela na beneški likovni akademiji. Po obdobju plodnega osebnega raziskovanja je umetnica pristopila k svetu mode, sicer s posebnim, dvotirnim kreativnim zanosom: "Izdelujem namreč obleke s pomočjo kovinskega materiala, kar daje končnim izdelkom kiparsko statično podobo; ukvarjam pa se tudi s

Anna Pontel (foto IG)

takim modnim designom, ki se poslužuje običajnega postopka oblikovanja oblačil, pri katerem ima blago še prevladujočo vlogo. Kdorkoli lahko vsak dan na podlagi lastne garderobe ustvarja", saj imajo obleke to lastnost, da neposredno posredujejo okolju naše trenutno duševno stanje", nam je povedala umetnica, ko je sedela za

stor eksperimentiranja, kraj novih umetniških izkušenj in iskanj: nič nenavadnega torej, če se je gledalec na zaključni razstavi znašel pred sliko, ki je imela poleg vizualnega učinka tudi poseben vonj...

Nadine Haberthuer
Nadine pa je bila prisotna že na krstni izvedbi Artedna. "Likovna delavnica je v letih prerasla

zgolj slikarsko dimenzijo in postala prostor sočasnega gojenja različnih umetnostnih kodov", je dejala Nadine, ko je plastično površino sejala s peskom, barvami in lepilom. Umetnica je morala po poškodbi roke ponovno preusmeriti svoje zanimanje na likovno ustvarjanje,

Robi Jakomin

Nov zagon pri umetniškem snovanju je Robi pridobil po laskavih kritikah, ki jih je na njegov račun izrekel starosta tržaških kritikov Giulio Montenero. Posebno zanimiv in iznajdljiv je namreč postopek, pri katerem se fotograf poslužuje še neuporabljenega poloroid filma. "Posamezen vložek je treba najprej dobro zvaljati, da se kemikalije raznesejo po celotni površini, nakar preostane le nekaj minut, da s tanko leseno paličico izoblikujemo na polju zaželeno vzorce." V tem primeru se fotograf prelevi v pravega umetnika, čeprav je pri Robiju Jakominu fotografija še vedno 'zakon'. To je dokazala tudi Lonjerju, saj je ob poloroid načrtu zasnoval še nekaj del po tradicionalni fotografski digitalni poti.

Jorge Raedo

Jorge se v okviru gledališkega ustvarjanja posveča režiji, prevodom tujih dramatskih del, scenografiji in kostumografiji. Hkrati pa goji tudi likovno izražanje, se pravi slikarstvo in ilustracijo. Posebno pozornost pa posveča fotografiji. "Tokrat v Lonjerju prvič nastopam kot umetnik-fotograf in ne kot gledališki režiser", nam je zaupal Jorge, ki je s svojim objektivom

potem ko se je veliko časa ukvarjala z oblikovanjem stekla. Nadine se je na letošnjem Ar-

Viktor Randjelović (foto IG)

tednu odločila za uporabo naravnih elementov. "Pustila sem materiji, naj nemo nagovarja gledalca: vsaka snov v naravi,

posnel kopico tržaških palač in lonjerskih hiš. V izbiri te tematike je bila očitna izbira umetnika, ki ima za seboj tudi študij

Robi Jakomin (foto IG)

naj bo to kamen ali pesek, ima svojo preteklost, svojo zgodbo. Vanjo je tudi človek vključen, saj iz zemlje izhajamo in vanjo se bomo prej ali slej spet vrnili".

arhitekture. "V Trstu sem se prvič seznanil s 'strogo' avstro-ogrsko arhitekturo, posebno pa me je prizadel blok na Melari: res strahotna podoba!"

Igor Gregori

Rhian Haf (foto IG)

Nadine Haberthuer (foto IG)

zgrinjajo vedno bolj številne arhitektonske pošasti: ob že obstoječih Melari in katinarski bolnišnici se je sedaj pridružil še avtocestni voz! "Lonjerci pa se modernosti ne branite,

sto drugačnimi in svojevrstnimi podobami, ki dobijo na platnu pravo sanjsko razsežnost: veliko pozornosti posveča mehanskim elementom, pri njegovem ustvarjalnem ko-

Jorge Raedo (foto IG)

Kratki

Medana bo tudi letos evropska pesniška prestolnica

Vasica Medana v Goriških Brdih bo konec avgusta za nekaj dni ponovno postala evropska pesniška prestolnica. Že enajstič bo namreč gostila mednarodni festival Dnevi poezije in vina, ki bo vzporedno z avtorskimi branji v različnih jezikih ponudil številne koncerte, Medanin kino pa bo prinesel izbor slovenskih dokumentarnih in celovečernih filmov, piše na spletni strani festivala. V okviru festivala bodo že tretje leto razglasili tudi najboljšo SMS poezijo, so sporočili iz Študentske založbe.

Mednarodni pesniški festival Dnevi poezije in vina je bil zasnovan leta 1995 z namenom zbiranja najprodnostnejših pesnikov mlajših generacij z vsega sveta in njihovega predstavljanja širšemu občinstvu po Sloveniji. Udeležbo na letošnjem festivalu je že potrdilo 25 avtorjev iz Evrope, ZDA, Egipta, Izraela, Indije, Mehike in Kanade.

Pesniki se bodo v Medani zbrali 22. avgusta, ko bo na domačiji Alojza Gradnika uradno odprtje festivala. Že dan prej bodo v starih mestnih jedrih Ljubljane, Izole, Maribora, Velike Polane ter v Volčah pri Tolminu potekala tradicionalna pesniška branja v več jezikih.

Dnevi poezije in vina bodo sicer v štirih dneh ponudili vrhunske predstave, performanse, razstave, okrogle mize, vsak večer pa tudi sproščeno druženje ob žlahtni kapljici, obljublajo v Študentski založbi, ki festival organizira.

Poleg tega bodo v Medani izbrali najboljšo SMS poezijo, saj Študentska založba tretje leto zapored kot uvod v festival razpisuje natečaj Si.pesnik. Tako lahko vsakdo do 19. avgusta pošlje svojo SMS pesem v slovenskem jeziku, dolgo največ 150 znakov, na številko 040 66 11 33. Najboljše po mnenju strokovne žirije in občinstva bodo razglasili na zaključni prireditvi festivala Dnevi poezije in vina, so sporočili organizatorji. / STA

Mojster Samo Hubad, 90-letnik

Starosta slovenskih dirigentov Samo Hubad je 17. julija praznoval 90. rojstni dan. V vsem svojem aktivnem obdobju je bil vodilni slovenski dirigent; deloval je kot direktor SNG Opera in balet Ljubljana, šef dirigent Slovenske filharmonije ter šef dirigent Simfonikov RTV Slovenija. V njegovi bogati in razvejani dirigentski karieri je prevladovala glasba 19. in 20. stoletja, posebno mesto pa so zavzemala dela sodobnih slovenskih in jugoslovanskih avtorjev. Za svoje delo je bil večkrat nagrajen. Samo Hubad se je rodil 17. julija v Ljubljani znani glasbeni družini - pevki Jerici Dolenc ter pevskega pedagoga in zborovodji Mateju Hubadu. Kompozicijo in dirigiranje je študiral na domači glasbeni akademiji pri Slavku Ostercu in Danilu Švari. Po diplomski se je izpopolnjeval v Salzburgu pri H. Schmeidlu in Carlu Zecchiju, zasebno pa še pri Vaclavu Talichu v Pragi.

Po podatkih knjige Sto slovenskih glasbenikov je v obdobju od 1942 do 1958 dirigiral v operi in baletu SNG v Ljubljani, kjer je bil med letoma 1948 in 1952 tudi direktor. V letih od 1959 do 1964 je bil stalni gostujoči dirigent Opere in baleta ter Filharmonije v Zagrebu, od 1947 do 1966 pa šef dirigent Slovenske filharmonije.

Od 1966 do 1980 je bil šef dirigent Simfonikov RTV Slovenija, po letu 1979 pa je še redno dirigiral v Operi in baletu SNG Maribor. Kot eden redkih takratnih jugoslovanskih dirigentov je hkrati samostojno gostoval malodane v vseh evropskih državah in Aziji.

Največje uspehe je Hubad, kot piše v knjigi, dosegel z vodenjem Simfonikom RTV Slovenija, saj so bili v njegovem času najboljši takratni jugoslovanski orkester. Sicer pa je prepričal z interpretacijami simfoničnih in opernih del ter kot izkušen poznavalec glasbenih slogov vse do najmodernejših smeri.

Med številnimi posnetki za različne radijske in televizijske arhive ima za seboj tudi izjemno bogato diskografijo, med njimi za Radio Slovenija prednjačijo kompletni arhivski posnetki številnih oper, kot so Tosca, Madame Butterfly, Don Kihot, Črne maske, Trubadur, Ero z onega sveta, Faust, Orfej in Evridika, kar še danes velja za zavirljiv tovrstni "rekord".

Za svoje delo je leta 1948 prejel zvezno nagrado, trikrat je prejel Prešernovo nagrado (1948, 1953 in 1958), prejel pa je tudi tri nagrade na festivalih jugoslovanske glasbe na radiu za najboljše interpretacije. Leta 2002 je bil imenovan za častnega člana Slovenske filharmonije, istega leta je prejel tudi srebrni častni znak svobode RS.

Založba kaset in plošč je ob mojstrovem visokem jubileju v ponedeljek, 16. julija, predstavila dvojno CD ploščo Madame Butterfly v izvedbi tedanjega orkestra Radia Ljubljana ter Hubadov dan na programu ARS Radia Slovenija. / STA

Za naš jezik

Kako prevajamo "pa"?

Zadnjič smo se zaustavili pri besedi "ma" in ugotavljali, da zanjo ne obstaja en sam prevod, ampak cela vrsta. Nič manj nas ne bi zaposlilo prevajanje - tokrat iz slovenščine v italijanščino - druge enozložnice: "pa". Da ima besedica mnogo pomenov in še več zvez, priča SSKJ, ki ji namenja skoraj dve strani. Precej pogost prevod, a zdaleč ne edini, je "ma". Poglejmo!

Preveč delaš, pa bi moral počivati. - Lavori troppo, invece dovresti riposare.
Delati je treba, pa je. - Niente da fare: bisogna lavorare.
Če ga nočeš, pa ga pusti. - Se non lo vuoi, allora lascialo.

Pa ne, da iščeš mene? - Non mi stai mica cercando?

Pa še res je! - E' piu' che probabile, e' vero!

Vse je delalo, on pa se je zabaval. - Tutti lavoravano, lui invece se la spassava. (Če prevod prevedemo - zelo slabo - nazaj v slovenščino, bi utegnili dobiti: Vse je delalo, on "namesto" je počival. Tudi kaj takega smo že slišali!)

Končno je na svetovnem trgu zadnja knjiga o Harryju Potterju Kako je mali Harry obnoren svet in začaral noč med petkom in soboto

"Na jok mi gre," je na polnočnem branju

odlomkov iz svoje zadnje knjige o Harryju Potterju v Londonu dahnila njegova literarna mati, pisateljica Joanne K. Rowling. Točno opolnoči so namreč v Londonu in drugje po svetu, v Ljubljani samo uro kasneje, drugod pa pač v sorazmerju s časovnimi pasovi, začeli prodajati zadnjo knjigo o malem čarovniškem mojstru Harryju Potterju, za katero je vladalo nestrno pričakovanje že vse leto. Kaj reči o izjemnem uspehu sage sedmih uspešnih knjig o Potterju kot le to, da je bila knjiga že do sedaj prodana v več kot štiri sto milijonih izvodih, da je to največja uspešnica vseh časov? In kaj si lahko mislimo o dejstvu, da je prvo knjigo o malem vajencu v čarovnijah, kar je Harry Potter v prvi knjigi bil, zavrnilo 17 velikih knjižnih založb? In če slučajno ne veste, kaj delajo uredniki, ki so zavrnilo največji posel vseh časov na področju knjigotštva, vam lahko povem, da gre za pretresljive zgodbe, ki bi bile same vredne

hodijo na spregled od sramote....

Harryjeva "mati" Joanne K. Rowling je prvo knjigo iz niza o Potterju napisala kot brezposelna samohranilka s socialno podporo, pisala jo je v baru, da ji je bilo toplo, ker doma ni imela gretja... Danes je bogata, z uspešnico je po nekaterih ocenah doslej zaslužila že 725 milijonov evrov; postala je seveda najbogatejša pisateljica na svetu, v veliki Britaniji je njeno bogastvo prehitelo celo bogastvo kraljice Elizabete II., še in še bi lahko naštevali, tudi dejstvo, da so njene romane prevedli v že 64 jezikov, je vredno omenbe. "Zaradi Harryja sem se naučila angleščine," je v Londonu opolnoči v noči med petkom in soboto, med 20. in 21. junijem, po poročanju Slovenske tiskovne agencije dejala 16-letna Sophia Riebesel iz nemškega mesta Darmstadt. Ljubiteljica Potterja Cahina Lewis, ki ji je Potter zadnjih deset let postal pomemben

to vemo starši najstnikov, ki moramo zvečer dobesedno ugasiti luč, da gredo otroci spat, če so ravno začeli s knjigo o Harryju. Potterjevska vročica je s knjigo "Harry Potter and the deathly Hallows" (Harry Potter in svetniki smrti) doživela enega največjih vrhuncev, saj je Rowlingova več ali manj že pred meseci dala vedeti, da bo to zadnja v nizu knjig, ki jih eno za drugo izjemno uspešno in donosno

to kavo, temveč prav tako za kulturno blago, za knjigo!"

In kaj je še povedala 41-letna Potterjeva "mati" Joanne K. Rowling?

"Pisanje o Harryju mi je bilo v veselje. Toda zdaj resnično potrebujem malo premora."

Slovo od Harryja je pisateljica proslavila v "ožjem krogu" okoli 500 oboževalcev, ki so jih minuto po polnoči pripustili v prostore slovitnega Naravoslovnega

muzeja v Londonu, kjer je Rowlingova brala iz prvega poglavja knjige. V Veliki Britaniji jim je v prvih 24 urah uspelo prodati približno tri milijone izvodov zadnjega Potterja, medtem ko je spletna knjigarna Amazon v predprodaji zabeležila več kot dva milijona naročil. In kaj je z napovedanimi smrtmi v zadnji knjigi o čarodeju Harryju? Nekateri, ki so knjigo že brali, pravijo, da Harry ubije zlobnega Mrlakensteina, sam pa preživi. Umre tudi eden od Harryjevih učiteljev, baje pa pisateljica tudi srečno poroči Harryja in njegove prijateljice... Več boste seveda izvedeli v slovenskem prevodu, ki ga

prenašajo tudi na filmsko platno.

Zanimivo primerjavo je v sobotni izdaji (21. junija) podal časnik Tages-Anzeiger iz Zuericha, ki ob "odvratnih tržnih strategijah" recepcijo angleškega čarodeja primerja z drugim domišljjskim junakom, Wertherjem: "Svetovni uspeh knjige Trpljenje mladega Wertherja je v 18. stoletju zanimal zgolj majceno manjšino, ki je bila toliko bogata in izobražena, da se je

sploh lahko ukvarjala z literaturo. Roman o čarovniškem vajencu Harryju Potterju danes z lahkoto doseže na milijone bralcev v vseh kulturah. Tudi tu se kaže globalizacija: svetovno tržišče ne obstaja le za iPod, telovadne copate in mle-

v najkrajšem času obljudlja Mladinska knjiga! Na založbi so slovenske bralce že dodatno razveselili z novico, da bo knjigo prevedel odlični Jakob Kenda, ki je prevedel že prvih pet knjig o Potterju. Naši otroci bodo seveda brali čarovnika Potterja in njegove zgodbe v slovenskem jeziku, predvsem zato, ker so ti boljši od drugih. Preverjeno!

Ni me sram priznati, da sem občasno med bralci dogodivščin o čarovniku Potterju, kot moram tudi pošteno priznati, da ne prenašam več njegovih filmov, ki pa so mojim otrokom všeč, kot so všeč vsem po svetu. Kar je preveč, je le preveč, pravim jaz, a otroci pravijo, da ne razumem. Bo držalo. A pri uspešnicah ni kaj dosti razumeti, moraš jih sprejeti take, kakršne so. Klobuk dol! In pri Harryju ni kaj razumeti, Harry je zakon!

JUP

Hit paviljon Nova Gorica / 5. julij - 14. oktober 2007

Lučka Šičarov

Unikatna keramika ljubljanske oblikovalke Lučke Šičarov je s svojo lahkotnostjo in humorjem ravno prava tema za poletno razstavo. Vsak predmet je na svojevrsten način pripovedovalec neke zgodbe, ob kateri se gledalec kar nasmehne, saj se mu zdi, da je vstopil v ilustrirano knjigo s pretiranimi ornamentami. Gospa, ki je sicer diplomirala iz filozofije in estetike na filozofski fakulteti v Ljubljani, se poklicno ukvarja z oblikovanjem od leta 1987, ko je sodelovala na drugem svetovnem trienalu male keramike v Zagrebu in se uvrstila v izbor. Leta 1990 je ravno tako v Zagrebu, na mednarodni razstavi pepelnikov, dobila prvo uradno priznanje. Udeležila se je drugega trienala postmoderne keramike v Varaždinu, v Magušarjevi hiši v Radovljici je leta 2004 predstavila svoje keramične

kaktuse. Istega leta je sodelovala na pregledni razstavi Keramika v Sloveniji 1964-2004, na Gradu Podsreda in v Narodnem muzeju v Ljubljani. Ti dve postavitvi sta gostili številne slovenske keramične ustvarjalce in poudarili, kako zelo razširjena je ta zvrst. Dela Lučke Šičarov so zaznamovana s posebno ironijo. Med seboj povezuje predmete iz vsakdanjega življenja, ki v resnici nimajo nič skupnega, a se skozi njeno domišljijo spremenijo v novo realnost s svojimi lastnimi zakonitostmi. Na prvi pogled povsem nedolžni izdelki pa lahko postanejo

večplastne in dvoumne sestavljenke, ovite v nežne pastelne barve otroškega sveta. Večkrat se ukvarja s stereotipi, poigrava se z ženskim svetom, z moškim gledanjem na ženskost ali lastno

idejo o

teji temi, ki je skozi igrivost provokativna. Glavna nit novogoriške razstave, za katero je Tatjana Pregl Kobe napisala, da je nedvomno postavljena z mislijo na žensko, je serija ženskega spodnjega perila. Vsak "kos" je različen, zaznamovan s posebnim značilnostmi in zato zelo zgovoren. V tem pa, nadaljuje kritičarka, išče avtorica ravnovesje med ženskim in moškim principom. Njuno združitev prikazuje z veliko dozo humorja, kot na primer pri "Bitki za Stalingrad", kjer se mali vojački plazijo po zelenem korzetu kot po gričevnati pokrajini. Keramično perilo je Lučka Šičarov izdelala, da ga bo lahko kasneje razobesila na lastnem vrtu, ki je skupaj z njeno hišo prava galerija. Med živimi, resničnimi rastlinami se skrivajo keramične živali, zelenjava in razni predmeti, da ji popestrijo vsakdanost. Med vsem tem pa je še vrh za perilo, ki bo kmalu dobila svoje.

Katarina Brešan

Kratki

Mednarodni mladinski glasbeni laboratorij Intercampus

Mednarodni mladinski glasbeni laboratorij Intercampus v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev iz Italije v sodelovanju z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti poteka letos že tretjič.

Potekal bo od sobote, 28. 7., do nedelje, 5. 8. 2007 v Mladinskem zdravilišču in letovišču na Debelem rtiču. Sodelovalo bo preko šestdeset mladih glasbenikov od 9. do 20. leta starosti, ki obiskujejo glasbene in godbeniške šole v Furlaniji - Julijski krajini in v Sloveniji, ter približno trideset mažoretok. Delo bo potekalo dvakrat dnevno v sekcijah delavnicah, ki jih bodo vodili Tomaž Nedoh (saksofoni), Daniel Grizonič (klarineti), Iztok Babnik (trabila), Goran Moskovski (tolkala), Jelena Pešič (flavte) in Neda Vičič (mažoretke). Vodja tabora bo predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev Marino Marsič, orkester pa bo vodila znana slovenska dirigentka prof. Andreja Šolar. Sekcijskim delavnicam bodo sledile vaje v orkestru, ki bo imel ob zaključku manjšo koncertno turnejo. Ob prvi izvedbi Intercampusa 2005 v Pliskovici so na zaključnem koncertu sodelovale tudi mažoretke iz Slovenije. Želja po intenzivni vadbi in učenju novih koreografij ter skupnem nastopanju je privedla do tega, da se je skupina lani priključila celotnemu študijskemu projektu. Delo v delavnicah omogoča poglobljeni študij, eksperimentiranje in konfrontacijo; skupno bivanje in druženje, izmenjava izkušenj in skupno ustvarjanje pa mlade motivirajo pri študiju. Namen Intercampusa je omogočiti nadarjenim učencem glasbe intenzivne vaje v času počitnic, ko se, razbremenjeni šolskih obveznosti, igranju lahko še dodatno posvečajo in tako kreativno preživljajo svoj prosti čas. Zveza slovenskih kulturnih društev tudi na ta način sledi svojim temeljnemu ciljem, med katerimi je podpiranje delovanja, izobraževanja in napredovanja mladih. Nadalje je kampus priložnost za izmenjavo mentorjev in pedagogov, izkušenj, posvetovanje in skupno izbiro programa.

Eden od ciljev projekta je oblikovanje priložnostnega Mladinskega orkestra Intercampus in mažoretok, ki bodo nastopili na koncertih v Izoli (5. 8.) in na Tartinijevem trgu v Piranu (2. 8.). ZSKD izvaja projekt v sodelovanju z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti, z glasbenimi in godbenimi šolami v Furlaniji Julijski krajini in v Sloveniji.

Novi odsek tržaške hitre ceste so predali namenu

V četrtek, 19. julija, so končno predali namenu kratek, vendar pomemben odsek, ki gre od mejnega prehoda na Škofijah do novega predora pod Zlatim vrhom, ki ga morajo še dokončno izvirati. Krajše slovesnosti pri mejnem prehodu Škofije so se udeležili predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, tržaški župan Roberto Dipiazza, miljski župan Nerio Nesladek, občinski odborniki za gospodarski razvoj Paolo Rovis, predstavniki družbe Anas in podjetja Collini, ki je izvršilo gradnjo cestnega odseka. Da je nova prometnica pomembna ne le za tržaško pokrajino, temveč tudi za celotno avtocestno omrežje dežele FJK, je potrdila tudi prisotnost predsednika deželne odbora Riccarda Illyja, kateremu je na slovesnosti stal ob strani tudi deželni odbornik za prometne infrastrukture Lodovico Sonogo.

Novi cestni odsek je dolg 1,9 kilometra, trenutno pa bo odprt v dve smeri promet le od mejnega prehoda do bližnjega križišča za Oreh. Ko bo predor pod Zlatim vrhom dokončan, bo hitra cesta od tod nadaljevala pri Frankovcu in peljala nad reko Glinščico, nato pa se bo pri Lakotišču priključila na preostali del tržaške hitre ceste. Gradnja hitre ceste do Lakotišča bo po predvidevanjih odgovornih pri družbi Anas dokončana maja prihodnje leto.

Poletna pobuda/Jazz glasba
Lep nastop dua
Tuck and Patty

Glasbena pobuda Trieste Loves Jazz, ki se je pričela v toplem julijem mesecu in bo potekala vse do 12. avgusta, je res prijetna pobuda, s katero so prireditelji želeli približati Tržačanom glasbeni žanr, ki se v virtuoznim načinom izvajanja še globlje dokoplje do duše poslušalca. Jazz glasbo je v naše mesto prinesla ameriška vojska po drugi svetovni vojni. Tržačani so se nad to vrsto glasbe takoj navdušili in zanimanje do jazzja gojili tudi v povojnih desetletjih, tako da je Trst v času obrodil marsikatero jazz glasbenika, ki pa je zaradi premajhne tržaške glasbene scene moral na pot v Italijo, da bi dobil primerne okoliščine, v katerih razvijati svojo kariero.

Mednarodni jazz festival daje zato veliko pozornosti sodobnim tržaškim jazz glasbenikom, v programu pa je tudi mnogo pomembnih jazistov mednarodnega slovesa. Ned-

vomno sodi duo Tuck and Patty med slednje, saj že vrsto let z velikim uspehom očara najrazličnejša občinstva širom po svetu. Tuck Andress (kitara) in Patty Cathcart (glas) prihajata iz San Francisca: to je prostor, kjer so sredi osemdesetih let nastajali pomembni talenti, ki so v jazz glasbo vnašali pomembne eksperimentalne novosti. Tuck and Patty se sicer ne držita strogo določenega jazz repertoarja, saj se z njihovim izvajanjem rahločutno in z minimalističnim pristopom lotevata tudi pesmi melodične pop zakladnice. Njihov repertoar skratka sega v najrazličnejše glasbene vrvine, ki jih na podlagi lastnih vokalnih oz. instrumentalnih virtuoznih sposobnosti dodatno obogatijo. Tržaški nastop ameriškega dua, ki je bil v četrtek, 19. julija, na Trgu Verdi je zato še enkrat potrdil, kako se lahko solza zlahka utrne ob poslušanju tako izrednih izvajalcev.

Sergij Pahor/Pogovor

Zaključila se je sezona predavanj DSI

Letošnja sezona večerov Društva slovenskih izobražencev se je končala pred nedavnim s predavanjem Edvilija Gradine, ki je občinstvu Peterlinove dvorane predstavil poslikave v podružni cerkvi sv. Helene v Gradišču pri Divači; sezona pa se je začela lani septembra s študijskimi dnevi Draga. V tem časovnem loku so vsak ponedeljek potekala srečanja, ki so na Donizettijevo pripeljala veliko število predavateljev.

Kateri so bili po vašem mnenju dogodki, ki so globlje zaznamovali tokratno sezono?

Sezona je bila dolga, saj smo z našimi večeri končali šele na začetku julija z zelo posrečenim nastopom Edvilija Gradine (za mnoge je bil pravo odkritje) s Pokrajinskega muzeja v Kopru o naši kulturni in umetniški preteklosti. Vsi večeri (skupno 38) so bili zanimivi in dobro obiskani, kar po eni strani potrjuje naše izbire, po drugi pa kaže, da so tudi v središču mesta potrebne take pobude.

Naš program nastaja celo sezono brez strogega tematskega načrta, ampak tako rekoč realizira tisto, kar trg ponuja in kar se nam zdi za našo skupnost potrebno in koristno. Več kot polovica gostujočih predavateljev prihaja iz matice in tudi to je dokaz naše volje po vzdrževanju stikov s kulturnim centrom matičnega naroda. Mislim, da se je naše občinstvo še posebej veselilo večerov, na katerih je prišla do izraza ustvarjalnost domačih umetnikov, veliko zanimanje pa so vzbudili tudi večeri s slovenskimi zgodovinarji ter seveda naša politična in kulturna aktualnost.

Večino letošnjih predavanj je DSI samo režiralo, pri nekaterih pa so bila soudeležena tudi druga zamejska društva in ustanove (naj omenimo le Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček, Knjižnico Dušana Černetca, Slovenski klub). Na katerih smernicah so tovrstna sodelovanja nastala?

Ni kakšnega posebnega vodila, gre predvsem za enkratne pobude, ki jih narokujejo izidi novih knjig, ali posebno zanimive teme, ki jim s tem sodelovanjem skušamo zagotoviti čim večjo odmevnost, končno pa je vzrok za sodelovanje lahko tudi »posebnost« gosta, ki zasluži več pozornosti in katerega ne more vabiti vsako društvo posebej. S takimi pobudami bomo skušali naprej nekoliko razgibati našo sezono.

Med občinstvom Peterlinove dvorane je vsak ponedeljek mogoče zaslediti predvsem zamejske ljudi, ki se prepoznajo v vrednotah demokracije in krščanstva. Podobne vrednote so se zrcalile tudi v besedah predavateljev, ki so se zvrstili za govorniško mizo na Donizettijevo. Kakšno mrežo prijateljstev je DSI spleto v vseh teh letih delovanja s slovenskimi intelektualci v matični domovini?

Kljub imenu, ki spominja na stare čase, ni naše društvo nikoli hotelo imeti pečata ekskluzivnosti in zato se, kljub nekaterim očitkom v preteklosti, lahko pohvalimo, da smo tako po obiskovalcih kot po gostujočih predavateljih najbolj pluralistični krog Slovencev, ki

se zbiramo v središču mesta. Nismo apolitični, a se pri izbiri vendar izogibamo ideološkim kriterijem. Je pa po drugi strani tudi res, da se nekateri zelo skrbno izogibajo obiska naših večerov. Po usodi se pač delimo na take in drugačne. Prav tako pa je tudi res,

Foto JMP

da med stalnimi obiskovalci velikokrat naletimo tudi na take, ki jih privleče tema. Kakšenkrat smo sami presenečeni nad obiskom.

V matici pa imamo ugled. Vsi se radi odzivajo našim vabilom in vsi, vsaj tako izjavljajo, dobivajo pri nas zadoščenje. Mnoge preseneča zanimanje, s katerim naše občinstvo spremlja najrazličnejše teme in kako naši obiskovalci sodelujejo pri diskusiji. Posebno začudeni so zgodovinarji, saj se v Sloveniji baje to ne dogaja prepogostoma: ko kdo odžebra svoje predavanje, se vsi razidejo. Je spet kriv naš kronični individualizem? Naši

obiskovalci so vsaj radovedni in tudi to nekaj velja.

Po poletnem premoru pa bo takoj na vrsti Draga. O čem bo letos govor na študijskih dnevih?

Tudi letos bo Draga govorila o manjšini, o vrednotah in o usodi slovenske ideje. Marsikdo bi lahko pripomnil, da o teh temah pravzaprav od nekaj razpravljamo na Dragi in da se že ponavljamo. Res je tako in verjetno se bomo teh tem držali tudi v prihodnje, saj je očitno, da je treba večne vrednote znova in znova širiti in krepiti ter jih utemeljevati z novih zornih kotov ter skozi oči novih udeležencev.

Program smo objavili pred dnevi in moram reči, da že vzbujajo zanimanje tako napovedane teme kot predavatelji, ki jih bodo obravnavali: časnikarja Darka Zvonar in Anton Rupnik, košarkarski trener Peter Brumen, publicist in jezikoslovec Boris Grdina, teolog Robert Petkovšek in filozof Tine Hribar.

Kako spremljate usodo naše manjšine, potem ko ste že leto in pol zapustili predsedniško mesto Sveta slovenskih organizacij?

Čeprav sem odložil težke odgovornosti v krovni organizaciji, sledim dogajanju v manjšini vsaj v enaki meri kot vsi zavzeti manjšinci, saj ne moremo neprizadeto slediti svoji usodi. Priznati moram, da se v tem poldrugem letu ni veliko bistveno premaknilo na boljše, prihajajo na dan pa novi problemi, ki marsikoga vznemirjajo. So politične narave, a se dotikajo naše identitete in našega nadaljnje obstoja. Nihče neče priznati, da predstavljamo problem, a problem smo, če ne drugega že sami sebi postavljamo probleme, ki jih ne rešujemo. In to je spet nov problem...

Igor Gregori

V dvorani ZKB na Opčinah/Kmetijstvo
Sestal se je izvršni odbor Kmečke zveze

V torek, 10. julija, se je sestel v razstavni dvorani Kraške zadružne banke na Opčinah izvršni odbor Kmečke zveze. Po uvodnem pozdravu je predsednik Alojz Debelis poudaril pestro delovanje ustanove in nakazal zahtevne vsestranske pobude, ki jih zveza izvaja ali jih namera vadejaniti v bližnji prihodnosti. Podrobneje pa je delovanje prikazal tajnik Edi Bukavec. Med pomembnejše pobude spada nastop zveze na Deželi v korist govedorejcev, ki so utrpeli veliko škodo zaradi suše, ki je skoraj izničila pomladanski odkos sena.

Poseg zveze je bil odmeven, saj so pobudo osvojile razne javne ustanove, devinsko-nabrežinska občina, tržaška pokrajina, tržaška trgovinska zbornica ter krajevno kmetijsko nadzorništvo. Žal ni nalezl na zelen sprejem pri deželni odborniku za kmetijstvo Enzu Marsiliu. Kljub temu pa obstajajo konkretne možnosti, da se bo našla pozitivna rešitev za ta pereči problem. Vsled odpovedi dežele prihranila tržaški pokrajini, zaradi zgrešene interpretacije tozadnega zakona, ki ureja dodeljevanje prispevkov za svetovalno pomoč, je pokrajina morala prekiniti delovanje svetovalne

službe na področju vinogradništva in oljkarstva, ki uspešno opravlja že vrsto let. Tudi v tem primeru je Kmečka zveza odločno nastopila zoper nesprejemljivo odločitev dežele in zahtevala, da se v letošnji rebalans proračuna vnese tozadna postavka. Glede oljkarstva pa je zaprosila organizacijo Centro Nazionale Olivicolo, ki je pridružena vsedravnici stanovski organi-

Edi Bukavec (foto Kroma)

zaciji CIA, da najde sredstva za dodelitev ekoloških lovnikov oljčne muhe za integrirano varstvo oljčnikov. Žal pa je dežela v svojem rebalansu popolnoma

prezrla predlog o postavitvi za pomoč tržaškemu kmetijstvu, tako kar zadeva svetovalno službo pokrajine kot pomoč kraškim živinorejcem zaradi škode po suši. S tem je še enkrat potrdila svojo neobčutljivost do problemov tržaškega primarnega sektorja.

Tajnik je nato prikazal članom odbora delovanje v zvezi z izredno aktualnim problemom naravovarstvenih območij tržaškega in goriškega Krasa, vključenih v mrežo Natura 2000, ki zajemajo po sedanjem obsegu približno 12.000 ha, kar je dobra polovica tržaške pokrajine. Zveza bo priredila v petek, 27. julija, posvet, ki ga je podprla in ga bo gostila tržaška Trgovinska zbornica, namenjen tej tematiki z naslovom: sistem zaščite in omejitve na območjih Natura 2000 - vpliv na kmetijstvo tržaškega in goriškega Krasa z družbeno gospodarskega vidika.

Na posvetu bodo imeli svoj poseg razni strokovnjaki in izvedenci. Med predavatelji bo odvetnik Scocini, ki je pripravil v imenu Kmečke zveze priziv na predsednika Republike zoper omenjeno vključitev. Ta vključitev ima lahko, glede na hude omejitve, ki jih postavlja Natura 2000 pri uporabi teritorija, izredno hude posledice za slovensko narodno skupnost. Priziv sta podpisali tudi Zveza neposrednih obdelovalcev (Coldiretti) ter Agrarna skupnost jusarjev in srenj. Analizo vplivov omenjene vključitve bo prikazal v svoji štu-

diji Gianluigi Gallenti, profesor ekonomije na tržaški univerzi.

Poleg navedenih so zagotovile svojo prisotnost in doprinos s svojimi posegi izstopajoče osebnosti, in sicer Miloš Budin - podtajnik na Ministrstvu za mednarodno trgovino, Peter Vrsk - predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ter Giuseppe Politi - vsedravnici predsednik CIA (Confederazione Italiana Agricoltori), ki bo podal zaključke ob koncu posveta in je obenem prvi podpisnik priziva.

Nato so prisotni posvetili svojo pozornost problemu namakanja kmetijskih površin. V ta namen, je podčrtal Bukavec, je razpoložljivih 5 milijonov evrov za tržaško pokrajino. Denar pa se lahko koristi le v primeru konkretnih načrtov, zato morajo krajevne ustanove, predvsem Občine in Pokrajina, prevzeti potrebne pobude in uresničiti na kmetijsko uporabljivih zemljiščih namakalne sisteme, brez katerih ni več možno gospodarno kmetovanje.

Sejo je zaključil tajnik z neprijetno novico, da je bila Kmečka zveza izključena iz t. i. »plavega omizja« za ribištvo in ribogojstvo, ki se je moralo izreči o deželni predpisu v zvezi z omenjenimi dejavnostima. Za odsotnost Kmečke zveze je kriv deželni odbor, ki je ob sprejemanju svojega sklepa, za ustanovitev »deželne plavega omizja«, enostavno spregledal slovensko strokovno organizacijo, v brk vsem izjavam o enakem dostojanstvu naše organizacije z večinskimi.

MG

Bazovica/Srečanje na temo zaščitene območij

Boj za 'staro pravdo' se nadaljuje

Če kmetijske stanovske organizacije in jusarji ne bi vložili priziva na predsednika republike proti deželi Furlaniji - Julijski krajini glede sklepov, ki jih je deželna uprava sprejela, da bi vzpostavila evropske direktive do t.i. zaščitene območij (Zps) in evropsko pomembnih območij (Sic), tudi srečanja, ki je potekalo v sredo, 18. julija, v Bazovici, ne bi bilo. Tako sta po debati s tančico

Illyjevi ekipi na čelu ravno kmetijskega resorja. Odborniki so prišli v bazovsko sredo s svojimi stališči, ki so jih vsak s svojega zornega kota hrabro šteli, tudi ko je napetost v dvorani dosegla višek, čemur so v glavnem pripomogle ostre besede in splošno nelagodje predstavnikov kmetijskih organizacij in jusarjev. Največjo svobodo si je v replikah odmeril odbornik Cosolini, ki je milo za drago od-

na prizadevanja ostala na papirju". Po mnenju Edija Bukavca razlastitve odtujijo prebivalcem zavest, da lahko razpolagajo s svojo zemljo za svoje življenjske potrebe. "Ko manjšina ni soudeležena pri tako pomembnih odločitvah, pomeni, da se manjšina polagoma izrine s svojega teritorija", je dejal Bukavec in to dejstvo označil za etnično čiščenje. Walter Stanissa je Bukavčevu stališče podprl in prisotne odbor-

da je priziv korak, ki nikamor ne pelje. "Moči moramo hraniti zato, da jih bomo v prihodnje vložili v trajnostni razvoj Krasa". Svoje nasprotovanje prizivu je izpričal tudi občinski svetnik v Trstu Štefan Ukmar. Dolinska županja Fulvia Premolin pa je odbornike zaprosila za seznam dovoljenih posegov na teritoriju, saj je v takih nejasnih okoliščinah že prišlo do primerov, ko so jo občani vprašali za mnenje, "ali lahko še naprej urejajo svoje vrtove ali je za to potrebno dovoljenje...!" Res je namreč, da po manjkanju upravnih določil do zaščitene območij povzročajo prebivalstvu veliko zmešnjavo glede tega, kaj je na lastnih parcelah dovoljeno počenjati in česa ne. "Kako bomo celotno zadevo upravljali", se je zato vprašal predsednik zadruge Dolga krona Vojko Kocjančič.

Menda so bile Bukavčeve besede nekoliko pretežke, res pa je, da se dežela doslej ni še odzvala vabilu kmetov po tvornem in odkritem soočanju. Marsilio pa je v svojem posegu vendar dejal, da tak skandal ni nastal po krivdi sedanje deželne vlade, saj "je Evropska unija že leta 2003 obsodila Italijo, ker v sklopu evropskih predpisov še ni bila določila svojega deleža zaščitene območij. Mi smo morali to storiti, drugače bi dežela morala plačati Bruslju slane globe." Marsilio meni, da si pred takimi dejstvi ne smemo zatiskati oči, najti moramo "ravnovesje med suverenim koriščenjem teritorija in spoštovanjem evropskih meril." Cosolini je zato predlagal skupno prizadevanje po večji poenostavitvi zapletene birokracije ter srečanje s kmetijskimi stanovskimi organizacijami in jusarji septembra meseca, da bi dobili skupen sporazum za kmetijski razvoj Krasa v sklopu zaščitene območij. Dejal pa je, da dežela lahko sprejme le obveze, ker ve, da jih bo udeležila, zato ne more sprejeti zahteve po memorandumu; odbornik je še poudaril potrebo po večji odprtosti manjšine, saj nepropustna zaprtost in ščitenje svojega vrtička škoduje razvojnim perspektivam Krasa. Z njim se je strinjal tudi kolega Pecol Cominotto, ki je z velikim čutom do realno političnih možnosti dejal, da je treba dosedanje probleme odslej izrabiti na primeren način.

Igor Gregori

Foto Kroma

grenkobe ugotovila predsednik Agrarne skupnosti Karlo Grgič in deželni svetnik Igor Kocjančič, ki je vodil večer. Srečanje je privedlo deželna večina, da bi pojasnila stališča deželne uprave do vprašanja, ki je hudo razburilo naše kmetijske stanovske organizacije. Glede na to, da so občinstvo sestavljali predvsem naši kmetje in njihovi predstavniki, je bila predavalniška miza zato podobna zatožni klopi, saj so za njo sedeli osrednji akterji pri tej zadevi: poleg deželnih svetnikov Igorja Kocjančiča in Tamare Blažine (Mirko Špacapan, Igor Dolenc in Bruna Zorzini so bili zadržani) so sedeli še odborniki Roberto Cosolini (odbornik za delo in izobraževanje), Gianni Pecol Cominotto (odbornik za osebe) ter Enzo Marsilio, ki je v

vrnil Ediju Bukavcu, češ da je očiitek, po katerem naj bi ravnanje dežele glede določitve območij t.i. Sic in Zps veljalo isto kakor etnično čiščenje, popolnoma neutemeljen. Tajnik Kmečke zveze je med debato izpostavil dejstvo, da se Slovenci prepoznavamo v teritoriju, v katerem smo zrasli; določeno območje in jezik sta namreč neobhodno potrebna dejavnika za razvoj neke manjšine. "Teritorij ni zgolj geografski pojem: je predvsem prostor, ki ga določena skupnost uporablja za svoje življenjske potrebe. Utrpeli smo že serijo razlastitev za izgradnjo Sinhrotona v Bazovici in raziskovalnega področja na Padričah: tedaj so nam obljubili, da bomo tudi mi deležni pozitivnih razvojnih učinkov obeh objektov", resnica pa je, "da so takrat-

nike pozval k večji odgovornosti, predvsem do t.i. Agende 21, ki predpisuje soudeležnost prebivalstva pri odločitvah javnih uprav. Deželna predsednica Konfederacije kmetov Italije Emanuela Botteghi je poudarila, kako škodljivo je za kmetijstvo dejstvo, da se glede zaščitene območij najprej določajo obveznosti kmetovalcev, šele nato pa je govor o razvojnih možnostih. Predsednik Agrarne skupnosti Carlo Grgič je na podlagi dolgoletnih izkušenj izrazil nezaupanje do institucij in zato glede pekočega problema zaščitene območij zahteval podpis spomenice o sporazumu z deželo. Na dan pa so prišli tudi stališča nekaterih, ki se s podpisniki priziva ne strinjajo. Občinski odbornik v Zgoniku Vladimir Budin je dejal,

Nabrežina Stodesetletnica godbenega društva

Godbeno društvo Nabrežina je v nedeljo, 15. julija, praznovalo res posebno, še bolj pa častno obletnico delovanja, celih stodeset let! Društvo je bilo ustanovljeno leta 1897 z nazivom Franz Josef Musik. Prvi kapelnik je bil Ferdinand Majcen, ki pa je moral kmalu odpotovati v Ljubljano. Pri vodenju godbe sta se kasneje zvrstila Oreste Zuccon in domačin Ignacij Pertot. Delovanje je bilo dvakrat prekinjeno: najprej zaradi prve svetovne vojne, ki je približala bojišče do Nabrežine, drugi pa v obdobju fašističnega režima, ki je prepovedal delovanje vseh slovenskih društev. Poleg tega je moralo veliko število godbenikov v partizane. Tisti, ki so ostali doma, pa so skrbno hranili inštrumente in imeli občasno na skrivaj vaje po kle-

teh in skednjih. Leta 1945 se je godbeno delovanje obnovilo pod vodstvom Josipa Devetaka. Slednji je godbo vodil do

Foto Kroma

leta 1967, ko je predal dirigentsko paličico gospodu Stanku Misleju. Nov dirigent je začel prirejati prve tečaje, namenjene mladim, in tako bistveno pripomogel k preporodu ansambla. Za izjemne zasluge na glasbenem in kulturnem področju je predsednik italijanske republike odlikoval g. Stanka Misleja z naslovom Viteza Republike.

Spomin na Stanka Misleja je zopet zažarel v petek, 13. julija, ko so nabrežinski godbeniki poimenovali domači sedež ravno po njem. Hkrati pa so predstavili tudi novo spletno stran društva, na kateri je veliko informacij o dejavnosti in zgodovini ansambla, možen pa je tudi vpogled v bogat fotografski arhiv godbenikov.

Praznovanja godbe, katere repertoar obsega slovenske narodne pesmi, jazz, operne arije in moderne popevke, so se nadaljevala v soboto, ko so domači izvajalci na športnem igrišču Sokola oblikovali glasbeni večer. Tako sobotni kot nedeljski nastop godbe sta dodatno potrdila, kako pomembno združevalno vlogo ima godbeno življenje. V izvajanju tradicionalnih koračnic in modernejših skladb tako domačega repertoarja kot svetovne zakladnice se je tudi tokrat občutila složnost ekipe, ki pod taktirko prof. Sergia Grattona na vaških šagrah in prireditvah ter številnih gostovanjih v matični domovini obnavlja vsakič res dolgo tradicijo.

Sožalje

Ob izgubi brata Darka izrekajo Francu Mozetiču, njegovi družini in vsem sorodnikom občuteno sožalje odrasli skavti in skavtinje.

Darovi

V počastitev spomina g. Dušana Žerjale daruje Boži za Sklad narodnih noš 15 evrov. **V spomin** na Vero Vidmar-Tuk in na Dušana Žerjale darujeta Mirjana in Nino 30 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

POGREBNO PODJETJE
IMPRESA TRASPORTI FUNEBRI
SANT' ANNA v Trstu od leta 1908

Odpira nove urade v
Nabrežini 166,
tel. 040 200342

Pogrebne storitve, prevoz s pogrebnim vozilom
v druge občine in v tujino, upepeljevanje,
pokopališka dela in urejanje cvetja na grobovih

Na vašo razpolago
100-letna tradicija in resnost

Poslovalnici v Trstu

Trst, ul. Torrebianca 34, tel. 040 630696
Trst, ul. Dell'Istria 129, tel. 040 830120
Dosegljivost: 040 630696

† ZAHVALA

Mirno je v Gospodu zaspal naš dragi
brat, svak in stric

DARKO MOZETIČ

Želimo se zahvaliti kanoniku, msgr. g. Mariju
Gerdolu za sveto mašo in pogrebni obred ter
vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za
njihovo prisotnost in molitev.

BRAT FRANC Z ALOJZIJO IN NEČAKI

Razstava o Rilkeju v Devinskem gradu

Do 21. oktobra bo v Devinskem gradu odprta razstava z naslovom Rainer Maria Rilke: pesnik in njegovi angeli. Na razstavi je na ogled osemdeset črnbelih fotografij, preko katerih se gledalec seznanja z življenjem pesnika Devinskih elegij. Gre namreč za širok izbor fotografskih posnetkov, ki pričajo o pesnikovem otroštvu, o njegovih potovanjih vse do zadnjih dni, ki jih je Rilke preživel v švicarskem zdravilišču. Predsednik milanskega kulturnega združenja Dionisio Pier Giorgio Carizzoni, ki je razstavo postavil, je veliko prostora posvetil pesnikovem muzeju (ljubimkam, prijateljicam in drugim), ki so ga spremljale skozi vse življenje. Razstavo bogatijo tudi številni rokopisi, pisma, originalni dokumenti in odlomki Rilkejevih najpomembnejših poezij. Razstavo so odprli v soboto, 21. julija, ob prisotnosti princa Carla Alessandra, deželnega odbornika za kulturo Roberta Antonaza,

Foto Kroma

predsednice tržaške pokrajine Marie Terese Basse Poropat, devinsko-nabrežinskega župana Giorgia Reta, avstrijske generalne konzulke Eve Marie Ziegler, generalnega konzula Republike Slovenije Jožeta Šušmelja, predstavnika dežele Gornje Avstrije in ravnateljice avstrijskega foruma za kulturo v Milanu Stelle Avallone.

PTUJ / Vtisi nekaterih udeležencev

17. Draga mladih - presenetljivo pozitivna izkušnja

Poletni del Drage mladih je - kot smo že obširno poročali - potekal na Ptuj od 6. do 8. julija. Udeležilo se ga je okrog 70 mladih iz vse Slovenije, Koroške in Italije. Prav skupina mladih iz Trsta in Gorice je bila najštevil-

srečanju, da sem se končno odločila zanj. Mislim, da je bila res pozitivna izkušnja.

2. Program je bil nekoliko prenatrpan, še posebno v soboto, kar pa je lahko po drugi strani tudi pozitivno.

3. Navdušena sem bila nad

prtje, kjer je imel govor Alojz Rebuta, prišlo razmeroma majhno število ljudi. Verjetno zato, ker je bilo v petek popoldne, ko veliko ljudi še dela. Mislim, da je govor tako pomembne osebe ključnega pomena za celotno izpeljavo Dra-

tehnika. Tudi okrogle mize so bile zelo zanimive; tema je bila namreč ključnega pomena za razumevanje duhovnosti mladih in doživljanja novih verskih gibanj, ki se pojavljajo v svetu.

2. Iz organizacijskih razlogov

Poljanka Doljak

Alessio Celano

Irina Mihelcic

nejša, kar je velik uspeh za organizatorje, društvo Mladi v odkrivanju skupnih poti iz Trsta, in celotne Drage mladih, ki si postavlja za cilj druženje mladih Slovencev ne glede na državo, v katerih živijo. Po končanem poletnem delu 17. Drage mladih smo tri zamejske udeležence povprašali za mnenja:

1. Kako bi ocenil letošnjo Drago mladih?

2. Si zasledil kakšne negativne plati tega srečanja?

3. Kaj ti je od tega srečanja najbolj ostalo v spominu?

4. Imaš kakšne predloge oz. želje za naslednjo izvedbo DM?

Poljanka Doljak iz Praprota

1. Sprva nisem bila prepričana, ali bi sprejela povabilo svoje prijateljice, naj se udeležim Drage mladih. Naneslo se tako, da sem v medijih zasledila toliko pozitivnega o tem

tem, da se je zbralo toliko mladih iz različnih koncev Slovenije, zamejstva in tudi zdomstva. Ugotovila sem, da je ključ Drage mladih prav ta: druženje mladih, ki jih povezuje slovenski jezik.

4. Organizacija se mi je zdela dobra, toda zdi se mi, da se s samo dvema oz. tremi okroglimi mizami ne dajo popolnoma poglobiti dane teme.

Alessio Celano iz Križa pri Sežani

1. To je bila že moja druga Draga mladih, lani sem se prvič udeležil srečanja, ki je bilo v Tinjah na Koroškem. Če bi šolsko ocenil letošnje srečanje na Ptuj, bi ga ocenil s 8. Pomeni, da mi je bil intelektualni forum mladih precej všeč, čeprav sem zasledil nekatere pomanjkljivosti.

2. Sem. Razočaran sem bil nad dejstvom, da je na slovesno od-

govinami obrtniški tradiciji. V Krapju smo obiskali čebelarški muzej, ki je zaradi prekrasne urejenosti gredic in vrta spominjal na Elizij; pri tem pa smo se na avtobus vrnili obteženi z vazicami domačega medu, medice in likerja iz medu. V Veržuju smo občudovali še delujoči mlin na Muri in odnesli številne kile raznovrstne moke, da bi se lahko doma preizkusili v

nihi praznih rok iz Filovcev: tu smo se čudili spretnosti mladih rok pri oblikovanju glinastih posod ter kopasti peči za žganje črne keramike - prava redkost! Pred Mariborom smo še postali v Murski Soboti za ogled Pokrajinskega muzeja.

Irina Mihelcic iz Boljunca

1. Letos sem se prvič udeležila Drage mladih in moram priznati, da mi je bilo zelo všeč. Najbolj sem bila presenečena nad pestro izbiro delavnic. Osebnost sem izbrala žonglersko in naučila sem se osnov žongliranja in nasploh cirkuških

sta potekali obe okrogli mizi v soboto, kar je bilo zelo naporno. Drugih negativnih plati pa nisem zasledila.

3. Prav gotovo žonglerska delavnica, poleg tega pa tudi pridobitev novih poznanstev. Tudi lokacija je bila sugestivna; Ptuj je namreč čudovito mesto.

4. Želela bi, da bi se Drage mladih udeležilo več ljudi, saj je res nepozabna izkušnja, ki jo bom prav gotovo ponovila.

Naj spomnim, da bo jesenski del Drage mladih v okroglo mizo na temo "Duhovnost in iskanje 'hitrega ozdravljenja' modernega človeka" v soboto,

1. septembra, v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu. Okroglo mizo bodo oblikovali psihoterapevtka dr. Sanja Rozman, teolog dr. Jože Marketz in primerjalni religio-log dr. Lenart Škof.

Jure Kopušar

Tot capita tot sententiae Mavhinjskemu festivalu na rob

Ko sem v prejšnji številki Novega glasa (12. junija) prebrala članek Ive Korsič "Mavhinjskemu festivalu na rob", sem bila presenečena nad ostrino in brezprizivnostjo njenih sodb. Naj jih navedem samo nekaj, saj smo v članku prišli na vrsto prav vsi: od dramskih skupin, ki »žal ostajajo ne preveč va- bljivo izložbeno okno zamejske gledališke produkcije" do mentorjev, ki so - tako lahko sklepamo - neustrezni, kajti "postavlja se vprašanje dobrih mentorjev, ... ker brez osveščenih mentorjev, ... režiserjev, ki obvladujejo gledališka pravila in želijo na odru izkazati vsaj nekaj estetskega čuta in okusa, bo zamejska raven gledališkega ustvarjanja ostala tam, kjer tiči že vsa ta festivalna leta". Nato organizatorji, ki vztrajajo pri festivalu, "ki želi biti tekmovalnega značaja, a nima dovolj rekvizitov za to." Nato publika (sem spadam tudi jaz), ker take vrste festival naj bi bil primeren za "gledalce, ki nimajo ravno najbolj izpoljenega gledališkega okusa." In končno - čeprav impli- cite - še komisija. V isti številki NG namreč Iva Korsič zaključuje članek "Še eno veliko zadoščenje za štandreske komediantne" o uspehih štandreskih igralcev na Linhartovih srečanjih: "Nemo propheta in patria" bi lahko vzkljnilni z Latinci, če bi se ozrli na letošnji 7. Zamejski festival (...).v Mavhinjah in na dejstvo, kako je bila predstava Balkanski špijon obravnavana na njej."

Trsta pa do Koroške in Porabja. Vendar so to amaterske skupine in kot take jih tudi sprejemam in ocenjujem. Cilji vseh teh amaterskih skupin so več ali manj tisti, ki jih je navedla Marina Cernetig v brošuri "7. zamejski festival amaterskih dramskih skupin - Mavhinje" za Beneško gledališče: Beneško gledališče je "ena tistih ljubiteljskih ustanov v Nediških dolinah, ki ima poseben pomen za beneško skupnost: le-ta se odraža v ohranjanju slovenske besede - narečne seveda - , slovenske identitete z oživljanjem slovenske kulture v Nediških dolinah in z odnosi z ostalimi kraji, kjer živijo Slovenci v Italiji in s Slovenijo." Vse amaterske skupine so pomembne, vsaka v svojem kraju in okolju, kjer deluje, za ohranjanje slovenske besede, narečne in zborne, za ohranjanje slovenske identitete in kulture, a ne morejo biti vse na isti kakovostni ravni. In če gledamo s tega zornega kota, bomo znali najti v vseh predstavah kaj pozitivnega in jih ne bomo ocenjevali s kriteriji in besedami, ki jih ne uporabljamo niti za profesionalna gledališča. In vsaj mene ne skrbi toliko, koliko so skupine napredovale, ampak če sploh še delujejo. Opazna je bila namreč odsotnost nekaterih skupin, ki so v preteklosti kar redno nastopale na festivalu in posegale tudi po nagradah, npr. Otroška skupina KD Kraški dom. Repentabor, gled. skupina METRONOM, gled. skupina PD Slovenec, gled. skupina PD Tabor, gled. skupina KD Sovodenj ob Soči, gled. skupina Cerovlje Mavhinje, da naštejemo samo nekatere. Toda kot smo ob koncu prejšnjega festivala obupovali, da ni bilo mladinskih skupin, letos pa jih je bilo kar precej, lahko pričakujemo, da bo na 8. izvedbi mavhinjskega festivala naraslo število dobrih odraslih amaterskih skupin. Mavhinjski festival vedno prese- neča.

Matejka Peterlin

Maturantski izlet 2007

Mejnik med koncem šolanja in začetkom počitnic

Dobra štiridesetina maturantov iz slovenskih višjih šol Gorice in Trsta smo se od 9. julija potepali kar pet dni po zeleni Sloveniji. Za nagradno strokovno ekskurzijo so poskrbeli Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, Zavod RS za šolstvo in AVRIGO Nova Gorica.

V ponedeljek smo že zgodaj morali stopiti na avtobus, ki nas je popeljal do Dolenjske in Bele krajine, kjer smo se po obisku muzeja v Metliki še predobro okrepčali v gostilni. Tipični meni, ki smo ga uživali tudi v naslednjih dneh, se je pričel z govejo juho, nato je sledila skodelica mešane zelenjave, pečenka in zrezek z omako, kuhani ali cvrti krompir, kepica riža in končno še sladica. Žal se nismo podali v notranjost parka Lahinja, saj bi za ogled potrebovali cel popoldan, zato pa smo posedeli po senčnatih klopčah. Sprehodili smo se tudi po Novem mestu, kjer je Tintorettova oltarna slika prava znamenitost kapitelske cerkve. Utrujenost dneva smo zvečer premagali v rekreativnem centru štirizvezdnega hotela na Otočcu: prepoteni po finski savni smo se osvežili v hladnem ba-

zenu in se nato prepustili mehurčkom masažne kopeli. Z lepim občutkom in spominom na prejšnji večer smo drugi - na žalost deževen in zelo mrzel - dan namenili ogledu Štajerske, točneje Celja z gradom, in najstarejšega slovenskega mesta Ptuja. Tretja pokrajina na vrsti je bila

vinorodno Prekmurje, ki nas je prav vse prevzelo s svojimi zgo-

pečenju kruha, krofov ali česa drugega. Ravno tako se nismo vr-

ust, ko smo izvedeli, da je vlakec dosegel le 10 oziroma 12 km/h.

Opremljeni z neprepustnimi oranžnimi plašči, pasom, čelado in svetilko smo sledili vodiču v lebdem drobnem prahu. In čeprav smo bili na varnem, je zavest o 600- metrski plasti skal nad našimi glavami kljub temu težila. Po tej enkratni izkušnji se je z oslepljujočim soncem zbistril tudi naš um, ki se je dodatno prepričal, da je bil to enkratni dogodek - nihče se ni namreč zaval za poklic rudarja. Sledil je kratek sprehod do slapa Rinka in nazadnje nastanitev v ljubljanskem hotelu. Dober del noči smo seveda preželi v raznih barih in plesiščih slovenske prestolnice, zjutraj pa se brezdomno zaspani potepali po mestnih ulicah in končno še prisostvovali zborovanju v parlamentu. Izlet se je zaključil s kosilom v

družbi samih organizatorjev, nato pa smo se srečno odpeljali domov.

Poleg pestrega in zanimivega programa je bila ekskurzija še posebno uspešna zaradi novonastalih prijateljskih vezi med Tržačani in Goričani. Študentje namreč nimamo drugih možnosti, da bi se že med šolskim letom spoznali in sodelovali, zaradi tega pa je to dejstvo dodatno prispevalo h končnem uspehu.

Marta Lombardi

Kar 91% Slovencev je zelo zadovoljnih s svojim življenjem

Kandidati za predsednika želijo podporo volilcev

Veliki vročini, kakršne v Sloveniji že dolgo ni bilo, se je upočasnila tudi politika. Palača parlamenta je skoraj prazna, čeprav nujne tehnične službe sicer delujejo. Tudi ministri so odšli na počitnice, vendar se lahko v primeru potrebe takoj dogovorjajo prek sodobnih sredstev komunikacije. Življenje pa se v večini svojih oblik in načinov nadaljuje, tudi na področjih pomembnih za državo in celotno slovensko skupnost. Tako je predsednik državnega zbora dr. France Cukjati odločil, da bodo volitve predsednika Slovenije v nedeljo, 21. oktobra. V odloku, sprejetem na slovesen način, je tudi sporočil, da se bodo volilna opravila začela 20. avgusta. Tako bodo imeli kandidati dovolj časa za svoja sporočila volilcem in slednji dovolj možnosti, da se seznanijo s kandidati za najvišjo predstavniško funkcijo v državi.

Volitve 21. oktobra bodo četrte v samostojni Sloveniji. Za kandidata je znano in pomenljivo, da se najbolj obračajo na volilce in prosijo za njihovo podporo oz. glas, dejansko pa bodo, vsaj tisti najbolj znani, uživali pokroviteljstvo in pomoč političnih strank. To velja zlasti za Lojzeta Peterleta, ki je deležen podpore svoje Liste za Slovenijo, a tudi strank vladne koalicije. Danila Türka podpirajo Socialdemokratska stranka, Združenje Zares in Demokratična stranka upokojencev. Le nekdanji guverner centralne banke Mitja

Gaspari za zdaj uživa zgolj podporo novega vodstva LDS. Predsednika Slovenske nacionalne stranke Zmaga Jelinciča-Plemenitega je kandidirala stranka in uživa njeno popolno podporo. Kandidaturo so napovedali tudi predsednica stranke Glas žensk Slovenije Monika Piberl, predsednik Stranke mladih Slovenije Darko Krajnc ter podjetnika Marjan Beračič in Jože Andrejaš. Kandidaturo slednjega so napovedali, ob njegovi prisotnosti, kar na neki zabavni oddaji TV Slovenije, ki jo je vodil znani Sašo Hribar. Za nastop na volitvah bodo morali kandidati zbrati najmanj tri tisoč podpisov volilcev, če gre za podporo strank, oziroma najmanj pet tisoč, če jih imenuje skupina volilcev. V političnih strankah so skoraj soglasni v oceni, da noben kandidat za predsednika ne bo dobil dovolj glasov za izvolitev v prvem krogu volitev. Potreben bo drugi krog volitev, v katerem se bosta soočila kandidata, ki bosta v prvem krogu prejela največ glasov.

Zelo ugodno je presenetilo poročilo Eurobarometra (evropske statistične ustanove), da je kar 91% Slovencev zelo zadovoljnih s svojim življenjem. To je v nasprotju s trditvami in stereotipi o tem, da smo že po naravi črnogledi, pesimistični, nezupljivi do drugih in celo nagnjeni k samomorom. Slovenci pa smo zdaj, sodeč po omenjenem po-

ročilu, najbolj zadovoljni s svojim življenjem, med vsemi državljani novih članic EU. Pri nas smo tudi največji podporniki evropske monetarne unije ter popolnoma zupamo v evropske ustanove in v celotno EU. Slovenci pa so bolj negotovi glede možnosti zaposlitve in pridobitve pokojnin, primernih za življenje.

Nadaljujejo se razprave o projektu zgraditve velikega igralniško-zabavišnega centra na Goriškem. Domnevamo, da bodo o njem go-

Dr. France Cukjati

vorili tudi kandidati za novega predsednika države, med predvolilno kampanjo. Zoper projekt se je izrekla Nova Slovenija, krščanska in ljudska stranka, s predsednikom dr. Andrejem Bajukom na

čelu. Vendar on, kot finančni minister, vodi izdelavo zakonov, ki bi omogočili zgraditev igralniško-zabavišnega centra. Proti projektu je odločno tudi župan občine Ajdovščina, Marjan Poljšak. V drugih političnih strankah pa opozarjajo, da je projekt o igralniško-zabavišnem centru potrebno bolj pojasniti in ga razložiti, preden bi vlada in parlament o njem dokončno odločila.

Varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek-Travnik je v poročilu o delu varuha v letu 2006, ki ga je pred začetkom počitnic izročila predsedniku parlamenta, zapisala, "da prejme največ vlog oziroma pritožb zaradi sodnih zaostankov. Sledijo pritožbe zaradi upravnih postopkov in ravnanja policije. Povečuje se tudi število pritožb s področja varovanja okolja. Glede manjšin pa je bolj kot na Rome opozorila na nemški govorečo manjšino v Sloveniji, ki ni omenjena v ustavi.

Obeta se rekordna sezona v turizmu

V začetku avgusta bo v Sloveniji začel veljati protikadilski zakon, ki prepoveduje kajenje na delovnih mestih in v javnih prostorih. Za kršilce so določene visoke kazni. Medtem pa s slovenske obale in iz drugih turističnih krajev poročajo o domačih in tujih turistih, ki jih je več kot prejšnja leta. Zato pričakujejo, da bo turistična sezona ugodna in boljše od pričakovanj. Medtem pa natakarij, kuharji in drugi delavci v gostinstvu protestirajo zaradi izredno nizkih plač. Pozvali so k ukrepanju in zagrozili, da bodo s svojim socialnim stanjem seznanili tudi tuje turiste na mejnih prehodih, prek katerih prihajajo v Slovenijo.

Marijan Drobež

Potrebe po električni energiji bodo v Sloveniji zmeraj večje

Razmišljanja o gradnji nove jedrske elektrarne

V Sloveniji, kot sicer tudi v drugih evropskih državah, narašča poraba električne energije. Država mora sedaj upoštevati več kot 20 odstotkov elektrike iz tujine, njena poraba pa naj bi v prihodnje narasla za okoli tri odstotke na leto. To spodbuja priprave za graditev dodatnih zmogljivosti za pridobivanje energije, s čimer bi zmanjšali odvisnost od uvoza ter hkrati povečali varnost in zanesljivost preskrbe.

Po zatrjevanju izvedencev okoljski, energetski in gospodarski vidiki dajejo prednost nadaljevanju in širitvi jedrske elektrarne v Sloveniji. Jedrska energija je ta čas edina razpoložljiva možnost, ki lahko vpliva tudi na zniževanje toplogrednih plinov v ozračju. Nova jedrska elektrarna bi skratka zagotovila največjo možno sto-

pnjo zanesljivosti in varnosti preskrbe.

Slovenija že ima jedrsko elektrarno, tisto, ki sta jo v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja skupaj zgradili Slovenija in Hrvaška. Toda ta skupna lastnina je bila stalen vir trenj, sporov in tudi napetosti med elektro-

gospodarstvi obeh sosednjih držav. Dogovor je bil, da vsaka država prispeva polovico sredstev za gradnjo, poskrbi za polovico jedrskih odpadkov, hkrati pa ima pravico do polovice proizvedene energije. Temeljni kamen za elektrarno je bil položen leta 1974, deset let pozneje pa je

elektrarna dobila tudi dovoljenje za redno obratovanje. Jedrska elektrarna v Krškem proizvede kar tretjino vse električne energije v Sloveniji. Dogovor o skupni rabi elektrarne med obema republikama je deloval do osamosvojitve obeh držav leta 1991, pozneje pa se je začelo zapletati. Po sporazumu o graditvi elektrarne bi namreč morali Hrvatje prevzeti polovico jedrskih odpadkov in zagotoviti polovico denarja za razgradnjo elektrarne, a se to ni zgodilo.

Državi sta spor sicer pozneje zgladili. Ker je življenjska doba nuklearke okoli 40 let, bi morala jedrska elektrarna v Krškem nehati obratovati z letom 2023, a to se verjetno ne bo zgodilo. Če bi prenehala obratovati, bi prišlo do velikega izpada električne energije, tega pa Slovenija ne bi mogla hitro nadomestiti z drugimi vrstami elektrarn. Po mnenju ministra za gospodarstvo Andreja Vizjaka bi nova jedrska elektrarna lahko začela obratovati že leta 2017, gradnja pa bi stala okrog dve milijardi evrov. Najlaže bi jo bilo zgraditi ob sedanji jedrski elektrarni, ker bi družbeno sprejemljivost laže dosegli v Krškem kot pa kje drugje.

M.

Odkritih veliko grobišč iz povojnega obdobja

Dogovor o zgraditvi kostnice v Škofji Loki

Komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč, ki deluje pri slovenski vladi, je sprejela delovni program za letošnje leto. Pri tem je upoštevala sredstva, ki jih je za omenjeni namen določilo Ministr-

stvo za delo, družino in socialne zadeve. Gre za skupaj 581.000 evrov. Doslej je bilo preiskanih enajst območij z grobišči po vojni pobitih ljudi, pretežno na Kočevskem. Izbrani so izvajalci, ki bodo postavili

spominska znamenja in uredili prostor ob grobiščih. H koncu gre tudi urejanje spominskega parka Teharje pri Celju, za kar so doslej porabili nad 3 milijone evrov. Medtem s sondiranjem zemljišč ugotavljajo možna nova grobišča žrtev povojnih pobojev. Ta dela izvajajo na Kidričevem, v Hrušici in Lancovem, pridobivajo pa tudi soglasja za nove posege. Posebej bodo sondirali 19 kraških jam. Gre za mnoga prikrita gro-

bišča, ki bi jih vladna komisija rada čim prej odkrila in raziskala. Eno takih grobišč naj bi bilo tudi v Lokavcu pri Ajdovščini.

Državna Komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč bo letos ugotovila tudi možnosti za zgraditev kostnic, v katerih bi počivali žrtve. Kaže, da bodo prvo kostnico v Sloveniji zgradili na pokopališču v Škofji Loki, za kar je tamkajšnja občina namenila veliko par-

Kratke

Razmišljanja o osnovnem šolstvu v Goriških Brdih

Zbornik, ki ga je izdala Osnovna šola na Dobrovem ob štirideseti obletnici začetka delovanja v novi zgradbi v središču Goriških Brd, vsebuje veliko prispevkov in ilustracij, ki so jih pripravili

učitelji in tudi učenci. Ravnateljica Vesna Filej je v uvodnem članku zapisala tudi, "da je bila osnovna šola vseh štirideset let polna življenja, šolski prag je v tem obdobju prestopilo preko 2.700 briških otrok, generacija učiteljev, ki so začeli poučevati v novi zgradbi, pa se je zamenjala."

Prof. Peter Stres, sicer neumorni javni, kulturni in politični delavec v Brdih, na šoli poučuje zgodovino. V Brda se je priselil jeseni leta 1978. Ravnatelj šole je postal maja leta 1989 in je bil na tem mestu 16 let. Zaskrbljen je, "ker je vedno manj učencev. Po mojem mnenju se bo nazadovanje čez nekaj let ustavilo. Ko sem prišel poučevati, je bilo na šoli 650 otrok, sedaj pa jih je samo še 420. To se mora v naslednjih petih letih spremeniti, saj se bo sicer naš slovenski narod prepolovil. Rad bi tudi povedal, da obžalujem ukinitvev podružničnih šol, saj je sedaj zaradi tega kar nekaj težav z urejanjem prevozov učencev v skoraj vsak kotiček Brd."

Iz javnomnenjske raziskave o odnosih Slovenije s sosednjimi državami

Pri novi fakulteti za uporabne družbene študije v Novi Gorici so napravili zanimivo in aktualno raziskavo o tem, kakšne odnose naj bi imela Slovenija s sosednjimi državami. Skoraj polovica vprašanih je menila, da bi morali od vseh sosed imeti še posebno dobre odnose s Hrvaško, kar 57 odstotkov pa se jih zavzema celo za strateško partnerstvo s to državo. Kljub temu pa je med Slovenci najbolj priljubljena sosednja država Avstrija, sledijo ji Hrvaška, Italija in Madžarska, je še razvidno iz raziskave o odnosih Slovenije s sosednjimi državami, ki jo je novogoriška Fakulteta za uporabne družbene študije naredila po naročilu slovenskega zunanjega ministrstva. Preseneča, da je samo 6,2% udeležencev javnomnenjske raziskave menilo, da bi morala imeti Slovenija še posebno dobre odnose z Italijo. Nemara je tako majhen delež posledica nekdanjih sporov in boja za prestiž med sosednjimi državama, morda pa tudi posledica premajhnega ali celo pristranskega poročanja slovenskih javnih občil o Italiji. Na vprašanje, katera od sosednjih držav je anketiranim najljubša, je 23,8 sodelujočih odgovorilo, da je to Hrvaška, 16,9 pa, da je to Italija.

Obeležitev petdesete obletnice mature druge generacije v Ajdovščini

V Ajdovščini so na različne načine zaznamovali petdeseto obletnico mature druge generacije v gimnaziji, v šolskem letu 1956/57. Dogodku so največ pozornosti namenili v reviji Primorska srečanja, o maturi v gimnaziji, ki je bila kmalu nato ukinjena, čez leti pa ponovno ustanovljena, so poročali in ga ocenili tudi v zgornejavpavskem časniku Latnik.

V Pilonovi galeriji so maturo počastili z razstavo likovnih del akademskega slikarja Rudija Pergarja, ki je bil maturant druge generacije v gimnaziji Ajdovščina.

Razstava kipov in slik dveh likovnih ustvarjalcev

V razstavišču Stolp na vratih v Štanjelu je na ogled razstava likovnih del dveh avtorjev: Marjana Sajovica in Uroša Premruja, obeh iz Preddvora pri Kranju. Sajovic se predstavlja s skulpturami. Osrednja tema njegovega kiparskega ustvarjanja je človeška figura. Njegovi najpomembnejši kiparski motivi so portret, avtoportret, ženski akt in žanrski liki. Najraje izdeluje malo plastiko iz žgane gline. Sledi nanašanje mavca na svežo glino in priprava mavčnega negativa, s pomočjo katerega naredi mavčni odlitek, ki ga pobarva in patinira. Takšen kip iz mavca lahko služi tudi za odlivanje v bron. Loti se tudi oblikovanja lesenih skulptur, iz obstojnega češnjevega ali hrastovega lesa je izklesal več stiliziranih človeških figur.

Uroš Premru pa je krajinar in figuralik. Z akvarelom se je poizkušal že v dijaških letih, nadaljeval pa z oljnimi slikami na platnu. Zanimajo ga portret in karikatura, gorska krajina in cvetje. Upodablja v akriliku, suhem pastelu, tušu in svinčniku. Vedno je našel čas za slikanje. Tu se je sprostil njegov čutni svet. Razstava del obeh likovnih ustvarjalcev v razstavišču Stolp na vratih v Štanjelu bo odprta do 13. septembra.

Poletni kopalni avtobus

Poletni kopalni avtobus vsako sredo dopoldne popelje v Sesljan na dnevno kopanje. Avtobus bo vozil na relaciji Dutovlje-Sežana-Sesljan in nazaj. Predhodno si je potreba rezervirati sedež, in sicer: osebno v MC Podlaga, po e-mailu: info@mcpodlaga.com ali po telefonu 7345004 in 051 204 765. Na omenjenih kontaktnih dobiti tudi več informacij o točni uri odhoda avtobusa. Prispevek povratne vozovnice znasa: otroci (osnovnošolci) 3,5 evra, dijaki in študentje 5 evrov, odrasli in ostali 7 evrov.

Stoletnica skavtstva 1. avgusta po vsem svetu

Zarja skavtstva: En svet, ena obljuba

"Pri svoji časti obljubljam, da bom z Božjo pomočjo vestno služil Bogu in domovini, pomagal svojemu bližnjemu in izpolnjeval skavtske zakone!"

Na milijone skavtov z vsega sveta bo v sredo, 1. avgusta, ob 8. uri zjutraj, vsak po svojem krajevem času, obnovilo svojo skavtsko obljubo, kar predstavlja neke vrste šafetno mavrico, ki se bo začela na svetovnem jamboreeju v Londonu in v štirindvajsetih urah zaobjela ves svet. Na dan 1. avgusta torej, ko je Baden Powell pred natanko sto leti prav tako dvigoval zastavo na prvem jamboru prvega skavtskega tabora na otoku Brownsea, si verjetno sploh ni predstavljal, da se bo njegovo gibanje tako razširilo. V nekaj letih se je namreč za skavtizem začelo zanimati ne samo ogromno število angleških skupin, temveč tudi v drugih državah so že poznali to gibanje, tako da je leta 1909 Baden Powell že popolnoma opustil svojo vojaško kariero, da bi se posvetil izključno temu gibanju. Želel je namreč mladim nuditi stil življenja, ki bi temeljil na iznajdljivosti in na služenju drugim. Takoj po prvi svetovni vojni, leta 1920, se je že odvijal prvi svetovni jamboree v Olimpiji, kjer se je B.P. jasno zavzel za mir v svetu in bratstvo med narodi, katerega naj bi bili skavti prvi glasniki in pokazatelji. Ob izbruhu druge svetovne vojne je B.P. celo poslal svetu sporočilo, polno optimizma, rekoč: "Ne obupajte, nikoli ni svet tako potreboval dobrih skavtov kot danes: in tisti izmed vas, ki se danes vztrajate pri njihovi vzgoji, sooblikujete bodoči svet" (januar 1940).

Danes štejejo številne skavtske organizacije po svetu več kot 30 milijonov mladih poleg vseh tistih, ki so v teh sto letih že "prejeli odhod" in se po svojih močeh trudijo, da bi v vsakdanjem življenju udeležili obljubo in zakone, ki so jih izrekli v mladosti.

B.P. je prišel do spoznanja, da je treba mladim zaupati, jim nalogati odgovornosti, saj si želijo preizkusiti svojo moč, spretnost in samostojnost. Zato je delovanje usmeril v odprt prostor, pod šotore, v gozdove in tako spodbudil njihovo željo po pustolovščini, v kateri se mora vsaka posamezna enota znajti. Prav tako je zaupal mladim, naj sami vzgajajo mlade po geslu "služiti", kar pomeni, da je vse delo, ki ga mladi voditelji (večinoma gre za mlade med 20. in 30. letom starosti) vnesejo v skavtstvo, popolnoma brezplačno.

SVETOVNI JAMBOREE V ANGLIJI

Tudi Slovenska zamejska skavtska organizacija aktivno sodeluje pri raznih pripravah na Zarjo skavtizma. Devet članov organizacije, Janja Briščik, Mojca Briščik, Jasmin Franza, Simon Peter Leban, Kristina Frandolič, Daniel Milano, Slavica Radinja, Andrej Scharf in Tanja Zorzut (*na sliki*), se je odpravilo na največji skavtski dogodek leta, t.j. na svetovni skavtski jamboree v Anglijo. Večina teh je šla na pot že 20. julija z vseslovensko odpravo, ki jih bo najprej popeljala z avtobusom po Evropi s postojankami v Münchnu, nato še na Škotskem in v Angliji, vključno z Londonom. Odpravo sestavljajo člani treh slovenskih skavtskih organizacij, Zveze tabornikov Slovenije, Združenja katoliških skavtov in skavtinj ter Slo-

venske zamejske skavtske organizacije.

ZARJA SKAVTSTVA V TRSTU

Vse tržaške skavtske organizacije že več mesecev pripravljajo razne pobude ob stoletnici skavtstva. Osrednja slovesnost bo 1. avgusta na griču sv. Justa s pričetkom ob 7.15. Takrat se bodo udeleženci zbrali na trgu pred katedralo, ob 7.30 bo sklican zbor, kateremu bosta sledili pesem in predstavitev udeležencev s klci prisotnih. V italijanščini in slovenščini bodo nato prebrali nekatere odlomke iz knjig Baden Powella, natanko ob 8. uri pa bo obnovitev skavtske obljube. Skavt bo po mikrofoni prebral obljubo v originalnem angleškem jeziku, nato pa bo vsak zase obnovil svojo obljubo v svojem jeziku. Sledili bodo še nekaj pesmi, priložnostni pozdravi, zahvale in zaključek.

ZARJA SKAVTSTVA V GORICI

Tudi v Gorici bo obred Zarje stoletnice. Pripravila sta ga obe skavtski organizaciji iz Gorice, AGESCI in SZSO, ki sta povabili svoje člane, naj se udeležijo skupnega trenutka v Ljudskem vrtu (korzo Verdi) ob 7. uri zjutraj. Vsi skavti AGESCI-ja, SZSO-ja, Scout d'Europa, odrasli skavti in kdorkoli je bil kdaj skavt, so povabljeni k dogodku, da obnovijo svojo skavtsko obljubo.

ZARJA SKAVTSTVA V LJUBLJANI

Tudi v Ljubljani bo 1. avgusta pestro in "skavtsko". Skavti se bodo namreč zbrali ob 8. uri na Prešernovem trgu, od koder bodo krenili k maši v bližnjo frančiškansko cerkev, kjer bodo skupaj z ostalimi skavti sveta obnovili obljubo. Sledil bo zajtrk na trgu skupaj z vsemi povabljenimi in mimoidočimi, nato pa se bodo udeleženci pomerili v fotoorientaciji po vsej Ljubljani; v popoldanskih urah se bo praznovanje nadaljevalo v parku Tivoli z delavnicami in skavtskimi igrami, in to vse do prihoda megatorte ob 21. uri. Srečanja se bosta v okviru polnega tabora udeležili 3. in 4. četa SZSO-TS, toplo pa so vabljeni tudi ostale enote in posamezniki.

ZARJA SKAVTSTVA V RIMU

Predstavniki SZSO so bili povabljeni tudi v Rim na osrednjo državno slovesnost, na kateri se bo zbralo okrog 5000 predstavnikov različnih skavtskih stegov po Italiji, večinoma članov AGESCI in CN-GEL. Proslava bo prav tako potekala ob 8. zjutraj, še prej pa se bodo udeleženci zbrali in se pripravili na praznično pričakovanje slavlja.

Vestna vidra

Evropska unija

Slovinci zadovoljni in optimistični do EU

Slovinci so zelo zadovoljni s svojim življenjem, z vse več optimizma pa zrejo tudi v svojo prihodnost, kažejo rezultati pomladanskega nacionalnega poročila javnomnenjske raziskave Eurobarometer za Slovenijo, ki so

Evropske komisije v Sloveniji zelo pozitivni in optimistični.

91 odstotkov anketirancev je tako zelo zadovoljnih s svojim življenjem, s čimer so na prvem mestu med desetimi novimi članicami Unije. Zadovoljstvo z

ne slaba. Rezultati so na ravni prejšnjega Eurobarometra. Glede na povprečje v EU27 je delež tistih z dobrim mnenjem o članstvu enak, manj pa je tistih s slabim mnenjem. Največ vprašanih je članstvo v EU ocenilo kot dobro na Nizozemskem (77 odstotkov) in na Irskem (76 odstotkov), kot slabega pa v Veliki Britaniji (30 odstotkov) in Avstriji (25 odstotkov).

75 odstotkov Slovencev meni, da je Slovenija s članstvom v EU pridobila. Slovenija se po tem parametru skupaj s Španijo in Grčijo uvršča na sedmo mesto v Uniji.

Slovinci večinsko menijo, da glas države v EU šteje. 67 odstotkov vprašanih se s to trditvijo namreč strinja. 29 odstotkov pa jih meni, da glas Slovenije ne šteje. Najbolj so prepričani v glas svoje države Nemci in Švedci, kjer 86 odstotkov ljudi verjame, da je glas njihove države v EU upoštevan, najmanj pa v svoj glas verjamejo Bolgari, kjer jih samo 35 odstotkov verjame, da njihov glas šteje. 61 odstotkov Slovencev verjame tudi, da se bo vpliv Slovenije v EU v prihodnosti povečal, s čimer se uvrščajo na peto mesto v Uniji.

Večina Slovencev (54 odstotkov) še vedno v največji meri dojemata Unijo skozi evro, v EU pa vidijo tudi veliko prednosti pri pristopu gibanju ter glede možnosti študija in zaposlitve v tujini.

Slovinci glede na ostale članice Unije nadpovprečno zaupajo v institucije EU, čutijo pa se tudi najbolj seznanjeni z delovanjem Unije ter obveščeni o evropskih zadevah med vsemi državami sedemindvajseterice. Njihovo nadpovprečno poznavanje osnov EU glede na druge članice je potrdil tudi praktičen preizkus v obliki nekaj osnovnih vprašanj.

Slovinci so glede prihodnosti Unije zelo optimistični. Kar 80 odstotkov jih gleda na prihodnost EU z optimizmom, s čimer se Slovenija uvršča na drugo mesto med članicami. Med prvimi tremi pa so tudi pri podpori za širitev območja z evrom, okrepitev skupne zunanje, obrambne in varnostne politike ter za nadaljnjo širitev Unije.

STA

bili predstavljeni v Ljubljani. Pozitivno ocenjujejo tudi članstvo Slovenije v Evropski uniji in so zelo optimistični glede prihodnosti povezave. Med prebivalci vseh članic Unije se Slovinci počutijo tudi najboljše seznanjeni z delovanjem EU in obveščeni o evropskih zadevah.

Raziskava Eurobarometer meri javno mnenje v 27 članicah EU, na Hrvaškem, v Turčiji in v turškem delu Cipra. Vanjo so vključene osebe s stalnim prebivališčem v državah članicah EU, starejše od 15 let. V Sloveniji se je pomladanska raziskava na terenu v obliki pogovorov na domu izvajala med 10. aprilom in 15. majem, vanjo pa je bilo vključenih 1013 anketirancev.

Rezultati pomladanskega Eurobarometra za Slovenijo so po besedah Tine Vončina s predstavništva

življenjem se je v primerjavi z zadnjim Eurobarometrom jeseni lani povečalo za dve odstotni točki. Povprečje v EU27 je 80 odstotkov. Najbolj so s svojim življenjem sicer zadovoljni Danci, Nizozemci in Švedci (po 97 odstotkov).

Slovinci tudi vse bolj optimistično zrejo v prihodnost, saj jih 34 odstotkov oz. za sedem odstotnih točk več kot jeseni lani pričakuje, da se jim bo življenje v prihodnjem letu izboljšalo. 28 odstotkov (pet odstotnih točk več kot jeseni) pa jih je prepričanih, da se bo v naslednjem letu izboljšal tudi gospodarski položaj Slovenije. Največji delež (57 oz. 44 odstotkov) jih ne pričakuje nobenih večjih sprememb.

58 odstotkov Slovencev meni, da je članstvo v EU dobra stvar, osem, da je slaba, in 34, da ni ne dobra

Ustanovljena Slovensko-nemška gospodarska zbornica

Za tri milijarde evrov slovenskega izvoza v Nemčijo

Slovenija hitro povečuje izvoz blaga in storitev ter druge oblike gospodarskega sodelovanja z Nemčijo, podjetja iz naše države preskrbujejo nemška podjetja v tehnološko najbolj zahtevnih dejavnostih, denimo v proizvodnji avtomobilov. Slovenski izvoz v omenjeno državo bo letos dosegel vrednost okoli tri milijarde evrov ter bo skoraj dvakrat večji od izvoza osemletno petkrat večje Grčije. K slovenskemu izvozu največ prispeva Industrija gospodinjskih aparatov iz Velenja. Vrednost njenih poslov na nemškem tržišču je na primer v lanskem letu znašala več kot milijardo evrov. Zdaj je stanje tako

ugodno, da je vsak peti pralni stroj, štedilnik ali hladilnik izdelan v Velenju namenjen nemškemu gospodinjstvu. Gospodarsko sodelovanje bo v prihodnje lahko spodbujala in pospeševala Slovensko-nemška gospodarska zbornica, ki je bila pred dnevi ustanovljena v Ljubljani.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriska Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To število smo poslali v tisk v torek, 24. julija 2007, ob 14. uri.

Skupnost družin Sončnica in Mladinski dom

Utrinki iz razposajenih dni v poletnem središču

Tudi letos so osnovnošolski otroci in srednješolski mladinci iz Goriške imeli lepo priložnost se sprostiti in doživeti marsikaj novega v poletnih središčih, ki sta ju priredila SD Sončnica in Mladinski dom. Na **Srečanja** (od 11. junija do 13. julija) se je vpisalo 81 otrok, ki so imeli na programu ambientacijo pravljic, izlet v vlakom v Vintgar in z avtobusom k izviru Soče, plesni tečaj s Francijem Vaupotičem, videofilmsko delavnico s Cirilom Murnikom, kamp odbojke v sodelovanju z Olympio, delavnice v središču Cisi, obisk jahalnega kluba Remuda, proste igre in kolanje v bazenu. Na **Izzive** (od 18. junija do 6. julija) pa se je vpisalo 19 mladih, ki so jim brezskrbne poletne dneve popestrili ekskurzije s kolesi, raziskovanje jam na Sv. Gori, pustolovščine z lovci in ribiči, videofilmska in mehanska delavnica, protipožarne vaje s civilno zaščito, rafting, orienteering in tarzaning, capoeira, obisk kluba Remuda, zeleni teden itd.

Prireditelji sporočajo, da bodo jeseni organizirali predstavitev foto in videoposnetkov letošnjih poletnih središč ter izdelkov videodelavnice.

V petek, 29. junija, je poletno središče Srečanja obiskal tudi **koprski pomožni škof Jurij Bizjak**.

Že drugo leto poteka v okviru obeh poletnih središč **videofilmska delavnica** pod mentorstvom g. Cirila Murnika. Letos so nastali štirje izdelki: trije igrani in animirani film, s katerimi bodo avtorji sodelovali pri raznih slovenskih in mednarodnih videofestivalih.

Srečanje z drugače sposobnimi osebami in sodelovanje pri delavnicah ročnih spretnosti **centra Cisi** pri Pevmskem parku sta postala že stalnica poletnega središča. Otroci so v skupinicah med obiskom centra okrasili majčke in izdelali torbice iz blaga ali druge okrasne predmete iz recikliranega papirja. Zadnji dan so nekateri udeleženci Centra vrnili obisk v našem središču.

Rafting po Soči pri Bovcu. Udeleženci Izzivov so se ta dan poleg samega raftinga zabavali tudi s plavanjem, drsenjem, skakanjem v vodo, špricanjem, potapljanjem in reševanjem...

Med poletnim središčem Srečanja so otroci dvakrat odpotovali na celodnevni izlet: enkrat z vlakom v blejski Vintgar, drugič pa z avtobusom k izviru **Soče**. Najbolj zabavno je seveda bilo kljubovati vročini in utrujenosti s **kopanjem** v ohlajujoči vodi naše prelepe reke. Po kopanju je bil na vrsti še ogled Trentarskega muzeja.

Med tritedenskim središčem Izzivi je potekal tudi zeleni teden, imenovan Zeleni izziv, z zelo vabljivim programom: **tarzaning** (slika desno) v adrenalinskem parku na Nevejskem sedlu, ekskurzija v dežju po planini pod Montažem z obvezno postojanko v koči **Brazza** (slika levo), vodna zabava v termah pri Beljaku, izlet na **Sv. Višarje** (slika na sredi), snemanje kratkometražnega filma, pečenje klobas, krompirja in jabolki pri tabornem ognju, canyoning...

Simon Peter, Debora, Mateja, Costanza in Lucrezia so sestavljali zelo uigrano in otrokom priljubljeno **ekipo**, ki je bila v pomoč vzgojiteljem Saši in Danijeli pri vodenju dejavnosti. Za program Srečanj je bila odgovorna Ana Turus, program Izzivov je pa vodil Danijel Olivo. Ravnatelj obeh središč, obenem pa tudi vodja Zelenega Izziva 2007 (petdnevni aktivni počitnic v Zabnicah) je bil Mauro Leban.

Suša tudi v športu

V letošnjem poletju vsepovsod bolj skopo dogajanje

Športni navdušenci so v zadnjih tednih najbrž malce razočarani. Potem ko je bilo lani v Nemčiji na sporedu nogometno svetovno prvenstvo, po Olimpijskih igrah mogoče največji športni (in medijski) dogodek, je letošnje poletje bolj skopo s prireditvami. Ljubitelji hitrosti se potolajijo s formulo

Claudia Coslovich

ena in vratolomnimi motociklističnimi dirkami, tu sta še vrhunsko kolesarstvo in dogodek poletja, mladinsko evropsko prvenstvo v košarki v Gorici in Novi Gorici, drugega pa - tudi na domačem prizorišču - bore malo.

Res je, da ta čas glavnina naših športnikov zaslužen počiva in namaka od pretekle sezone utrujene ude v morju, vendar v tem poletju 2007 pogrešamo

predvsem mednarodne nastope naših športnikov v individualnih panogah. Čast rešujejo kot po navadi marljivi rolkarji, ki bodo tudi letos prebredli vso Evropo za tekme svetovnega pokala in svetovnega prvenstva. Manj potovanj kot v prejšnjih sezonah čaka jadrance, kolesarje, ribiče in ne nazadnje Tanjo Romano, ki se je odpovedala evropskemu prvenstvu in hrani vse puščice za jesensko svetovno prvenstvo v umetnostnem kotalkanju. Vse skupaj lahko po eni strani pripišemo malce manj odmevnim rezultatom naših posameznikov, po drugi strani pa so velika ovira stroški, ki bremenijo njihove (amaterske) klube in večkrat tudi družine.

Positivna nota poletja so naši tekmovalci, ki se uveljavljajo v reprezentancah v moštvenih panogah. Odbojkarica Sandra Vitez si odločno utira pot v člansko selekcijo, s katero vneto trenira pred evropskim prvenstvom. Rokometaš Ivan Kerpan pa je z mladinsko izbrano vrsto celo poletel v Afriko na turnir, na katerem je bil med protagonistii.

Tudi že zdavnaj uveljavljena Claudia Coslovich in Matej Černic, naša olimpijca iz Aten, ne stojita križem rok. Odbojkar je bil edini standardni igralec in prvi mož v pomlajeni reprezentanci, ki je v Svetovni ligi igrala podrejeno vlogo. Atletinja pa bo nastopila na svetovnem prvenstvu, zanjo morda zadnjem velikem mednarodnem tekmovalstvu v dolgi vrhunski karieri. Kaj pa se dogaja v domačih lo-

Matej Černic

Sandra Vitez

gih? Malo ali nič. Poletni turnirji na prostem, po večini ob vaških sagrah in praznovanjih; kampi in tabori, s katerimi društva skušajo pridobiti med najmlajšimi nove tekmovalce; redka ligaška prvenstva kot v primeru tenisa, balinanja in mladinskih tekem v raznih individualnih športih.

Če pa tekmovalci mirujejo (a nogometaši bodo prav kmalu začeli spet trenirati!), so tudi ob visokih julijskih temperaturah nadvse aktivni odborniki, športni delavci, ki smo jim na enem od vsakotedenskih srečanj spletli zaslužen slavo. Potem ko so garali vso sezono, morajo že pripravljati vse potrebno, da bo tudi v prihodnjem športnem letu našim športnikom vse čim bolj udobno poslano in da bo lahko nova sezona kar se da uspešna. HC

Komen / Spominska maša in razstava Ob 20-letnici smrti g. Viktorja Kosa

V nedeljo, 22. julija, smo v Komnu z razstavo in sv. mašo, ki jo je daroval komenski župnik Peter Černigoj, obeležili dvajseto obletnico smrti Viktorja Kosa, našega nekdanjega dekana.

G. Viktor Kos se je rodil v zaselku Podleskovec pri Podmelcu v toliminskih hribih. Po posvetitvi v duhovnika je služboval v Bovcu, Logu pod Mangartom, Žabnicah in nazadnje v Komnu, kjer je svoj pečat pustil predvsem v obdobju druge svetovne vojne, ko se je s svojimi župljani prostovoljno odpravil v izgnanstvo na Bavarsko. V krutih razmerah nemškega taborišča jim je dajal duhovno podporo ter si prizadeval za izboljšanje njihovega gmotnega položaja. "Za naše ljudi in za naš narod tukaj na Krasu je gospod Kos napravil junaško delo in nismo ga pozabili. Srednji zvon, ki so ga že Italijani vzeli, smo dali spet uliti v spomin na dekana Kosa in nanj napisali: Velikemu dobrotniku dekano Kosu, hvaležni farani. Viktor Kos je bil svetniška osebnost, globoko veren. Dober kakor Francišek Asiški, je ljubil uboštvo, skromen je bil in zase ni nikoli ničesar iskal. Gojil je duha uboštva in kakor Francišek Asiški je vse sproti razdal ubogim." Tako ga je označil njegov dekanski naslednik, pok. Franc Krapež. Kljub temu da so mu Komenci ostali vedno hvaležni za izkazano dobroto in požrtvovalnost,

pa so mu šele v osemdesetih letih tudi javno priznali zasluge ter mu podelili spominsko značko za zasluge in delo v času narodnoosvobodilne borbe, Vatikan pa mu je podelil častni naziv "monsignor". Prav iz občudovanja njegovega služenja človeku je vzklila ideja za priložnostno razstavo ob dvajseti obletnici smrti. Odprtje razstave z naslovom Dekan Viktor Kos - življenje in delo komenskega dekana po dokumentih župnijskega arhiva, ki jo je pripravila prof. Ivanka Uršič, je pospremil krajši kulturni program, v katerem so sodelovali komenski glasbeniki ter bralci. Izbrane fotografije in dokumente si je v naslednjih dneh mogoče ogledati v župnijski cerkvi Sv. Jurija v Komnu.

H. Uršič

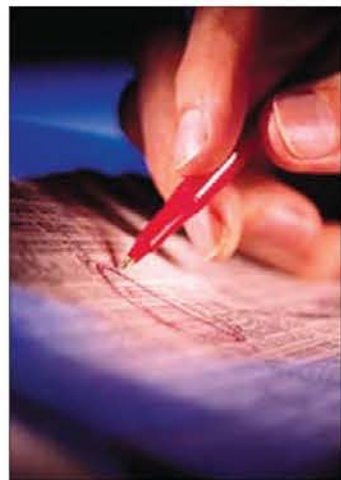
Zgodba iz današnjih dni Utripajoče duše 4.

Ivan je sedel na gugalnem stolu, ki so ga imeli zgoraj v dnevni sobi in obrnil predzadnjo stran knjige, ki jo je izbral v šolski knjižnici. Ko je bil sedaj skoro pri koncu, je usmeril svoj pogled skozi okno na vrt, kjer je nekoč rasla lipa. Ivan si jo je lahko samo predstavljajal. Kolikokrat mu je mati pripovedovala o lipi, ki je nekoč visoko raztezavala svoje veje in ki je ni več, ker ji je nekdo onemogočil obstoj. Ivanu in njegovim staršem je bilo žal, da drevesa ni več, ne samo zaradi nekega ekološkega čuta in spoštovanja do narave, temveč tudi zato, ker so vsi v Ivanovi družini cenili življenje kateregakoli živega bitja in je bilo zanje nepojmljivo, da si kdo drzne kateremukoli živemu bitju, bodisi človeku bodisi drevesu, vzeti življenje.

Preden sta se Ivanova mati in oče preselila v to kraško hišo, je v njej začasno stanoval mož. Bil je posebnež, tako so ga vsaj označili sosedi. Sosedi so jima povedali, da je prav on dal posekati drevo. Zakaj je to storil, pa niso vedeli. Vedeli pa so, da je v družini ukazoval on in karkoli mu je prišlo na misel, je udejanjal, ne da bi vprašal za nasvet ne žene, ki je bila njegova žrtev, ne nikogar drugega. Kupil je hišo na Krasu, ker je vedel, da se na Krasu bolj hladno in da se bo tam počutil bolje. Ja, ljubil je hlad in senco. To je vse, kar je Ivanova družina izvedela od sosedov.

Ko je Ivan končal zadnje poglavje, je vstal z gugalnega stola in se s knjigo v rokah približal oknu ter opazoval štor, vse, kar je ostalo od prekrasne lipe. Štor je bil še tam in ne njegovi materi ne njegovemu očetu ni nikoli prišlo na misel, da bi ga odstranila. Ostal je kot spomenik žrtvi, lipi.

Ivan je pri oknu s Pahorjevo Vilo ob jezeru v rokah opazoval štor in razmišljal o vzroku, zaradi katerega je takratni gospodar dal lipo posekati. V tistih trenutkih je imel še v mislih knjigo, ki jo je komaj končal brati, in predstavljajal si je tega nepoznanega moža, o katerem so pravili, da govori vsem jezik vsemogočnosti. ... Na vrtu kraške hiše je rasla krasna lipa. Bila je krasna, kot je krasno vsako živo bitje. V vsej lepoti je dvigovala svoje veje proti nebu. Toda lipa ni govorila jezika

vsemogočnosti. Ne, da ne bi govorila. Obratno. Pogovarjala se je s prijateljicami pticami, ki so priletele na njene veje, s pomladanskim prijateljem vetrom, ki je nežno božal njene liste, včasih tudi s silovito burjo, ki je bila značajske bolj temperamentna. Z vsemi prijatelji se je sporazumevala. Sporazumevala se je v jeziku, ki ga je podedovala od svoje matere. Matere narave. Moža, ki je izredno dobro obvladal jezik vsemogočnosti, je zelo motilo dejstvo, da lipa ne more govoriti njegovega jezika. Zato je dal lipo posekati. ... Včasih so Ivanovi starši omenili

sosedom, kakšno veliko škodo je storil prejšnji gospodar, ki ni pustil, da bi lipa spokojno živela in rasla. Soseda Ernestina pa ni mogla razumeti, v čem je ta velika škoda. Kaj je storil ta mož tako hudega? Ivanova mati je sinu večkrat sarkastično ponavljala Ernestinino vprašanje: "Ja, ... kaj je storil hudega? tisti hudič!" Ivan je v tistih trenutkih še mislil na Ernestinino vprašanje in na ogorčenost, ki je vzbudilo v njegovi materi. To ogorčenost je takoj asociiral z ogorčenostjo, ki jo je doživel Pahorjev junak Mirko Godina, ki je pretrpel in preživel obdobje fašizma. Pahorjev junak je ogorčen, ko mu Luciana postavi podobno vprašanje. Ja, Ivan se je spomnil ..., nekako prav na začetku, ... Luciana ne more razumeti, v čem je bil Mussolini tako slab, in vpraša Mirka, kaj je storil tako slabega.

Ivanu je prišlo na misel, da je Mussolini verjetno ravnal z našimi ljudmi prav tako hudo, kot je hudo ravnal z lipo mož, ki je prej stanoval v njihovi hiši. Lipa ... seveda lipa je govorila drug jezik, nikakor ne jezika vsemogočnosti in zato jo je gospodar posekal, prav tako kot je Mussolini dal ubiti naše prednike, samo zato, ker se niso sporazumevali v njegovem jeziku.

Da bi se pogovarjali v jeziku vsemogočnosti, ne ... je mislil Ivan ... tega ne bi storili nikoli. Mi imamo naš jezik in tega ljubimo .. Tako je mislil Ivan, ja ..., toda sedaj, ko je odložil prebrano knjigo na polico, ... se je z mislijo vrnil v sedanost. Spomnil se je dveh prijateljev, Bojana in Piera. V tistem trenutku bi bil Ivan rad vsemogočen, ja vsemogočen, da bi lahko prijateljema pomagal se rešiti iz hude situacije, v kateri sta se znašla.

Odločil je, da pokliče Marto in da se pozanima, kako je s Pirom. Bojana bo itak srečal po pouku.

/ dalje

Tukaj so zares nebesa bližja!

Svete
Višarje.

Odkrijte čarobni svet,
kjer se narava in duh
stapljata v čudovito doživetje.
Spoznajte, kako enostavno
je priti semkaj, dovolj je stopiti
v kabino žičnice.

NOVA ŽIČNICA V ŽABNICAH (CAMPOROSSO)
Ob državni cesti št.13

Vsak dan od 16. junija do 9. septembra
Sobote in nedelje 15./16., 22./23., 29./30. septembra
in 6./7. oktobra

Urniki:
Delavniki 9.00 - 17.15 • Prazniki 8.30 - 18.15

ROMARSKO SVETIŠČE SVETE VIŠARJE

Urniki Svetih Maš:
Delavniki 10.00 - 11.00 - 12.00
Nedelje in prazniki 10.00 - 11.00
12.00 - 15.00

PROMOTUR
Dipartimento di gestione attività di montagna

Monte
Lusari
Dipartimento di gestione attività di montagna

FRIULI
VENEZIA
GIULIA
Dipartimento di gestione attività di montagna

ZA INFORMACIJE POKLIČITE: TEL. 0428 653915 - FAX 0428 63085